

XXXIII. évfolyam
Főszerkesztő:
Dr. MARTON ERNŐ
A szerkesztésért és
kiadásért felelős:
SCHÖNDEZSÓ
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TEL-AVIV Schlesinger u 9
Telefon: 29-98

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

מזרח חדש
(אורי קלט)
נתון יומי בלתי משלתי בשפה אנגלית
שנה ל"ג
העורך: ד"ר א. כרמון
מחבראי: דוד שן
המערכת וההנהלה:
חל אביב, רחוב שלוינגר 9

Amerika, Anglia és Franciaország megszüntette a Közelkeletre szóló fegyverszállítási tilalmat

A három nagyhatalom a fennálló határok garantálása mellett meg nem támadási kötelezettséget ró Izraelre és az arab államokra

Londonban történelmi jelentőségűnek mondják a háromhatalmi nyilatkozatot

London, (UP). A három nyugati nagyhatalom: az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország csütörtökön délután 6 órakor egységes szövegű nyilatkozatot tett közpén Washingtonban, Londonban és Párisban a közelkeleti fegyverszállítások kérdésében elfoglalt álláspontjukról. A nyilatkozat szerint a nagyhatalmak hozzájárulnak ahhoz, hogy Izrael és az arab államok fegyvert vásárolhassanak a nagyhatalmaktól, mert ilyenformán a nagyhatalmak segítenek a Közelkeletet abban, hogy védekezhessenek a szovjet-imperializmus ellen.

Washingtonban már a délelőtti órákban a külügyminisztériumba kérést kaptak

Szaudi-Arábia, Libanon, Szíria, Egyiptom, Irák és Transzjordánia diplomáciai képviselőit és átadták nekik a három nagyhatalom deklarációjának másolatát. Valamivel később a külügyminisztériumba hívták Eljáhu Ejlát izraeli nagy követet és George MacGhee külügyi államtitkár átadta neki a nyilatkozat másolatát, amelynek eredetijét az illető államok fővárosaiban nyújtották át.

Ugyancsak csütörtök délelőtti megjelentek a Kirjában Amerika, Anglia és Franciaország diplomáciai megbízottai és mindegyik külön-külön átnyújtotta dr. Walter Eitán külügyi államtitkárnak a három nagyhatalom nyilatkozatát.

külügyminisztérium szóvivője tegnap este a következőket mondotta:

Izrael kormánya meglepéssel veszi tudomásul, hogy Anglia, Franciaország és az Egyesült Államok kormányai ellenzik a közelkeleti fegyverkezési versenyt folytatását, amely veszedelem ellen Izrael kormánya ismételtén és újra figyelmeztetően tiltakozott. Hasonlóképpen meglepédesnek kíván kifejezést adni a kormány azon bejelentése fölött, amely szerint a fenti fontos nyilatkozatot aláíró három kormány részéről a fegyverszállítást ahoz a feltételhez kötik hogy a fegyvervásárló állam biztosítékot ad arra vonatkozólag, hogy nincsen szándékában semmiféle támadó-jellegű cselekedetet kezdeni egyetlen más állam ellen sem.

Mindezek ellenére még mindig fenáll a tény, hogy mostanáig fegyvert és hadfelszerelést szállítottak olyan államoknak, amelyek szakadatlanul az Izrael elleni háború megújításával fenyegettek és mai napig makacsul visszautasítják a békekötést. Ez a tény továbbra is súlyos aggodalom forrása. Izrael kormánya feltételezi, hogy az Anglia, Franciaország és az Egyesült Államok által most kiadott közös nyilatkozat a végét jelenti annak a megkülönböztetésnek, amelyet a rovására tettek

eddig a közelkeleti államok közötti fegyver- és hadianyagszállítások terén.

Izrael alapvető politikáját fedli az új határozat

Különleges elégtétellel veszi tudomásul Izrael kormánya, hogy UNO-tag-ságukhoz híven Anglia, Franciaország és az Egyesült Államok kormányai a leg-erélyesebb ellenzésüket fejezték ki az iránt, hogy a Közelkeleten bárki is fegyveres erők használatával fenyegetőzzék. Ez a magatartás teljes egészében tükrözi vissza az izraeli kormány alapvető politikáját és Izrael felhasználja ezt az alkalmat annak ismételt kijelentésére, hogy végleges békerendezés elérésére törekszik az arab államokkal, egyben pedig ismételtén felhívja az összes arab államokat és mindegyiket külön-külön arra, hogy azonnal kezdjenek vele tárgyalásokat ennek a békerendezésnek az elérése céljából. Izrael alapvető politikája az, hogy megszüldítsa a biztonságát, előmozdítsa a baráti kapcsolatokat és együttműködését valamennyi szomszédjával, hozzájáruljon a Közelkelet boldogulásához és stabilitásához, egyben pedig kivegye részét az egész világ népei közötti béke kivívásában.

A nyilatkozat szövege

Az egyesült angol királyság, Franciaország és az amerikai Egyesült Államok kormányainak alkalmat volt utóbb a külügyminiszterek Londonban megtartott találkozásánál — felülvizsgálni bizonyos kérdéseket, amelyek az arab államok és Izrael államának békéjét és stabilitását illetik; különösképpen pedig az ezen államoknak szóló fegyver- és hadianyagszállítást, aminek alapján elhatározták az alábbi nyilatkozat közétételét:

1. A három kormány elismeri, az arab országok és Izrael állama kénytelenek bizonyos fegyverkezési szinten tartani, hogy biztosítsák a belső rendet és jogos védelmiüket, valamint lehetővé tegyék nekik, hogy megfelelő szerepet töltsenek be az egész övezet védelmében. Minden kérést, amely ezekről az országoktól fegyver- és hadianyag szállításra vonatkozóan fog érkezni, ezeket az elveket a mérlegelésével fogják elbírálni. A három kormány azonban újra szankcionálni akarja azt a nyilatkozatot amelyet megbízottal 1949 augusztus 4-én tettek a Biztonsági Tanács előtt és amely szerint ellenzik a fegyverkezési versenyt az arab országok és Izrael között.

2. A három kormány bejelenti, hogy biztosítékot kaptak mindazoktól az országoktól, amelyek jelenleg fegyverszállításban részesülnek, arra vonatkozólag, hogy az illető ország, amely fegyvert vásárol, nem gondol támadó akciókra más országok ellen.

Hasonló biztosítékokat fognak követelni minden más államtól abban az övezetben, amely a jövőben kérni fogja, hogy fegyvert küldjenek számára.

3. A három kormány felhasználja ezt az alkalmat, hogy kinyilatkoztassa azt a nagyfokú érdeklődést, amit ebben a kérdésben tanúsítanak, hogy segíteni akarjanak az illető övezet békéjének és stabilitásának a helyreállításában és hogy a leghatározottabban ellenzik azon övezet bármelyik állama által történő erőszak alkalmazását, valamint az erőszakkal történő fenyegetőzést.

Amennyiben a három kormány tudomására fog jutni, hogy ezen országok bármelyike meg akarja sérteni a határokat, vagy a fegyverszüneti vonalakat, úgyis mint UNO-tagok és az UNO-tag-ságból folyó kötelezettségüknek megfelelően, valamint az UNO keretén kívül akcióba fognak lépni azért, hogy hasonló határsértéseket elkerüljenek.

Ezt a nyilatkozatot egyidejűleg teszik közzé Washingtonban, Londonban és Párisban.

A háromhatalmi nyilatkozat Izraeli visszhangja

Izraeli körökben azt hiszik, hogy a három nyugati nagyhatalom egységes szövegű jegyzéke annak a politikai akciónak az eredménye, amelyet a külügyminisztérium főleg Amerikában folytatott és amelynek eredményeként az amerikai közvélemény összes szervezeti erőseinek követelték, hogy Izraelnek lehetőséget adjanak fegyvervásárlásokra.

Amerika volt az, amelynek kormánya a londoni háromhatalmi konferenciát

használta fel arra, hogy Angliát elterítse a fegyverszállításokkal kapcsolatos eddigi elutasított politikájától.

Izraeli körök szerint a nagyhatalmi jegyzék megszünteti azt az egyenlőtlen helyzetet, amely eddig a fegyverkezés tekintetében a Közelkeleten fennállott azzal, hogy Izrael nem vásárolhatott fegyvert ugyanolyan mértékben mint az arab államok. Kétségtelen azonban, hogy az egyenlőtlen helyzet bizonyos mértékben a jövőben is fennmarad.

Egyiptom a fegyvervásárlásánál főleg arra az érvre támaszkodik, hogy védenie kell a Szeui csatornát, viszont Izrael nem hozhat fel ilyen argumentumokat.

Másrészt Izraeli kormánykörökben ha örömmel regisztrálják is, hogy a nagyhatalmak a békeszándék garantálásához kötik fegyverszállításukat, feltesszék a kérdést.

menyire lehet hinni az arab államok nyilatkozataiban és ígéréiben?

A nagyhatalmi nyilatkozat legfontosabb pontjának diplomáciai körökben azt a megállapítást tekintik, hogy a nagyhatalmak sérthetetlennek tartják a fegyverszüneti határokat és beavatkozással fenyegetőznek, ha valamely fél erőszakos eszközökkel meg akarja akadályoztatni Izrael számára különösen örövendes ez a körülmény azért, mert az arab államok részéről különösen a Negev déli része tekintetében állandó követelések hangzottak el.

A külügyminisztérium nyilatkozata

A három nagyhatalom által közölt nyilatkozattal kapcsolatban egyébként a

Truman elnök nyilatkozata

Washington (AFP). — Truman elnök a csütörtöki sajtófogadáson kijelentette, hogy legutóbbi londoni konferenciájuk alkalmával az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország külügyminiszterei megtárgyalták a közelkeleti helyzetet biztonsági és fegyverkezési szempontból. Ugyanakkor pedig arról is volt alkalmuk eszmecsere folytatni, hogy kormányaik milyen intézkedésekkel tudnak hozzájárulni a Közelkelet fokozottabb stabilitásának biztosításához. Ennek az eszmecserenek az eredménye a háromhatalmi nyilatkozat.

Truman szerint ez a nyilatkozat a londoni konferencia számos gyakorlati eredményének egyike, az amerikai kormánynak a nyilatkozatban való részvétele pedig az Egyesült Államoknak azt a kívánságát bizonyítja, hogy elő akarja segíteni a közelkeleti béke fenntartását. Az amerikai kormány meggyőződése sze-

rint ez a nyilatkozat egyre fokozódó bizalmat fog teremteni úgy az arab államokban, mint Izraelben egy biztonságosabb jövő iránt. Ezáltal a Közelkeleten most elért haladás az illető népek javát és jólétét fogja szolgálni.

Valamennyi érdekelt állam békebiztosítékokat adott a nagyhatalmoknak

London (AFP). — Londoni diplomáciai és politikai körök meszemenő történelmi fontosságot tulajdonítanak a háromhatalmi nyilatkozatnak. A nyilatkozat azt bizonyítja, hogy a három érdekelt nagyhatalom között egységes álláspont jött létre a Közelkelet problémáinak megítélés tekintetében, holott attól lehetett tartani alaposan, hogy Anglia és Amerika, de más tekintetben Franciaország is, különféle politikát folytat a (Folyt a 16. oldalon)

Izrael ma terjeszti be hivatalosan Jeruzsálemre vonatkozó új javaslatát

Az eredeti internacionalizálási határozat végleges bukását várják az új tervezettől

Lake-Success (UP). A jövő héten ismét összeül az UNO Kezességi Tanácsa, hogy Jeruzsálem internacionalizálásának kérdésében szükségesnek mutató további lépésekről tárgyaljanak. Általános vélemény szerint az úgy valószínűleg visszakerül az UNO legközelebbi közgyűlése elé. Roger Garreau ezen az ülésen fejezi be elnöki működését és a Kezességi Tanácsnak új elnököt kell választania. A két legvalószínűbb jelölt erre a tisztségre a Filipin-szigetek, vagy Dominica jelöltje.

Transzjordánia, mint ismeretes ugy határozott, hogy addig nem válaszol a Kezességi Tanács meghívására, amíg el nem simulnak az ellentétek az Arab Ligában. Ezért a Kezességi Tanács először Izrael választását veszi tárgyalás alá.

Izrael új álláspontja a Kezességi Tanács előtt

Izrael állandó UNO-megbizottja ma, pénteken nyújtja át Roger Garreaunak a Kezességi Tanács soros elnökének Izrael új javaslatát a Jeruzsálem kérdés megoldására. A diplomáciai körökben nagy érdeklődéssel várt okiratot vasárnap newyorki időszámítás szerint 5 órakor (Izraeli idő szerint este

10 órakor), fogják Lake-Successben és Tel-Avivban egyidőben nyilvánosságra hozni.

Bár a külügyminisztérium még jötkben tartja a javaslat részleteit, politikai körökben tudni vélik, hogy az Aha Even által elkészített emlékirat, amelyet személyesen fog átnyújtani Garreaunak két részből áll. Az első fejezetben az emlékirat ismerteti Izrael kritikáj álláspontját a Kezességi Tanács legutóbbi ülésén elfogadott jeruzsálemi szabályzattal szemben. Ez a rész ugyanazokat az érveket sorakoztatja fel, amelyeket Aha Even a Kezességi-Tanács genfi ülésén néhány felszólalása alkalmával már kifejtett, rámutatva arra, hogy a Jeruzsálemi szabályzat minden reallást nélkülöz és teljesen megvalósíthatatlan. Emellett ismételtén leszögezi Izraelnek azt a határozott álláspontját, hogy Jeruzsálem zsidó lakossága nem fog eltérni semmiféle idegen fenntartástól a város felett.

Új terv a szenthelyek ellenőrzésére

Az átirat második része gyakorlati javaslatokat tartalmaz a Jeruzsálemi szenthelyek ellenőrzésére, Izraelnek az alapvető álláspontja, hogy elfogad minden olyan rendezést, amely a szenthelyek ellenőrzé-

sére, és pedig biztosítására és a hozzájáruló közlekedés garantálására irányul, ha az nem sérti a zsidó állam szuverenitását a város felett, mindamellett az izraeli javaslatok mégis lényegesen különböznek a zsidó delegáció által ezt megelőzően ismertett tervekéről.

Az öt pontból álló javaslat szerint Izrael elismeri az UNO jogát a szenthelyek ellenőrzésére és ebből a célból azt javasolja, hogy az UNO egy megbízottat, vagy intézményt nevezzen ki ezeknek a jogoknak a gyakorlására. A terv azért hangsúlyozza, hogy az ellenőrző szerv intézmény is lehet, mert a múltban a protestáns egyházak tiltakoztak az ellen, hogy egyetlen személy legyen az UNO megbízottja, attól való jogos aggodalmukban, hogy ez a személy minden valószínűség szerint katolikus lesz. Az izraeli javaslat módot ad arra, hogy a különböző keresztény egyházakból alakított intézmény vegye kezelésbe a Jeruzsálemi szenthelyeket.

Szélesebb jötkőr az UNO felügyeleti hatóságának

A javaslat harmadik pontja lényeges változást jelent Izrael eddigi álláspontjával

Egy londoni zsidó orvos ellopta saját gyermekét és Izraelbe jött

Különváltan élő felesége a jeruzsálemi legfelsőbb bíróság előtt visszaköveteli a gyermeket

Emben, Eszerint az UNO ellenőrző szervek nemcsak felügyeleti joga lenne, hanem teljhatalommal ruháznák fel a keresztény egyházak között esetleg előadódó elmentések elsimítására. Eddig ezt a jogot Izrael követelte magának, ami éles ellenkezésre talált főleg a katolikus körök részéről, amelyek nem akartak hozzájárulni ahhoz, hogy zsidó hatóságok döntőbíráskodjanak keresztény ügyekben.

A negyedik pont azt állapítja meg, hogy Izraelnek nem lesz kifogása az ellen, ha Jeruzsálem óvárosát, amelyben voltaképpen a szenthelyek koncentrálnak, az UNO nemzetközi felügyelet alá helyezné.

Ezzel kapcsolatosan azonban diplomáciai körökben megállapítják, hogy az izraeli javaslatnak ez a pontja teljesen céltalan. Egyrészt Transzjordánia már eleve kijelentette, hogy nem járul hozzá az óváros nemzetköziesítéséhez, másrészt pedig Anglia semmiféle formában nem egyezik bele a nemzetközi felügyeletbe sem egész Jeruzsálem, sem a zsidó Jeruzsálem, sem pedig az óváros fölött.

A katolikusok szélsőséges álláspontja

A javaslat ötödik pontja végül a Jeruzsálemen kívül lévő szenthelyek kérdésével foglalkozik. A katolikusok ebben a kérdésben szélsőségesen érvelés álláspontot foglaltak el és szenthelynek akarták minősíteni nemcsak Názáretet hanem Tiberiást, Kfar Nachumot (Kapernaum) és még néhány más helyet, amelynek valamely kapcsolata volt a kereszténység keletkezésével. Izrael elsősorban ragaszkodik ahhoz, hogy pontosan határozzák meg a „szenthely” fogalmát, mert elképzelhetetlen, hogy ha a katolikus egyház valamely városban egy régi templomot szenthelynek minősít, hogy arra azonnal nemzetközi felügyeletet terjesszenek ki.

Diplomáciai körök úgy tudják, hogy az izraeli javaslatok amelyeket már ismertettek az UNO több tagállamának kormányával, jó fogadtatásra találtak a kormányok nagyrésznél. Biztató jelentések szerint lehetséges, hogy az izraeli javaslatok — ha esetleg nem is nyernek el az UNO-központban résztvevő tagok kétharmadának hozzájárulását — valószínűleg elegendőnek bizonyulnak az eredeti nemzetköziesítési javaslat megbuktatására.

Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától.) — Néhány héttel ezelőtt nagy hullámokat vert nemcsak Izraelben, hanem a külföldön is dr. Amado párisi orvos és napimádó feleségének harca a jeruzsálemi bíróság előtt a férfi által „elrabolt” és Izraelbe szöktetett két gyermekért. Mint ismeretes, a bíróság az asszonynak ítélte a két gyermeket, de mert dr. Amado újabb pert indított, annak eldöntéséig megtiltotta, hogy az asszony a két gyermekkel elhagyja az országot. Az ítélet azonban később kézbesítették ki, mert közben dr. Amado a két gyermekkel visszautazott Párisba. Tegnap délelőtt hasonló „gyermekrablást” eset került a jeruzsálemi legfelsőbb bíróság elé. A pert dr. Jicchák Gottlieb

londoni orvos felesége indította meg, aki azzal vádolja a férjét, hogy miután egy évig külön éltek, 1949 májusában a nagyszülőknél tartózkodó gyermeküket elvitte „egy negyedórára sétálni” és — egyenesen Izraelbe alijázott. Azóta az anya nem látta a gyermeket, akit dr. Gottlieb az egyik jeruzsálemi WIZO-otthonban helyezett el.

A londoni főbíróság annakidején megtiltotta a gyermek távozását Angliából az apa azonban a gyermekkel együtt egy nappal azelőtt hagyta el az országot. Dr. Gottlieb most az egyik haifai kórházban dolgozik. A tárgyaláson a gyermek anyján kívül az asszony szülei is megjelentek.

Boyd-Orr igazolja Dov Jozsefet

Kitűnő napom volt tegnap, — mondotta Dov Jozsef közellátásügyi miniszter a csütörtöki sajtófogadáson, Lord Boyd-Orr, a világ legnagyobb táplálkozás szakértője kijelentette, hogy azok az élelmiszeradatok, amelyeket Izrael polgárai jelenleg kapnak, minden tekintetben tökéletesen elégségesek. — Annakidején, az egyetemen — folytatta Dov Jozsef — nem tanulmányoztam a táplálkozás problémáit. A probléma azonban adva volt, be kellett vezetnünk a fejadagrendszer valakinek vállalnia kellett ezt a munkakört. Rám jutott ez a nehéz, felelősségteljes feladat. Amennyire csak lehetett, konzultáltam szakértőkkel, sőt külföldről is meghívtam elismert és kiváló szakértőket, de mégis csak ember vagyok és ha én lévedek — ennek a tévedésnek szörnyű következményei lehetnek. Az egész ísvu egészségéről, munkaképességéről, a gyermekekről, a jövő generációról van szó. Ezért örömdem annyira a nagy tudós véleményének.

— Lord Boyd-Orr nyilván látta, hogy a kérdés nagy gondot okoz számomra, ezért kijelentette, ha látnod elküldenék a világ öt legnagyobb táplálkozás szakértőjének véleményét arról, hogy a jelenlegi izraeli élelmiszer mennyire elégséges. Maguk egy egészséges fiatal nemzedéket nevelnek fel — mondotta nekem Lord Boyd-Orr. — Keresztül-kasul jártam az országot és kijelentem, alig találkoztam valahol a világon ilyen egészséges gyerekekkel, mint itt. Hol van még ilyen alacsony gyermekhalandóság? Melyik ország bírna ki ilyen hatalmas bevándorlási hullámokat a közegészség helyes megőrzésének érdekében?

— Lord Boyd-Orr gondosan tanulmányozta a listát, amely az utóbbi hét hónapban osztott élelmiszeradagokat tartalmazta. Amikor a tojáshoz érkezett és látta a két tojást, aziránt érdeklődött, hogy ez havi fejadag-e? Amikor megmondta neki, hogy heti fejadag, igen csodálkozott és azt kérdezte: „Hát mit akarnak? Hol kapott az angol polgár hetenként két tojást? Kijelentem, hogy az izraeli fejadagok túlmagasak. Ha én volnék a közellátásügyi miniszter és szükség volna rá, nyugodt lelkismerettel leszállítanám azokat.”

Jozsef Heftmann, az Újságírószervezet elnöke erre csendesen megjegyezte: „Nem is csodálkozunk rajta, mert hiszen Lord Boyd-Orr — skót...”

EURÓPAI BUTOROK
Zongorák, lakásdíszítési tárgyak, kristály és porcellán VÉTEL! ELADÁS

Signon SZAMOSI ÉS TSA
HAIFA, HERZL UTCA 61
Lifték kiváltása és értékesítése. Beraktározás.

Üzleti gyanúsítások vezettek a natanjai gyógyszerári gyilkossághoz

Két rendőrtisztet hallgatott ki a bíróság dr. Wachs gyilkossági ügyében

Csütörtök délelőtt a natanjai járásbírószálon folytatták dr. Chaim Wachs gyógyszerész bűnperét, aki — mint ismert — néhány héttel ezelőtt a Trufa gyógyszerárban agyonlőtte Globovits

nevű üzlettársát. A bíróság először Minokovszky rendőrkapitányt, a natanjai rendőrség parancsnokát hallgatta ki, aki a vádlottnak a gyilkosság után való első kihallgatásáról tett vallomást.

Dr. Wachs — mondotta a tanu — azt vallotta, hogy két és fél óra állandó konfliktusban állt üzlettársával. Ideges vagyok — mondotta akkor dr. Wachs — és miután visszatértem szabadságomról, Globovits kijelentette: „Vedd tudomásul, mi háborus állapotban vagyunk egymással. Elteszlek láb alól.” Globovits megvert. Aznap, amikor a gyilkosság történt, szintén megütött, a földre tette és azzal fenyegetett, hogy agyonlő. Ekkor ragadtam ki zsebemből a revolvert és belelőttem. Sajátmagamba is golyót akartam röpíteni.

Baum rendőrkapitány, a haifai rendőrség bűnügyi osztályának főnöke, az áldozat unokaöccse elmondta, a meggyilkolt Globovits azzal gyanította üzlettársát, hogy különböző gyógyszerárakat visz el a gyógyszerárakból és tudta nélkül értékesíti azokat.

A HÁPOEL HÁMIZRACHI MUNKANÉLKÜLI ALAPJA JAVÁRA

Hangverseny Shalom Katz Tel-Aviv Ohel-Shem

Szombaton, május 27-én, este 9 órakor.
Program: Kántorénekek és népdalok.
Jegyek a Hápoel Hámizrachi, Achad Haam u. 108., 2. sz. szoba; Ginsburg, Brenner u. 2., Rádió-Union, Disengoff u. 116, Jaffán: Kanaff, Bustrus u. 4369

Jakobovitz változatlanul azt állítja, hogy nincs köze a Gán Méirben történt gyilkossághoz és merényletnek

Befejeződött a vád tanuinak kihallgatása — Dr. Weinschall orvos vallomása

A Gán Méirben elkövetett gyilkossági merénylet tárgyalása már két hete folyik a tel-avivi törvényszéken, amely tegnap fejezte be a vád tanuinak kihallgatását. A védelem részéről elsőnek dr. Weinschall sebészorvos tett vallomást, aki elmondta, hogy egy Tel-Aviv környéki elmeógyógyintézetben vizsgálta meg Jakobovitzot és különböző sérüléseket talált a testén, ezekről azonban nem tudta megállapítani, hogy honnan származnak. Jakobovitz balkarján injekciómokokat látott és ekor a vádlott elmondta neki, hogy akarata ellenére injekciókat kapott, amelyekről elaludt. Weinschall szerint e vizsgálat alkalmával Jakobovitz még álmos volt az injekcióktól.

A következő tanu maga Jakobovitz volt, aki az Izraelben szokásos perrendtartás szerint mint tanu is vallomást tehet a saját perében. Jakobovitz, amikor a személyi adatait bemondotta, Benjamini ügyvéd kérdésére kijelentette, hogy semmit sem követett el sem a meggyilkolt Fektori, sem pedig a megtámadott lány ellen. Jakobovitz a továbbiakban elmondta, hogy mit csinált augusztus 21-én, amikor egy Bét-Lid melletti katonai táborba utazott, hogy néhány ismerőssel találkozzék. Amikor egy katonai autóval visszatért Tel-Avivba és azután gyalog folytatta útját a Csernihovsky utcán keresztül, a Gán Méir kapujához érve, sóhajtasokat hallott, valami fehér foltot pillantott meg a fűvön, mire a hely felé közeledett és egy nőt látott maga előtt a földön.

— Zseblámpát gyújtottam — mondotta Jakobovitz — és láttam, hogy a fűvön fekvő nő haja borzas és a teste véres. Megkérdeztem, hogy mi történt, mire csak annyit válaszolt: „Mágen Dávid.” Másodszor is kérdést intéztem hozzá, de már nem válaszolt. Erre elindultam, hogy keressek valakit és elmondjam a

látottakat. Az egyik ház erkélyén egy asszonyt pillantottam meg és megkérdeztem tőle, hol van a közelben telefon.

Jakobovitz a továbbiakban elmondta, hogy az asszony tanácsára a Bét Chalucothban felköltötte az éjjeli őrt és feltárta a rendőrség mozgósztágnak telefonszámát. Közölte a látottakat, majd az éjjeli őrről együtt újra a Gán Méirbe ment, ahol a nőt már néhány méterrel távolabb találta. Rövidesen kikerült a rendőrség, amely őt is kihallgatta. Bemondotta nyét és pontos címét. Néhány nap múlva megjelent lakásán a rendőrség és a Jehuda Hálévi utcán lévő rendőrségi épületbe vitte, ahol egyfolytában 48 órán keresztül, élen-szomján faggatták. Ezután elmeógyógyintézetbe küldték, ahol akarata ellenére injekciózták. Rámát-Gánban a rendőri fogdában tért magához. „Azt akarták, hogy beismerő vallomást tegyek — mondotta.”

Ezután az ügyész tett fel keresztkérdéseket Jakobovitznak, aki azonban végig kitartott vallomása mellett.

MEGÉRKEZTEK KÖZVETLENEN BUDAPESTRŐL SZÓTÁRAK:

Mannheim féle HÉBER - MAGYAR MAGYAR - HÉBER

MAGYAR - ANGOL MAGYAR - FRANCIA

Erkezték még: LEGUJABB REGÉNYEK ÉS SZAKKÖNYVEK.

„HADASH” KÖLCSÖNKÖNYVTÁR

TEL AVIV, HAYARKON 59. Allenbytől 6-ik ház.

(Vizsonteladónak árengedmény!)

Reicher örmestert összesen tízévi börtönre ítélték

títkos katonai iratoknak illetéktelen személyekhez való juttatása miatt

A hadbírószálon csütörtökön délelőtt fejezte be az ítéletkihirdetést Melech Reicher örmester ügyében, aki a szerdadéltutáni ítéletkihirdetés alkalmával, amikor meghallotta, hogy az egyik vád alapján tíz évre ítélték, ájultan esett össze a bíróság előtt. A hadbírószálon mindhárom vádban bűnösnek mondotta ki Reichert és mindegyikért kilétszáz 10-10 évi börtönre ítélte. Reichernek azonban csak tíz évet kell fogházban töltenie, mert a hadbírószálon úgy határozott, hogy egyesíti a vádpontokat.

Reicher ezáltal nyugodtan fogadta az ítéletet, de végül is sirva fakadt.

Az ítélet a vezérkar főnökéhez kerül jóváhagyás végett. Ha a vezérkari főnök megerősítette, Benjamini védőügyvéd a legfelsőbb katonai bírósághoz fog felebebezzni az ítélet ellen.

Divatszalonunkat

JAFFA, KING GEORGE 1. (Keshet fiók) alá HELYEZTÜK AT.

Allandóan friss pesti modellrajzok.
Vértés Lilly és Rubin Tekla

RÁDIO

PÉNTEK:
6.30: Május tovu, 6.35: torna, 6.45: szórakoztató zene, 7: hírek és élelmiszer hírek, 7.15: hanglemek, 7.45: Maria Cagnia szopránénekesnő hangversenye, 8.15: keleti zene, 10.30: filmzene, - 10.40: hegedűszámok, - 11: balett-zene, 11.45: olasz dalok, 12: szórakoztató zene, 12.30: a kórházak és üdültelepek hanglemmüsora, 13: katonai zenerovat, 13.30: hírek, 13.45: cházán-dalok, 14: angol hírek, 15: francia hírek, 16.15: klasszikus zenei kívánságműsor, 17.30: Kábbalát-sábbát (szombat fogadásának műsora) cházán-dalokkal, 18: hírek, 18.15: könnyű zene, 18.30: ifjúsági adás, 19: héber melódiák, 20: énekkari műsor katonák részére, - 20.20: felolvasások a Tenácból, - 20.30: hírek, - 21.15: péntek esti hangverseny (Stravinsky: Capriccio zongorára és zenekarra; Prokofjeff: 5. sz. szimfónia), 22.15: angol hírek, 22.25: hírosszefoglalás, 22.30: hanglemek.

SZOMBAT:
7.30: Adon olám és hanglemek, 8: hírek, 8.15: cházán-dalok, 9: reggeli hangverseny, 10: zenei találós verseny, 10.30: könnyű zene, 11: délelőtti hangverseny, 12: katonai kabaréműsor, 12.30: Lea Porath kívánságműsora, 13.30: hírek, 13.45: cházán-dalok, - 14: angol hírek, - 14.15: tánclemek az arab műsor keretében, 15: francia hírek, 16: a modern zene izraeli központjának hangversenye (Ernst Tuck: Pinocchio-nyitány; Lovatnikof: Hegedűverseny; Róza Miklós: Téma, változatok és befejezés; Stravinsky: Négy norvég hangulatkép), 17: Verdi: „Alarcosbál” című operájának II. felvonása, 18: hírek, 18.30: Ina Goldstein szopránénekesnő hangversenye a Kol Jisráel zenekarának kíséretével, 19.45: könnyű zene, 20: katonaműsor, 20.27: Hámávid, 20.30: hírek, 20.40: sport hírek, 21: tánclemek, 21.45: Melává málká-műsor Regina Homska mezzoszoprán-énekesnő részvételével, 22.15: angol hírek, 22.25: hírosszefoglalás, 22.30: tánclemek.

A HOH natanjai konferenciája elé

CÉL vagy ESZKÖZ

Gondolatok a HOH natanjai konferenciája előtt

Irtó: Dr. Kauders Ben-Zion (Haifa)

Konferencia előtt áll a magyarul beszélő jisiv és a konferencia lesz hivatva megalkotni a HOH országos szervezeti szabályzatát. Es kötelességünk felvetni a kérdést, mi a célja az országos szervezetnek, mi lesz a feladata és mi indokolja annak létesítését. Amennyire egy ottk kerete ezt megengedi, megkísérlem a választ és annak indoklását.

Dr. Fendrich azt írja „hatóságaink legtöbbször quantitá negligeablenak tekintik a magyarajkú olét”. E megállapítást nem tartom helyesnek és arra a kérdésre, hogy a magyarajkú olé hátrányban van-e, különleges nehézségekkel és akadályokkal kell-e megküzdnie, azt kell felcmlnem, hogy nem a magyarajkú olé tornyosulnak a különleges nehézségek, hanem mindenki olé, aki sem héberül, sem jiddisül nem beszél és mindaddig, amíg az ilyen olé nyelvben.

A magyar-izsidóság útja: önállósítás

Irtó: Sauber Sándor

A magyar jisiv bajainak diagnosztikáitól: dr. Martontól Buck doktoron keresztül egészen dr. Fenichelig, egyöntetlően megállapították a pontos diagnózist: a magyar jisiv szervezetlen, későn érkezett az országba, nem cionista, nem tanulnak héberül, nem olvadnak be a jisivba és a közélet periferiáján élnek. Ezért azt ajánlják, hogy alkossák meg központi szervezetüket, tanuljanak héberül, legyenek egységek s akkor meg kapják majd az őket megillető helyüket az ország közéletében.

Bajmegállapítások helyfállóak ugyan, de a kezelésre ajánlott recept nem hozza meg — véleményem szerint — a javulást. Jelen esetben a klinikai kezelés hatástalan maradna. Itt operatív beavatkozásra van szükség és a magyar jisiv fentemlített három igen tekintélyes reprezentánsa ügyeljenek nem mert hosszányulni a bonckéshez, mely kényes szerszám ugyan, de csak vele lehet a magyar olé bajain gyorsan és gyökerelesen segíteni, nem pedig nyelvecskékel, sőt l'art pour l'art szervezkedéssel sem.

Íme a bizonyíték:

Ebben az országban élnek a zsidó néptörzsnek olyan ágai, melyek szintén nem érkeztek az első közt, például a németországi zsidók és mégis van súlyuk a jisivban. Vagy az agudista tömegek, melyek mindig cionistaelenesek voltak s nem nagyobb hebraisták, mint a mi magyarjaink; a spanyol zsidók, melyek szervezetenél nálunk is gyengébbek és mégis megkapták az őket megillető helyüket az ország közéletében.

Mindéből azt látjuk, hogy a Marton-Buck-Fenichel által kiszabott út nem célravezető. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy ne tanuljunk héberül, vagy ne szervezkedjünk a magyar nyelvterületről származó zsidó lakosság. Erre szükség van. De micéiből? Erre akarok rámutatni.

A lepédöm meg, ha különvéleményemet az itteni zsidóság újtárol nem fogják egyesek viharos tapsal fogadni. Ez még nem akadályoz meg engem abban, hogy szabadonfutó, kontrafák nélküli őszinte véleményemet elmondjam.

Amem két évtizede aktív részt veszek az itteni magyar közéletben és három éven át a telaviv HOH elnöke voltam és bankettel rendstem, amikor etől a terhes tisztségtől megszabadultam s ez ad nekem erkölcsi alapot arra, hogy hangosan odakiáltam a magyar közvéleménynek, amit sokan, nagyon soha nem gondolnak ugyan, de kimondani nem merik.

Nem akarom megjárni a Kolumbuszt és nem jövök felforgató eszméket prédikálni. Sokéves tapasztalatom alapján meggyőződtem arról, hogy nekünk a német zsidók mintáját kell követnünk. Mit csináltak a német zsidók? Nem szegyleték magukat azzal, hogy ók német nyelvterületről származnak és ilyen alapon politikailag is megszervezkedtek. A Hitachdüt Olej Germania számarányánál fogva politikai faktor lett és annak köszönhető, hogy ma minisztere is van a zsidó kormányban. Ugyancsak miniszteri tárcához jutottak a szervezetlen spanyol zsidók és az agudisták is, akik elvből nem beszélnek héberül.

A Hitachdüt Olej Germania felismerve a való helyzetet, rájöttek arra, ha beolvadnak a többi meglévő pártokba, egy semmi reményük sincs arra, hogy honfitársaikon hathatós módon segítsenek és ezért önállósították magukat. Ehez megtalálták az ideológiai platformot, — amit majd mi is ki tudunk emelni — és kiléptek a porondra. Nem

gondolkodásmódjában nem válik azonosná az ország lakosságával.

Herzl a zsidósághoz való visszatérést időrendben az országba való visszatérés elé helyezte. A magyar nyelvű jisiv túlnyomó részénél a sorrend fordított. És a HOH-re hárul a feladat, hogy a választást pótolja, hogy a magyar nyelvű olé visszavezesse a zsidósághoz, beolvassa a jisivba.

Ez és kizárólag ez a HOH feladata. És amikor országos szervezetet létesítünk, a legnagyobb fokú rigorozitással

kell ügyelnünk arra, hogy ne olyan szerv jöjjön létre, amely — akár akarva, akár akaratlanul — corpus separatumként rögzíti meg a magyar nyelvterületről származó jisivot, hanem olyan szerv, amely minél gyorsabban, minél gyökeresebben olvasztja be tagjait a jisivba.

Ennek a nevelő feladatnak az eszköze kell, hogy legyen a HOH. A magyar nyelvű zsidó a galutban asszimilálódó képességének tanujelét adta, ezt az asszimilálódni tudást kell, itt az országban, helyes irányba terelni.

A magyar nyelvű olé — tisztelet a kivételnek — az első időben idegennek érzi magát és kívülről nézi az országot, a népet, a megoldandó nagy-nagy kérdéseket. Első feladatunk annak megtanítása, hogy az olé hazajött, a saját országába, testvérei közé. És ha vannak nehézségek — mert vannak — akkor ezek nem ellene irányulnak, hanem közös hajók, amelyek orvoslásán, megoldásán neki is fáradoznia kell, mint a nehézségekkel küzdő nagy család tagjának.

Es meg kell tanítanunk a magyar nyelvű jisivot a héber nyelvre és annak használatára. Mert a magyar származású, ha tud is héberül, akkor is sokkal nagyobb mértékben beszél magyarul, mint egyes más országokból származó jisivok. Ha tudunk a galutban az ország nyelvén beszélni, tudjunk itt is

Nagy hátránya a magyar származású jisivnak a zaidó kultúra hiánya. Ezt a hiányt is pótolnunk kell, ha be akarunk

teljesen olvadni és ha nem akarjuk, hogy köztünk és a zaidó kultúrán felnövő gyermekeink közt szakadék legyen.

Az új olé elé tornyosuló gazdasági problémák terén a HOH feladatát abban látom, hogy minden olé számára biztosítsák az egyenlő érvényesülési lehetőség, képességeinek figyelembe vételével. A protekció egyik oldalán éppoly káros, mint a származás miatti hátrányok másutt. De véleményem szerint ezek elleni küzdés nem speciális magyar kérdés, hanem az állami élet egy anomáliáját kell megszüntetni és e célból mindenkinek fel kell használnia befolyását ott, ahol az állami élet alakulásába beleszólhat, vagyis pártján keresztül.

Gazdasági és szociális tevékenység csak olyan mértékben indokolt, amit az átmeneti állapot és esetleges anomáliák kiküszöbölése tesz elkerülhetetlenné. de a főrekvésnek az anomália megszüntetésére kell irányulnia, nem pedig állami feladatok átvállalására vagy pótlására. A konferencia feladata tehát nem az, hogy ebben az amúgy is túldifferenciált jisivban és agyonszervezett országban egy újabb öncélú szervezetet létesítsen, hanem egyedül és kizárólag egy eszköz megteremtése a magyar nyelvű jisiv gyors és maradéktalan beolvadására.

Zilahv egy kivándorlóról szóló regénynek azt a címet adta: „A lélek kiálszik.” A HOH feladata az, hogy a bevándorlóban a chaluci zaidó lelket felébressze! Országépítő szellemmel eltele, az ország, a mi országunk és népünk jövőjét mindennél fontosabbnak tartó dolgoz számszázalékosan zaidó emberré enni az új olé, ez a feladatunk. A létesítendő országos szervezet csak akkor és csak oly mértékben indokolt, ha és amily mértékben ennek a feladatnak kíván eszköze lenni.

Hidat kell verni a régi és új olék között

Irtó: Schein Oszkár

A magyar alijja kérdéséhez úgy dr. Marton, mint dr. Buck figyelemreméltó cikkeiben hozzájárultak. Sokat irtak már erről a kérdéstről és én csak azért akarok itt hozzájárulni, mert — minden elismerésem ellenére, melyet a cikkírók intelligenciájának és tudományos felkészültségének adozok — az a benyomásom, hogy helytelen szemszögből ítélik meg a magyar alijja elhelyezkedésének problémáját.

Mikor erről a kérdéstről irtak, akkor valamilyen hallgatóságos megegyezés szorint mindig a második világháború utáni bevándorlókról van szó. Ezért tartom fontosnak, hogy felhívjam a figyelmet arra a körülményre, hogy a magyar alijja nem a második világháború után kezdődött, hanem jóval előbb. Ezt az alijját nem gazdasági, vagy társadalmi kényszer, hanem a megyőződés ereje indította útján. Ennek dacára, — vagy éppen ezért, — ez az alijja számban, ideológiai felkészültségben, áldozatkészségben jóval gazdagabb volt az új alijjánál. És bár az ujak közül kevesen fognak hitelt adni szavainknak; állítom és bizonyítani tudom, hogy sokkal súlyosabb gazdasági, ideológiai és társadalmi akadályokkal kellett ezeknek megbirkóznai, mint a mai bevándorlóknak.

Ez a magyar alijja a harcban fényesen megállotta a helyét. Annnyira beleilleszkedett az izráeli közösség életébe, hogy abban teljesen felszívódott és megszűnt, mint magyar alijja — tehát, mint hete-

pártja volt és szavazatokat akartak onnan elhalászni. Azért nem kapott egyetlen magyar nyelvterületről származó posszibilis helyet a parlamenti választások listáján egyetlen pártnál sem, bármilyen érdemdús és pártú tagok voltak földjeink, mert a pártok nem tartottak attól, hogy magyar tagjaik más-hova szavaznának, hisz a magyar jisiv nem ment önállón a parlamenti választásokon.

Ezért lesz más a helyzete még a magyar nyelvterületről származó egyéneknek saját pártjukban is, ha önállósítani fogjuk magunkat. De mi is nyerünk ezáltal, mert ez az egyetlen módja annak, hogy az összes pártok listáján ott látjuk majd honfitársainkat.

Nincs sok vesztenivalónk! Ezért próbáljuk meg az önállósításunkat, mert ez az egyetlen út, amely indokoltá teszi szervezkedésünket.

rogén tényező az ország életében — létezni.

Információul közlöm, hogy már 20 évvel ezelőtt voltak magyar kibucok, amelyek ma virágzó, megalapozott közösségek. Ezek állandó kapcsolatban állottak a magyarországi, csehszlovákiai, illetőleg erdélyi mozgalmakkal. Innen szereztek utánpótlásukat, nevelték és előkészítették az ottmaradtakat. Ha a magyar alijja elhelyezkedésének szempontjából akarjuk a kibucokat megítélni, akkor el kell ismernünk, hogy többet tettek ezen a téren, mint azok a szervek, amelyek ezzel a kérdéssel hivatászerűen foglalkoznak. De más szempontból is, az országépítés és az ország életébe való bekapcsolódás terén, ez a magyar alijja mindenki tiszteletét és elismerését vívta ki.

De minden más téren, minden társadalmi rétegben és foglalkozásban ez az alijja tökéletesen beilleszkedett az ország életébe és annak szerves részévé változott.

Mint haifai lakos, a haifai viszonyokat jobban ismerem, de meggyőződésem, hogy az egész országban hasonló a helyzet. Ha végigmegegyünk Haifa legforgalmasabb utcáján, a Herzl-úton és össze-számoljuk a magyar származású kereskedőket, rájövünk, hogy ez a szám meghaladja a magyar alijja arányszámát. Az orvosok, ügyvédek és mérnökök sorában ugyanez a helyzet. A közéletben is szép számmal vannak képviselve a magyar származásúak, bár legtöbbször már nehéz kinyomozni ezt a származást, annyira asszimilálódtak — ebben az esetben — a zsidósághoz. De éppen ezt a megfordított asszimilációt számítom fel a magyar alijja fő érdemének. Bár itt is vannak, akik túllőnek a célon és letagadják magyar származásukat.

A magyarszármazású iparosok elimer ten a legjobbak az országban, a munkások gyárakban, építkezésekben, földművelésben nagyszerűen megállják a helyüket. Az izráeli kereskedelmi hajózás és a kikötők nagyon sok magyarszármazású kitűnő szakembert foglalkoztatnak. Hadseregünkben, tengeri és légi flottánkban a magyar származásúak jó nevet szereztek.

Mind ezek dacára dr. Buck azt panasolja, hogy a magyar jisiv nem részesül általános szimpátiában és megbecsülésben. Valószínűleg igaza is van, legalább is az új alijjára vonatkozólag.

(Folytatás a következő oldalon.)

Katamoni találkozó

Görögország nemzeti zeneszerzője „sés-bés”-t játszik a szarajevói merénylet hőseivel. — Izraelben akar maradni a transzjordán miniszter huga.

Irtó: Salpeter Eli'ahu

„Csak azt válaszolhatom, hogy aki ebben nem részesült, az keresse saját magában a hibát. Egyének alkotják a tömeget. A kívülálló az egyes egyénekkel való érintkezésben szerzik meg azt a sok és sokféle benyomást, amelyek alapján aztán véleményüket megalkotják a tömegeiről.

Közel húsz éve élek az országban és nem panaszkodhatom a szimpátia és megbeszélés hiánya miatt. Kiben van a hiba? Az izraeli jisivban, az új magyar alijában, vagy mibennünk régiekben?

Es most védelmembe kellennem az új magyar aliját. Azt a körülményt, hogy egy részünk lemaradt a „sorsdöntő második és harmadik alijáról” nem tudom sem bűnül felróni (dr. Buck magyarázata teljesen helytálló) sem „hátrányos politikai és gazdasági elhelyezkedésünk egyik történelmi oka” gyanánt elismerni. De ha elismerem azt, amit dr. Buck ír a széthúzásról, szervezkedésre képtelen sajátosságunkról és minden hibánkról, amit jogosan a fejünkre olvas, ha ezt mind elismerem, akkor is kénytelen vagyok ellentmondani. Es hivatkozok azokra az eredményekre, amelyeket a régi magyar alijja itt elért.

Igen, mikor olvasom a vádakát, pontosan magamra ismerem. Igen, ilyenek voltak mi 20 évvel ezelőtt. Sok ütést és rugást kellett elszenvednünk, míg rájöttünk, hogy abból a tényből, hogy mi mások vagyunk, azt a következtetést kell levonnunk, hogy nekünk kell a körülményekhez alkalmazkodni és nem a körülményeknek mihozánk.

Elismerem a magyar alijja minden hibáját, de nem engedem, hogy elikkaszak érjenyit. Sokban silányabbak vagyunk, mint más országokból jött testvéreink, de sokban értékesebbek. Ha tárgyilagoss mérleget készítünk, azt hiszem nincs mit szégyelnünk.

Nem lehet mindent a tömeg hibájául felróni. Nem hiszek szervezhetetlen tömegekben, inkább hajlamos vagyok a rossz szervezőkben hinni. Ha nem tudnánk egyéni érdekeinket a közösségnek alávetni, akkor nem volna egyetlen magyarszámarmazásu olé a kibucokban. Pedig szép számmal vannak. Tekintélyt is elismerünk, csak talán a szempontok különbözők. Es erősen kifejtett kritikai érzékünk van. Meg tudjuk ítélni, hogy valaki önzetlen segítívágyásból, vagy pedig társadalmi, gazdasági előnyök kedvéért fordul felénk.

Nem tartom magamat bölcsnek, aki egyedül üdvözít, biztos megoldást talál ki. Foglalkoztat a kérdés és úgy érzem néhány megfigyeléssel hozzájárulhatok a fogalmak tisztázásához és akkor talán kibontakozik az az út, amelyen haladva megkönnyebíthetünk az új alijja sorsát. Ne kelljen nekik 20 évig gyűjteni a tapasztalatokat.

Szándékosan irtam háboru előtti és utáni magyar alijjáról. Nem különbséget akarok tenni, hanem tényekkel szembenézni és utat keresni a két alijja közötti közeledésre. Mert mondjuk ki nyíltan: ez a két testvértábor gyanakvással és bizalmatlansággal áll egymással szemben. Ebben látom én a magyar alijja érvényesülésének legnagyobb akadályát.

Honnan származik ez a bizalmatlanság? Erre a kérdésre keresem a feleletet. Ha cikkemmel csak annyit érnék el, hogy ehhez mások hozzászólnak, már akkor is sokat haladnánk a megértés felé. Tisztázzuk a dolgokat, és akkor talán sikerülni fog kiküszöbölni ez együttműködés akadályait.

Azt hiszem az európai és főleg a magyar zsidóság, melyet vezetői elárultak, kiszolgáltattak a megsemmisítésnek bizalmatlanná vált minden vezetéssel szemben. Gondoljunk csak arra, hogy kik voltak ezek a vezetők? A hitközségek élén nem a legalkalmasabbak, hanem majdnem mindig a leggazdagabbak álltak. Ezek azt hitték, hogy a pénz hatalmával a maguk börtét mindig menteni fogják tudni és a legtöbb esetben kiszolgálták a hóhérokat. A zsidó klérus sem mutatott különösebb alkalmasságot a tömegek élén, mikor szemben találták magukat a legelemibb problémával; az élet, vagy halál problémájával.

A régi olé nem érti meg az új olét. Más fogalmakban gondolkodik, más a világszemlélete, mások az igényei, más a szellemi értékmegállapítása. A régi olé nem akar sajátmagára ismerni, elfelejti, hogy ilyen volt még nemrég.

Az átélt szenvedések is elválasztanak, ahelyett, hogy közelebb hozzanak egymáshoz. Az új olé öntudatlan rosszalással regisztrálja, hogy mi nem éltük át a náci-poklot. Nem ismerik el, hogy mi is szenvedtünk. Arab zavargások, mandátum-elynyomás, kiállott életveszélyek, nem mondanak nekik semmit. Mindkét tábor erkölcsi tökélet szeretne kovácsolni abból, ami nem az ő érdeme, nem önként vállalt feladat, hanem a körülmények okozata volt.

Hol a megoldás? Hídat kell verni a két tábor között. Itt természetesen a ré-

Jeruzsálem Katamon negyede külön világ. Félrevonultan az új oléktől és a főutcáktól, az árnyas kertekben és villákban élnek azok, akik valamikor a város elítjét képezték — a „jeruzsálemi kisebbségek”. Görögök, örmények, németek és keresztény arabok. bolgárok és szerbák, szerbek és törökök — összesen tizenegy nyelven beszélő hatszáz ember.

A mandátum idején sokkal többen voltak és a szabadságharcban többé-kevésbé az arabok felé kacsingattak. mi-ként az a brit impérium hivatalnokaihoz illett. Sokan elmenekültek az arabokkal, mások itt maradtak, mivel vagyunk iránti szeretetük nagyobb volt mint a zsidókkal szembeni ellenszenvük.

A MINISZTER HUGA

Az utóbbiak közé tartozik Sukri Dib asszony, akinek csendes villája ajtaján csegettünk be egy késő délután. Bent-ről zene szólt és sokáig nem választott senki csegettésünkre. Végre kinyílt az ajtó és egy magas, öszülő, teljesen fekete-tébe öltözött asszony állt előttünk. Rövid bemutatkozás után bevezet minket az egyik szobába. Elegáns, mély fotelek, olajfestmények a falon és egy kis asztalka hatalmas rádió. Természetesen Ram-mallát közvetíti, éppen klasszikus kívánsághangverseny van a műsoron.

— Megbocsátanak, de szeretném előbb végighallgatni a hangversenyt — mondja. — Nagyon szeretem az európai zenét és ezenkívül a kívánsághangversenyek üdvözlőlei az egyetlen üzenetek, amelyeket bátyámtól, a minisztertől kapok. — Közelebb húzza a karosszéket a rádióhoz és behűnt szemmel élvezi a zenét.

Az állólámpa meleg fényt vet arcára. Kissé ráncos, vonásai azonban eláru-lják rokonai kapcsolatát: így Dész ki Anasztasz bej is, a hasemita királyság postaiügyi minisztere is. Vagy inkább Dr. Anasztasz, ismert jeruzsálemi arab ügyvéd, akinek cionistaellenes beszédét oly gyakran hallottuk a különböző palesztinai bíróságok tárgyalótermében. Mindig a „szegény” földbirtokosokat védte, akik nem riadtak vissza egy kis csalástól, hogy visszaszerezzék a „cionista imperialistáknak” előzőleg eladott földjeiket.

MINDENÉRT A MUFTI FELELŐS...

Még mindig szól a zene, amelyet csak a bemondó hangja szakít meg két lemez közt, hogy átadja a kívánt lemezhez fű-zött üdvözlőket. Némán figyeljük Sukri Dib asszonyt. Szemünk előtt elvonulnak az elmúlt tíz év eseményei, a meg-megújuló arab zavargások, az 1948-as esztendő zürzavara. Egyik képből sem hiányzik ez a magas, fekete-tébe öltözött, intelligens özvegy alakja. Ő menetelt a ramlei női tünnetés élén, ő szította az arab asszonyokat a zsidók ellen és ő alakította meg első szervezetüket. Amikor később erre terelődik a szó, csak vállat von: „Nem csináltam egyebet, mint a maguk Vájco-ja (értad: Wizo-ja)”.

Közben véget ért a kívánsághangver-seny. Sukriné elzárja a rádiót. Röviden és energikusan tapsol, mire az ajtóban egy középkorú arab nő jelenik meg. „Dzsibe el khave!” parancsolja Sukri asszony. Es néhány percre rá már ott gözölög előttünk a finom illatos mokka kávé, amelyet Dov Jozséf talán még éle-tében nem látott.

— Bizonyára politikáról akarnak hal-lani, — mondja. — Azt hiszem tulajdon-képpen meg vagyok élgedve itt Izrael-ben. Csak már a maguk Ben Gurjonja kötné meg a békét Abdallával! Szeret-nék már végre találkozni a rokonaim-mal, akik mind a másik oldalon élnek. Az én véleményem szerint, — folytatja, miközben óvatosan körülnéz és közelebb húzza a foteit, — az én véleményem szo-vart mindenért a Mufti a hibás. Ő pro-vokálta ki ezt az egész háborút! Most is ott ül Gázában és zavarja a vizeket. Há-borút készít Abdalla ellen, az angolok ellen és főleg örmök ellen. Amíg az ember él, nem lesz béke a Közelkelet-en. Szerencsére, az arab menekültek már nem hisznek neki, csak egy-két bo-

lond fanatikus hajlandó még meghall-gatni véres fantáziáinak termékeit...

AKINEK TELKÉN NYUGSZIK HERZL

Sukri asszony hangja izgatottá válik, felugrik a székből, fel és alá jár a szo-bában. Évek óta most szónokol először: „Mindenki csak szenvedett ebben a há-borúban, mindenki csak megkárosodott. Nekem is sokmindenem veszett oda. Az enyém volt Asrafa és környéke és a zsi-dók szó nélkül elvették tőlem. A mult héten mesélték az ismerőseim, hogy va-lami Herzlt temettek el ott a hegyen. Mondják, ki volt az a Herzl? Es a Weiz-mann, meg a Ben Gurjon meg... Mertők folyton járnak és imádkoznak...”

„Es meg sem kérdeztek engem, hogy odatemethetik-e, meg sem hívtak a te-metésre. Legalább egy fontot fizettek volna a földért! Nem így szó nélkül! Na de Istennek legyen hála, nem szenvedek hiányt, van még két házam, az egyik-ben van a spanyol konzulátus, a másik-ban is jó lakók vannak. Pénzem van elég!”

(A spanyol konzulátus állítólag egyéb-ként is nagyon hálás lakó. Nemcsak a „cionistáknál” tolmácsolják Sukri asz-szony panaszait, itt-ott még üdvözlötet is hoznak a túlfoldalról... De ez már nem ide tartozik.)

Bücszúsúl még megkérdezzük, hogy itt akar-e maradni Izraelben, vagy át szeretne-e menni a bátyjához. „En itt szeretne-e menni a bátyjához. Ha el-mennék, a zsidók elkoboznák minden va-gyonomat. Nem, én nem mozdulok in-nen!”

ZÖLDSÉGET TERMEL A ZENESZERZŐ

Sukri asszony házából a görög klubba megyünk. Utott, álmos csendben ülnek az öregedő emberek a söröspoharak mel lett, sakkozva, kártyázva. Az egyik asz-talnál két öszülő úr ül, „bés-bést” ját-szik. Az egyik Nikolaidis, a híres görög zeneszerző, akinek műveit az egész Bal-kán félszigeten ismerik. „Elmentem a multkoriban az itteni zeneakadémiára és felajánlítottam, hogy tanítani fogok. Azt válaszolták, hogy nem lehet, mert nem tudok héberül. Most tehát nekilát-tam a nyelvtanulásnak” — meséli. Addig is összesen két magántanítványa van. Szabad idejében a kertjében dolgozik. „Főleg a zöldségek eladásából élek”, vallja be mosolyogva.

A vele szemben ülő férfi mögött viha-

Most lenne 20 éves...

Elbogen Juda emlékezete

Alább közöljük egy anya levelét, amely-ben fiának huszadik születésnapját akar ja megünnepelni. Csakhogy a fiú, Elbo-gen Juda nem él többé. Elcselt valahol az országban, a sok apró ütközetek egyi-

tésnapot oly szomorúan ünneplő anyá-nak.

Igy szól a levél:
Szomorú, összetört szívvel emlékezem meg az én drága, jó kis Judám huszadik születésnapjáról. Emlékszel ugye, hogy nagy születésnapvi gádalmat akartunk rendezni ezen a napon, amely egy-beesett volna második katonai évbe befejezésével is. Isten mást akart. Pedig, drága csöppsegem, nem sok jó napod volt rövid életében. Még alig voltál 13 éves, amikor Apádat a náciok kivégezték, mert a tizedik volt a sorban... Bosszút akartál állni ezért a megtizedelés-ért. Szabad országot akartál, önként mentél a nagy tűzbe, amikor meg sem született a zsidó hadsereg.

Nem ezt ígérted nekem, Judám. A há-geri szenvedések alatt és a ciprusi szárm-úzetés idején mást mondtál. Hogy lesz lakásunk, Te dolgozni fogsz, Öcsit tanít-atjuk és boldogan fogunk élni szabad országunkban. Ezt mondtad akkor is, a-kor mint katonával legutójjára találkoztunk. Mindig olyan szótartó fiú voltál, de a szótartódat nem tartottad meg. Csak a szótartó meg az ígértedből, hogy megvan a lakás és Öcsike tanul. De né-küled, ó hogyan is tudjuk ezt elviselni...

Pedig büszke vagyok rád, hogy olyan hős voltál. Tudom, nagyon sok súlyos ütközetben vettél részt. Minden büszke-ségem mellett is gyakran kérdezem: hát megérte? Milyen nehéz egy anya számára elfogadni, hogy az áldozat a jövő nemzedékekért történt... Hogy van olyan cél, amely megéri, hogy 20 éves kislíam már másfélve halott legyen...

A natanjai hősök temetőjében együtt nyugszol legjobb barátoddal, Antival. Nem tudom, hogy abból a 65 fiúból, akikkel együtt vonultatok harcba, sokan látogatják-e azt a két sírt. De engem gyakran kaptok látogatást. Most is, születésnapodon, ott üldögélek melletted és sírok.

FOLYÓ HÓ 20-EN, HETFŐN DELUTÁN FEL 5 ÓRAKOR

Dr. SINAI GERSHON (Szönyi Géza)

SERKÖALLITASA A NACHLATH-JICOHAKI TEMETŐBEN.

4862

gi oléra járul a nagyobb feladat, de az új olén múlik, hogy sikerül-e? Ha meg tudjuk teremteni a két tábor között a szoros és szerves kapcsolatot,

ha bizalommal fordulunk olyan vezetők felé, akik ezt a bizalmat önzetlenséggel és tudással kiérdemlik, akkor nem aggódom a magyar jisiv sorsáért.

Elijahu Ejlát — feketemunkásból nagykövet

Irta: Dr. Feuerstein Emil

Be szeri, se száma követeknek és konzuljainknak a világ különböző fővárosaiban, azonban nagykövetségünk eddig csak egyetlenegy volt, Elijahu Ejlát. Bár most nagykövetségünk egyszerű londoni követség, „degradálódik”, mégis egyedülálló pozíciót fog betölteni. Eleinte nem találták nagykövetség Washingtonba, végül is Ejlátot küldték ki. Most, miután megint nem találtak dr. Ejlátnak megfelelő utódot, megint csak Ejlátot delegálták.

Körülbelül egy évvel ezelőtt legutóbbi izraeli látogatása alkalmával néhány-szor voltam vele együtt és elkísértem néhány amerikai vendégével együtt az akkor még tel-avivi parlamentbe. Amint a csoport az épület elé ért, az egyik autogram-vadász gyerek elkísértette magát: ez itt Ejlát. Mire természetesen az összes gyerekek rávetették magukat az egyik vakítóeleganciájú amerikai urra. Hogy sejtették volna a gyerekek, hogy éppen az a nyakkendőtlén, apacsinges „chavér” — Öccselenciája, a nagykövet. Egyszer meghívott reggelire és a Gát Rimon tengerre néző terraszán addig faggattam, míg el nem mondotta élete történetét, azt, hogyan lett feketemunkásból nagykövet. 1903-ban született valahol Ukrajnában. Az apja Menáchem Epstein fakereskedő volt, anyja pedig a híres kálisi rabbi lánya. Az elsőszülött, Elijahu ennek a rabbinak a nevével viseli és már zseni gyermekkorában héberül tanult. Ágghéber tanítója ma Pittsburgban él és valószínűleg sose álmódott róla, hogy egyik tanítványa Izrael nagykövete lesz Washingtonban.

Serdülő korában, az orosz forradalom idején a Círé Cion nevű ifjúsági cionista mozgalomhoz csatlakozott. Gimnáziumi tanulmányainak elvégzése után Kiebbe ment, ahol az orvosi egyetemre iratkozott be. Cionista ténykedését illegálisan folytatta, sőt részt vett egy illegális cionista konferencián, ekkor azonban pech érte, mert a bolsevik titkos rendőrség tudomást szerzett erről az összejöveteléről, ott termett és letartóztatta az elnökséget, melynek tagjai közül ma Bár-Ráv-Háj és Grábovski parlamenti képviselők, Verlinski pedig az izraeli Tnuva vezérigazgatója. A 19 éves Elijahu Epstein börtönbe került cionista érzületéi miatt, ami azonban nem akadályozta meg, hogy kiszabadulása után Moszkvában továbbra is földalatti cionista munkát végezzen. 1923-ban, tehát 20 éves korában arra a konkluzióra jutott, hogy nincs a cionizmusnak semmi értelme Cion nélkül. Tehát Oroszországból minden áron Palesztinába kell jutnia. Ez a véleménye heves vitát váltott ki, mert társai más véleményen voltak és ha egyszer megírják az illegális alijja teljes történetét, akkor Ejlát abban is tiszteltreméltó helyet foglalt el. Ugyanis még 1923-ban Danzigba utazott, hogy részt vegyen a Hechaluc világkonferenciáján, főleg azonban azért, hogy kikutassa, milyen uton-módon lehet Oroszországból a tilalom ellenére Palesztinába jutni. Epstein szervezte meg az első csoportos „brichát” Oroszországból Litvániába 1923 telén és sokan az izraeli polgár, aki ma Oroszországban szerteszóra él, neki köszönheti idejutását. Az ő „klensel” közé tartozott például Arjé Schenkár, a gyáriparosok szövetségének elnöke, köztük tartoztak Bin Chárod első kolonizátorai és az első tengerészkapitányunk, Zeév Hájám. — Több száz-an szöktek át a határon, Rigába érkeztek, ahol ellátták őket a megfelelő papírokkal és onnan folytatták útjukat Erec Izrahelbe. Mordecháj Nurok rabbi, — ma szintén parlamenti képviselő — szervezte ott az alijázó csoportokat addig, amíg a litvánok az oroszoktól való félelem miatt letiltották a dolgot. Első nagykövetségünk volt tehát az illegális alijja egyik legelső szervezője.

Nincs azonban értelme annak, hogy az ember csak másokat küldjön alijjára. Az igazi cionista köteles azt az első parancsolatot saját magán végrehajtani. Ejlát 21 éves korában maga is alijázott és az országban tett első lépése igen jelentős: azonnal csatlakozott egy „Dél” nevű csoportos, amely nem akart sem többet, sem kevesebbet, mint Transzjordániában zsidó kolonizációt létesíteni. A Dél csoport nemrég ünnepelte alapításának 26 éves jubileumát.

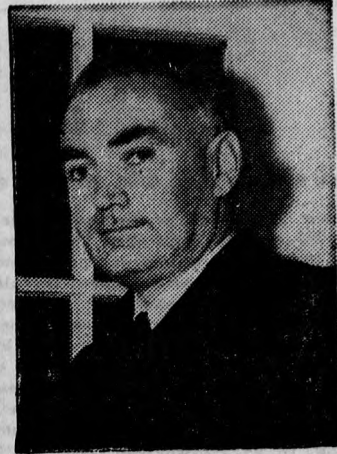
Ejlát először feketemunkás Rechovotban, ahol az „ávodá ivrit”-ért harcol a mészárosok ellen, sőt egy alkalommal is is tartóztatták abbeli ügykedése miatt. Legkedvesebb cionista ideája azonban, melyet pillanatnyosan bevesztett szemelőli, mindig Transzjordánia kolonizálása maradt. Egyszer aztán nyakonscippte a kedvező alkalmat: Moszkva halál építési vállalkozó megbízást kapott a transzjordániai Máánban néhány kaszánya építésére az angol repülőszegény számára. A Dél nevű csoport tudomást szerzett a dologról és azonnal

átlátta, hogy ez a kedvező alkalom a Transzjordániába való bejutásra. Az építési vállalkozó pedig olcsó munkásokat akart szerezni, így mindkét rész elérte célját, az egyik az idejét, a másik pedig a hasznát. Így került körülbelül két tucat zsidó munkás Transzjordániába, ahol természetesen embertelen körülmények között éltek. Ez azonban nem volt fontos, a fontos az volt, hogy megismerjék a szomszédos országot minél alaposabban. Epstein egy alkalommal lóra pattant és 48 órát lovagolt egyfolytában, amíg Pálátha érkezett. Az első zsidók közé tartozott, akik ezt a helvet meglátogatták. A hely olyan mély benyomást tesz rá, hogy később nevéül választja.

A Dél-csoport szétszóródik, azonban társai tovább álmódják a megkezdett álmot. A talmud azt mondja egy helyen, hogy az embert azon az uton vezetik, amelyen menni akar. 1928-ban földrendés rázza meg Transzjordániát és igen komoly károkat okoz. Így kap Ejlát kedvező alkalmat, hogy ismét Transzjordániába jusson. Mint építőmunkás Rábát Ámonban és Szaltban építi újra az arabok összeomlott viskóit. Körülbelül egy évet tölt Transzjordániában, ahol igyekszik a lehető legalaposabban megismerni az arabok életét, megtanulja nyelvüket, elsajátítja szokásaikat és arra a konkluzióra jut, hogy az arabok alapos és átfogó ismerete nélkül nem fogja a mi építőmunkánkat igazi és tartós siker koronázni. Az angolok természetesen nem nézik jószemmel ezt a tevékenységet és elzavarják Transzjordániából a héber munkások csoportját, annak ellenére, hogy az araboknak semmi kifogásuk sincs a dolog ellen. Ejlát fanatikusan hisz új tételében: csak az arabok alapos ismerete fog bennünket közelebb hozni célunk eléréséhez. Ezért tudományos alapon is tanulmányozni

akarja az arab kérdést, beiratkozik a jeruzsálemi héber egyetemre, szerencsére kezében vannak kiev-i dokumentumai. A Közelkeleti Intézet első diákjai közé tartozik. Természetesen a Hágáná keretében is működik, az 1929 évi zavargások idején Hágáná-parancsnok lesz Jeruzsálemben, Szedzserába küldik, részt vesz az arabokkal folytatott harcokban. Egy nap megint új konkluzióra jut: Jeruzsálemben arabul lehet ugyan tanulni, de az arabokat nem lehet megismerni. És mert nem filológiai, hanem szociológiai munkát akar végezni Beirutba megy és az ottani amerikai egyetemen képezi tovább magát. Ez az amerikai egyetem az első ugródeszkája az amerikai nagykövetség felé.

Hosszu az út. Megint visszatér Transzjordániába és beduinok öltözve, beduinok között él. Néhány sejk földet akar eladni a zsidóknak Transzjordániában és Kish ezredes, aki akkor a Szochnut politikai osztályának vezetője volt, Ejlátot küldi Transzjordániába, hogy vizsgálja meg a sejkek ajánlatát, komoly-e vagy sem. Ez ismét fordulópontra Ejlát életében, mert ez az első kapcsolata a Szochnut politikai osztályával. Hosszu hónapokat tölt a beduinok között, kenyerüket eszi, sátraikban hál és a burnuzukat viseli. Az eredmény: néhány kitűnő könyv a beduinok életéről és sok kásáról és általában Transzjordánia lakosságáról. Missziójának befejezése után átadja beszámolóját Kish ezredesnek, majd visszatér Beirutba, hogy befejezze egyetemi tanulmányait. Fényes akadémiai karrier nyílhatna meg előtte, mert a Rockefeller alapítvány stipendiumot ajánl fel neki, de nem ezt tekintti életcéljának. Nem akar élő emberek helyett holt könyvek közé temetkezni. Ezért barátjának Cháim Arlozoroffnak tanácsára elutasítja a fényes ajánlatot. A másik barátja Moshe Sher-

tok, Arlozoroff meggyilkolása után meg hívja Ejlátot a politikai osztály arab ügyosztályának az élére. Ejlát, mielőtt elfoglalná az új állást, beutazta a Közelkeletet, jár Perzsiában, Törökországban, Egyiptomban, Libanonban és baráti kapcsolatokat teremt az arab országok politikusaival. Ez igen könnyen megy neki, mert velük együtt tanult a beirutai egyetemen. Charles Malk példaként nagyon jó barátja volt az akkori időkből.

A második világháború végén a tett ideje következik. Ejlátot san-franciscói konferenciára küldik. Ekkor jár először Amerikában és ekkor látja, milyen gyengék vagyunk ott és az arabok milyen erősek, nekik követségeik vannak, nekünk pedig semmimem. Ezért tehát új célnak szenteli életét: erős zsidó politikai szervezetet akar felállítani a nemzetközi porondon. Ő nyitja meg a Szochnut első irodáját Washingtonban. Ez az iroda 1945 végén kezd meg működését, amelynek országrésze van az UNO ismeretes határozatában. Innen már egyes ut vezetett a nagykövetségi kinevezéshez.

A natanjai országos konferencia küszöbén

Irta: Dr. Fodor Alexander (Tel Aviv)

A HOH országos vöidája áll előttünk. Nagy fontosságú értekezlete ez a magyar jisivnak, amely hivatva lesz megállapítani, melyek kell, hogy a megnövekedett magyar jisivot vezéreljék. De nem elég az irányelveket megállapítani, nem elég egy széleskörű programot adni a magyar jisiv problémáival kapcsolatban; ezeket keresztül is kell vinni. Ehhez pedig erő kell. Az erőt viszont a szervezethez adja.

Felmerül tehát a kérdés, hogy megszervezhető-e a magyar jisiv. A vélemények ezen a téren eltérők. Vannak, akik a magyar jisivot megszervezésre képtelenség tartják; ezek főként régi tapasztalataikra hivatkoznak a jisivban, vagy az „átkos széthúzásra” a galutban. Véleményem szerint igenis megszervezhető a magyar jisiv is, ha a szervezés megfelelő módon történik, bár nem olyan mértékben, mint a német jisiv, amely nemcsak a szervezőkészséget, de a szervezőképességet is magával hozta a galutból.

A legjobb példa erre a luddi magyar ajkuak megszervezése. A megszervezett erő rögtön olyan eredményeket jelentett az itteni magyarajkuak számára, mint ahogy mindenütt, ahol az erők szervezeten lépnek fel. S amit meg lehetett csinálni Luddon kicsinyben, vajjon miért nem lehetne megcsinálni az egyetemes magyar jisivban. A pesszimisták, kik régi jisivú tapasztalataikra hivatkoznak, elfelejtik, hogy amíg nem volt saját államunk a „Landsmannschaftok” szerinti rétegződés némely tekintetben csakugyan hátrányos lehetett a jisivra nézve; ezt nem is nézték jó szemmel és könnyen pártikularizmus vádjával illethették ezeket a csoportokat. Ebben az időben a szervezés nem is lehetett olyan hatályos, nem beszélve arról, hogy a magyarajkuak az egész jisivnak csak egy igen jelentékeny hányadát képezték. Más azonban a helyzet most, amikor már saját államunk van. Senkinek sem fog eszébe jutni ma már pártikularizmussal vádolni pl. a lengyeleket, akik itt származási helyeik szerint szervezkednek; hiszen majd minden nagyobb lengyel városból valók itt külön egyesületben tömörülnek és a jisivban szervezettek egységet képeznek. Szervezettségükkel közvetlen befolyást tudnak gyakorolni az egész jisiv, politikai, gazdasági és kulturális életére és könnyebbé tudják tenni az utánuk következő alijjának az ország életébe való beillesztését. De nem szabad figyelmen kívül hagynunk

azt sem, hogy a magyarajkuak ma már a jisiv jelentős hányadát képezik.

A magyar alijja begyökerezése a jisiv életébe nem egyszerű dolog. Sokkal nehezebb ez, mint bármely más országbelieknél. A magyar alijja lelkiileg és szellemileg felkészületlenül érkezik az országba; az olé az ország nyelvét nem ismeri, azt nehezen sajátítja el, s ezen felül nem tud megvalni attól az alacsonyabbrendűségi érzéstől, mely szerint azt hiszi, hogy a magyarajkuakat mindenütt elnyomják az országban. Itteni tapasztalataim során sohasem éreztem, hogy azért lettem volna hátrányosabb helyzetben a jisivban, mert magyarajku vagyok és nem osztozom Dr. Fenichel barátom véleményével sem, hogy pl. „az állami tisztviselők névlistáján csak ritkán találkozunk egy „darga zajin” minősítésű magyar zsidó tisztviselővel”, mert több magyarajku tisztviselő van ennél magasabb fizetési sátlában és köztudomású, hogy a fizetési osztályba való sorozás az államnál nem a származási ország, hanem a betöltött munkakör szerint történik. A munkakör betöltésénél pedig az alkalmasság, de semmiestire sem a származási ország az irányadó.

De merem állítani, hogy az érvényesülés útja sem a cionista politikában, sem a jisiv életében sohasem volt elzárva a magyarszármazásuk előtt. Köztudomású, hogy Herzl, Nordau magyarszármazásuk voltak, de a jisiv azt már nem tudja, hogy Henriette Szold, Stephen Wise, Stamper, Glasner Moshe, Szemes Channa, Dov Gruner, Weisz Jákó és még sokan mások magyarszármazásuk voltak. Ugyisint azt sem tudja a jisiv, hogy a magyarajku szektor milyen értékes elemeket rejtett és rejt magában. És itt felsorolhatnám a magyarajku tehetséges és értékes elemek egész sorát, kik az országépítés és fejlődés terén értékes munkát fejtettek ki és akiknek az egész jisiv elismeréssel adózhat, csak éppen azt nem tudják rólok, hogy magyarszármazásuk. Ha mi azt hangoztatjuk állandóan, hogy a jisiv nem becsüli meg kellőképpen a magyar szektort, ha azt mondjuk, hogy nem vagyunk számáranyunknak megfelelően képviselve a jisiv vezető helyein, akkor elsősorban arról kellene gondoskodnunk, hogy a jisiv megismerje a magyar származásuk értékeit, értékes működésüket, megismerje problémáinkat, megismerje azt a számot, amit ma a magyar szektor a jisivban képvisel. Ennek a megismerésére a jisivval pedig a HOH feladata.

Nem elég a működési szabálytervezetben megállapítani, hogy a HOH hivatalos nyelve a héber. Ezt a gyakorlatba is át kell ültetni és problémáinkkal foglalkoztatni kell az egész jisivot. Ennek eredménye bizonyára az lenne, hogy a jisiv tudomást venne a magyar szektorról és elérnők hogy a magyar szektor a jisiv számottevő tényezője lenne, egy tényező, amellyel az egész jisivnak számolnia kell.

Jó alkalom kínálkozik erőnk kifejezésrejuttatására a közelgő községi és városi választásokon. S itt megint Luddra kell hivatkoznom, ahol egyedül az a tény hogy a HOH szniffje megalakult, elefen dő volt ahhoz, hogy a városi tanácsba 2 magyarajku tagot kooptáljanak. Mondanom sem kell, hogy ez milyen előnyt jelent a luddi magyarajkuak számára. Sokak véleménye szerint a tel-avivi városi választásokon pl. bizonyára tudnánk legalább egy mandátumot biztosítani egy magyarajku jelöltnek, ha egy pártokivüli listával indulnánk a választásokon, tartozzék az illető jelölt bármely párt-hoz, az nem lenne fontos, mert bizonyos hogy a magyar jisivra csak mindenképpen előny származhatnék belőle. De bizonyos az is, hogy elérnők azt, hogy a különböző pártok, melyek eddig nem vettek tudomást a magyar jisivról, felesemélnének és posszibilis helyen jelöltnek listáikon magyar jelölteket. Ezzel is már elértük célunkat. Bizonyos, hogy egyes pártok részéről ellenvetéssel fogadnák szándékunkat, de nézetem szerint ez eliminálható lenne. Országos választásokon természetesen nem lenne célja külön magyar listával szerepelni, azonban községi és városi választásokon, ahol az olé közvetlenül érintő kérdések kerülnek eldöntésre, mint pl. sikun, jogositványok, közzoktatás, adózás, stb. cél szerűnek és ajánlatosnak tartom az ország közjogi életébe való beleszólasukat.

A fentiek konkluziójaként tehát szükségesnek és lehetőnek tartom erőnk megszervezését. Szükségesnek tartom szervezettségünket az egész jisiv előtt kifejezésre juttatni és általában megismertetni a jisivval a magyar szektort, annak értékeit, alkotásait az ország nemzeti, politikai és kulturális életében. És ha a jisivval megismertettjük a magyar szektort, biztos vagyok benne, hogy olyan tényezői leszünk a jisivnak, amellyel számolni fognak és mindinkább elfognak tenni azok a választások, melyek ma a magyar jisivot az egész jisivtól elválasztani látszanak. Ha a HOH Natanján megválasztandó országos vezetősége a helyzet magaslatán állva mindent el fog követni, hogy a jisiv magyar szektorát az országba való begyökerezésében ilymódon segítse, úgy elmondhatja magáról a HOH, hogy feladát sikeresen végezte. Ennek jegyében üljön össze a natanjai országos értekezlet.

Egy kivétel, amely erősíti a magyarajku jisuvt

Amir Ofner épen hazaérkezett

Irta: Kishont Ferenc

Az utóbbi időben igen elterjedt országunkban az az elmélet, amely szerint magyar ajkakkal igen nehéz felkapaszkodni az erégi uborkafákra. Ezzel az alantas felfogással csak azért nem szalok vitába, mert van benne valami és mert nemrégiben az Allenbyről jövet, találkoztam Amir Ofnerrel, aki éppen Abessziniából jött és akinek ajkairól akácfamézként pereg az ékes magyar nyelv s mégis valószággal liften viszik felfelé az uborkafa csúcsáig. Fentvezett Ofner ugyanis a közismerten ivritnyelvű Kól Israel külpolitikai kommentátora, az ivrit lapok nagybetűkkel szedett munkatársa és a „Christian Science Monitor” közepkeleti tudósítója, annak ellenére, hogy — mint már említettem — sokan Ferencnek szölitják, pedig Amir.

A mi Ofnerünknek vannak kétségtelen jótulajdonságai, amelyek indokoltá teszik az uborkafát, így például a második világháború alatt az amerikai propagandaminisztérium megbízottjaként a délkeleteurópai országok sajtóösszekötő-tiszte volt Isztambulban, (ami olyan jelentős megbízás, amilyen hosszú), azonkívül Ofner úgy ír angolul, mint Shakespeare, ha kifogott egy jó napot — és nem utolsó sorban be kell vallanom: nyugalmazott délkeleteurópai sajtóösszekötőtiszten ilyen rokonszenveset, mint ő, még nem találtam. Komolyan mondom, nem.

Aki lépést tart a történelemmel, az bizonyára tudja, hogy Ofner nemrégiben tért vissza kétfélhónapos keletafrikai és vöröstengeri körútról. Mindarról, amit nekem utólményeiről elmesélt, néhány könyvet tudnék összeállítani, de Amir megkért engem, hogyha lehet, akkor ezt inkább ő szeretné megírni. Így csak az alábbi maradékkal szolgálhatok.

Ofner a jemeni olajra lép

Ofner úja világsikerrel kezdődött, ami jó jel. Adenbe való megérkezése után sikerült neki két délarábiai szultán rokonszenvét megnyernie s ezúton olyan beszámolókat közölt a jemeni olajkutató-sokról, hogy a Reuter-távirati iroda napokig ebből tartotta fenn magát, az an-

go hadügyminisztérium meg még ma is kutatja, hogy honnan szerezte meg a féltveörzött titkos adatokat.

En magam bizalmasan megkérdeztem Ofnert, hogy miképpen kell a délarábiai szultánok rokonszenvét megszerezni, mert az ilyesmi mindig jól jöhet az embernek, de a protekciós Amir ezt nem volt hajlandó közölni velem. Annyit azonban ügyesen kiszedtem belőle, hogy

A technika terhódítása

Ahogy úgy elnéztem a lelkiismeretesen borotvált és igazoltan magyaros ajkú Ofnert, mintegy hihetetlennek tűnt fel nekem, hogy ő volt az első zsidó, aki a mérgekigykókkal és mérges törzsekkel telített szómálijai ösdzsungelt 30 fekete teherhordó és 4 fehér kereskedő társaságban a Tarzan-filmekből ismert ünnepeles külsőségek között felkereste. Ez az érzésem még akkor is megmaradt, amikor Ofner közölte velem, hogy ő voltaképpen ügyvéd, jogi doktor.

A dzsungelban menve-mendégélve csak hamar különös szag csapta meg az orruk, mégpedig a trapista és a kanális illatának szerencsés keveréke, hozzáadva egy csiptnyi pápusztai. A szinte látható

Egy tényleg rokonszenves császár

Egy tényleg rokonszenves császár Ofner ezután szerényen megállapította, hogy az Egyenlítő elmozdult a helyéről, mert hivatalosan alatta kell hogy a legmelegebb legyen és ő mégis Dzsibutiban izzadt a legjobban. A botrányos esetet már jelentette az illetékeseknek.

Ezután került sor az immár híressé vált Addis-Abeba-i kirándulásra, amelynek végén Ofnernek alkalma volt magával a császárral is barátságos eszmecserét folytatnia. Az abesszini főváros repülőterén fényes külsőségek között három hordár és két majom fogadta Ofnert, majd a vámhivatal egyik takarítónője átvizsgálta a podgyaszát és útjára engedte.

Addis-Abeba gyönyörű — állapítja meg Ofner — Jeruzsálem és egy szép svájci táj keveréke, de egyben az ellen-

nem a magyar nyelv tudása volt segítségére...

Jó ebéd sok nudnyikkal

A következő állomás Olasz-Szómáli volt, amelyet ismét olasz gyámság alá helyeztek Ofner — aki először járt ezen a vidéken — kissé félt a várható primitív étkezéstől, de Mogadiscióban, a fővárosban olyan franciás-húsos-soktojásos európai ebédet evett, hogy önkénytelenül is egy magasállású izraeli közellátási vezetőszemélyiség jutott az eszébe. A királyi étkezésnek csak az a kellemetlen mellékzöngéje volt, hogy ebédjét a háztartásban oly nélkülözhetetlen friss orosz lán- és leopárdbőröket kínáló lerázhatatlan szómáli nudnyikok kórusa kísérte, ami véleménye szerint Izrael erősödő befolyását bizonyítja a Közelkeleten...

szagot követve, egy sárkunyhó'ból álló dzsungelaluhoz érkeztek, amelynek vég telenül leegyszerűsített lakói, nyilván idgenforgalmi okokból soha nem mosdának, hogy a szag nyomán a látogatók hozzájuk találjanak.

Ebédre a törzs előkelőségei között kinyitottam magamnak egy konzervet — meséli Ofner — és a dobost kidobtam a kunyhó kijáratí folyukán. Abban a pillanatban az előkelőségek egy emberként pattantak fel és versenyfutást rendeztek a konzervdobozért. A győztes, vagyis Az Ember, Akinek Saját Doboza Van, valószínűleg a törzs királya lesz a legközelebbi demokratikus választások alkalmával...

tétek városa is. A káprázatos barokk királyi palotával szemben, a sárkunyhók között békés tehenek legelésznek demokratikusan... A császárnak csak egy felesége van, viszont hat oroszánja és sok európai tanácsadója. A magasívójú császári gárdát és a mezitlábás hadsereget például svédek képezik ki. Egy hivatalos zsidó is akad a császár környezetében Marein Náthán dr. ügyvéd, a jogi kérdések abessziniái totumfaktuma. A császári kihallgatás előtt nagy fejtörést okozott a ceremóniamestereknek, hogy nem volt zsakettem és stráfos nadrágom, de azután kaptam „felmentést”. A Zöld Szalomban találkoztunk, előírás-szerűen meghajtottam magam (oh, csak úgy biccentésszerűen) majd a császár kezétnyújtott nekem. Hajlé Szelasszié császár („Négus”, az sértés, az egy olasz elnevezés) nagyon jó benyomást tett rám, az első keleti kényúr, aki törődik a népével, isten tudja miért... Egyébként művelt, értelmes ember, kifogástalanul beszél angolul, de velem az ősi amharai nyelver társalgott tolmácsa segítségével. Mikor felhívtam a figyelmét arra, hogy zsidó vagyok, akkor felragyogott a szeme és felvilágosított, hogy ő közismerten Salamon király és Sába királyón egyenes leszármazottja...

Megkérdeztem Ofnert, hogy átadta-e a császárnak a Hitachdut Oléj Hungária jókívánásait, de kiderült, hogy erről elfeledkezett. Viszont mégis kapott egy abesszini diszkardót a császártól, valamint résztvehetett a királyi lakomán is, ahol fehérfrakkos és fehérkeztűs laká-

jok rémitgették speciális népi ételikkal a külföldi diplomatákat. A kimeredt szemű amerikai követ szerint Ofner volt az első fehérember, aki nemcsak, hogy evett a „káfta” nevű agyonfűszerezett vajás darálthúsból, hanem még izlett is neki. Ez a speciálisan magyar konyha előnye...

Ofner olasznak érzi magát

Amir nyilván látta, hogy mennyire irigylem utazásaiért, ezért gyorsan elmesélte, hogy Eritreában, látogatása idején a nemzeti mozgalmak éppen az ottmaradt olaszok legyilkolásával voltak elfoglalva, ami történelmi szempontból érthető, de vannak kellemetlen mellékjeleiségei.

Fehér ember csak konvojban mer az eritreai utakon közlekedni — meséli Ofner — én is így utaztam Aszmarába. Mert amir én megmagyarozom a partizánoknak, hogy nem vagyok olasz, sőt éppen ellenkezőleg, addig már régen valamelyik lelkes hazafi vitrinjében van a filem...

Egyébként Ofner kapott egy másik kardot is a „dankáll” nevű törzs jölekkü főnökétől. Ez a kardfajta arrafelé a férfiaság bebizonyításának egy nélkülözhetetlen eszköze. A serdülőkorban levő ifiúnak ezzel a karddal kell levágnia valamelyik ellenségének valamelyik testrészét s még melegen (szabál az szabáll) bemutatni, hogy bebizonyítsa: érett, komoly ember már, aki nem csinál szamárságokat...

Ujból litthon

A kardokat (az abesszint és a férfiasat) nem tudta nekem Ofner bemutatni, bár egyébként a zebrafarokból készült neylonövttől, az ijesztő lándzshegyekig minden csecsebecsét magával hozott. Massazuán, Dzsibutiban, Adenen simán keresztüljötték a kardok, de Luddon a köteleességteljesítéstől mértéktelenül áthatott vámközégek elkobozták a kardokat, mint leplezett titkos fegyverszállítványt és erről még írást is adtak Ofnernek, mondván: „Két primitív szablya elkoboztatott”...

Ha másból nem, hát innét is tudhatta Ofner, hogy visszaérkezett a haladotabb, felvilágosult Izraelbe...

ELSŐ SZAKÁCSOT, vagy SZAKÁCSNÓT
nagy gyakorlattal az országban
KERES
NAGY TELAVIVI ÉTTEREM.
Ajánlatot eddig működéssel és referenciákkal „Onálló” jelígre, Tel-Aviv POB 703. címre. 4355

Butorvásárlók figyelmébe!
Komplett mahagoni, vagy dió, 4 ajtószobaberendezés, elsőosztályú minőségben IL 176.— luxusszával együtt. Szalombátorok, fotellek és paradi-ágyak nagy választékban.
MERKAZ HAREHITIM
JAFFA, BUSTROS 322. — Ottoman-Bank mellett. E hirdetés felmutatójának 5 százalék engedményt adunk

TENIM
ORAALKATRESZ, ARANYMÜVESKELLÉK ÉS SZERSZAMKERESKEDES,
Tenenbaum Imre
Tel-Aviv, Rambam 16 i. em.
Vidéki megrendeléseket gyorsan eszküzlünk.

Az egészséges láb
a jó közérzet előfeltétele. — Tanácsadás kötelezettség nélkül
Magyarul is beszélünk.
D'Scholl's Foot Comfort Service
T. A. Allenby 37. Bialik-sarok. Betét, pedikúr, gumiharisnya.

Egy hajot visz a viz...

Amerikai utinapló

Irta: Jungreis Elza

Bete nene szól a hajó nagytermében, és rendszerint szilaj nemzeti táncokkal kezdődik a műsor. Aztán tangóba andalodnak, rumbába tüzeseznek, szambába vadulnak a párok. A fiatal, karcsú, amerikai asszony és a görög fiú szerelme itt született az imboldyó örömszigeten. A fiú a nagy nyilvánosság előtt haldokol és eped el az ifjonti hévtől. Az asszony puha anyáskodással, apró kegyekkel és a lényéből áradó nyugtalanító izással úgy szítja ezt a fellobbant kis lángot hogy még egy páran meggyulladnak körülötte és a fiatalságukon, táncakon túl lévő asszonyok megbotránkozottan pihegnek és fúznak.

Itt izgultuk végig a jeruzsálemi diák és a szöke belga kislány szerelmének hajnalát, válságait és hirtelen, kegyetlen kímülését is.

Harry, a csodálatos, mint valami nagy, kövér pók bevette magát az egyik sarokba. Dollárjai, valamint nyers és leplezetlen mohósága hálójában, rövid idő múlva és látható jó érzéssel, ott ficánkol egy molett, szöke kis légy. Az otthon képe eltűnt a parttal, önfegyelme és óvatossága lehullt, Harry éhes, duzzadt ajkai és türelmetlen keze futnak a bőrén és apró, vilamos kapcsolókat kattintanak rajta. A nene szól és a többiek táncolnak... Micsoda bolond részegségek, féket dobott végyak orgáznak itt ezeken az éjszaká-

kon, hogy bemlánek a kemény, erős málak, melyekkel oda vannak pányváva a lélek és tudat cölöpeihez indulatok, ösztönök, örök, gyöttrő szomjúságok. Talán csak itt, ahol a hajó iszonyatos mélységek fölött siklik és örvény-odvankból bögve és vijjogva törnek fel az elemek és ahol bent a korcsmák göme, köde száll, itt szabadulhatnak így el.

A „Bolond Lány” mindig hajnalig táncol. Lent a parketten, két, keskeny fekete selyemcipő, két karcsú boka, szépen ivelt lábak topognak. Nincsen baj feljebb sem, ahogy tovább siklik a szem, az arányos, izmos termeten. Csak az arc, az öreg, kemény, markáns arc, a nagy révíült szemek a fehér hajkorona alatt, borzongatók. Mint egy komor papnő, végzi a szertartást, ünneplésen, vallásos megszállottsággal táncol. Ha már nem viszik a férfiak, néket rángat magához, befurakodik a körtáncokba, párokat választ szét. A kis, keskeny selyemcipők, kis eltévedt fekete madarak, megállás nélkül keringenek a parketten.

A „Kecske” hegyes állú, vigyorgó, kerenge férfi, hajdani dallásága romjaival és hajdani diadalok emlékével tiz körömmel és ezer hajnövesztő szerrel védett fiatal-sággal, forrón forog. Kis fiatal lánykát ragad magához, keccesen bókol, forrón suttog és a táncok rövid tartama alatt megint szög asszonynak fut át az életén.

A „Fekete Donna” a templomos asszonyok lesütött pillájú tiszta szemével és érzéki, piros ajkán a legkihívóbb mosollyal sétál az asztalok között. Szerte a nagy termen szétküldi titkokat, mágneses sugarakat. Aki mögötte jár, az poráron jár.

Szolid és finom ruhákban, diszkrétan és csöndesen a „Jó Feleségek” ülnek. Csak éppen az arcuk izzik egy kicsit, csak a szemükben táncolnak kis örömkoboldok, csak a nevetésük mélyebben zengő. Először vannak hajón, először vannak egyedül, a megsokottság szűrőitől színeit, apró izgalmaik bíborosra festették át. Elűlt viharok után kicsit újra felkavartan, halgató asszonyiságuk új mámorokat termőn, a háztűzhelyek zubogó fázekai után zsongó férfihangoktól körülzúrozottan, hímháldoznak a ha-jón mint egy hímű és egy kicsit bele-szédülnek.

Néha, egy pillanatra megjelenik az Anya. A fiatal, skót misziós lelkész mameja. Mindenütt ott van, ahol segíteni kell. Ha beteg nyoszörög, ha csalódott szív sönajt, ha magányos lélek unatkozik, ha egy pohár víz kell, tá-cérna, töltő toli, mindent ad kis bíróndjébe és ösmagából. A kelő pillanatban aztán az Újtestamentumot veszi elő. Már olvasott belőle a fiatal zsidó nőnek, aki most vársa gyermekét, az Izraelből visszaterő amerikai lánynak, aki megrettent ott az élet kemény követelményeitől és a homá-vég egy nehéz órájában nekem. Már vigasztalta a hüppögő belga kislányt és rakott vizes borogatást a gyöttrődő görög fiú sápadt homlokára. A nap egy részét a fedélzeten töltik az utasok. Van olasz, görög, amerikai és izraeli sarok,

az egyik sarkot itt is Harry utalja, immár hivatalos királyiönjével szivének, Harry túltáplált, túlhangoz, ruhái jobban rikitanak és dollárjai jobban szögnek a kellesténei Bükörébe font sajnos néhány fiatal izraeli diákok, akik tesse éhes kiváncsisággal, tudnak az esor szenációt igéro Amerika felé. Harry a jótét, Harry a számatatlan pénz, Harry az örökös jókedv, Harry hamis képe Amerikának, de a bódult gyerekek ezt nem tudják. A turisták és kivándorlók között szembeütköz, éles ellentét van. A látogatásban járt asszonyok selymeket viselnek és szörméket, a kivándorlók agyonmosott flanelruhákat és szinehagyott szvetereteket. De a komoly, finom ruhájú kinal még biztosan nem felejtette el mosodáik gözét és nyirkosságát, az olasz éttermek konyháinak piszkos edényhalmait és égett zsirszagát, a harmadik a gyárak és műhelyek ómos levegőjét, a subway kom-mét és zsúfoltságát. Harrynak is emlé-keznie kellene, hiszen Harry is vasalt, mosogatott és gép fölé görnyedt valaha és tudja, hogy a bányák mélyéből neme tiszta fényű aranyat és vastag bankköté-geket aknáznak ki a sötét tárnák lakói. Most mégis harsog, kalandokról regél és dollárt lobogtat. A szöke nő, végleg elhalkadt érenyekkel, általában Harry térdein foglal helyet. Nem tudni, a példán okulva, avagy saját, kiüln szabad feifogás folytán, a mi kis diáklányaimk is a legtermészetesebben helyezkednek így el pájtásalkkal. Néha takarók biz-tossága alól, a száhatadó férfiól mélyé-ről, komoly és erőlyes hangocská szöve, amelyben valószínűleg benne sönajt a még míg elhalkult anyal intelem is: hi-jóddám beváksá...

ZENEÉLET

Jasa Heifetz a filharmonikusokkal

A 10-ik filharmoniai bérelti hangverseny-sorozatán két világhírű művész is lépett fel egyszerre: Jasa Heifetz, a hegedűs és Leonard Bernstein karmester. Heifetz legutóbb 1932-ben járt Palesztinában s talán legjobban úgy lehetne ilusztrálni mily mértékben fejlődött nálunk azóta a zeneélet, hogyha összehasonlítjuk az ő alapítványából épített róla elnevezett csenevész kis teremcskét a jelenlegi Ohel Sémmelel, mely azonban már szintén teljesen elégtelennek bizonyul a zeneéhes közönség befogadására. Nem érdektelen rámutatni arra is, miért nem látogatott el azóta hozzánk Heifetz. Broniszláv Huberman, a zenekar alapítója nem szívesen tűrt meg konkurenciát maga mellett s bár még a háború kitörése előtt úgy Adolf Busch, mint több nagy hegedűs ajánlkozott a fellépésre, a Mester kitért kívánságuk teljesítése elől. Tragikomikus tény, hogy tulajdonképpen csak halála után indult meg nálunk ismét a nagy hegedűsök felvonulása: Isaac Stern, Francescatti, Ida Haendel s most Jasa Heifetz léptek fel azóta a Filharmoniai Zenekarral. Egyedüli kivételt Simon Goldberg képezett még a Mester életében — külföldi pártfogók nyomásának engedve.

Talán némi történelmi alapja is volt Huberman óvatosságának éppen Heifetz-el szemben. Mert előbbi autodidakta volt, ki nehéz küzdelmek árán önmaga harcolta ki magának művészetét. Heifetz pedig a sorstól készen kapta, szinte tálcán szervizrova előadókésztségét. Ezért Huberman mindig kissé hátrányban kellett, hogy érezze magát vetélytársával szemben, kinek tökéletes hegedűtudását sosem érte el. S pályafutásuk és fejlődésük útja rányomta bélyegét mindkettő művészetére. Huberman művészete az elemény, a lázas látomásos s háborgó szenvedélyek örvényében fogant, míg Heifetz eleganciája és játéknak eszményi tökéletessége inkább a hangszer kultuszát képviselte. Még a világ zeneértő közönsége is két pártra oszlott egykor: a Huberman-imádók és a Heifetz-bámulók szeptájára. Huberman főképp Középeurópában volt páratlanul kedvelt, hol még a nagy hagyományok és a hatalmas egyéniségek tisztelete mélyen gyökere-

zett az emberekben. Heifetz azalatt a tradíciómentes Amerikában ért el nagyobb sikereket, ahol a technikai tökéletességet minden egyéni nagyságnak fölébe helyezték. Huberman egy letűnő hősrömtika korának talán utolsó nagy képviselője volt. Heifetz már az új technikai korszak előhírnöke, mely drámai átélések helyett ismét a hangszer kultuszát honosította meg.

Kétségen kívül ma Jasa Heifetz (taján csak az orosz Oisztrachot kivéve) a hegedű legnagyobb élő mestere. 1901-ben Kovnóban született s már hetéves korában kivándorolt szüleiével és két nővérrel együtt Amerikába. Ott Auer Lipót tanítványa lesz, majd Európába látogatva, már 12 éves korában a berlini Filharmonikusok szólistájaként Niksch Artur vezényelte alatt lép fel és arat óriási sikert. Közél negyven éve áll tehát a hangversenydobogón. Már a háború előtt Californiában farmot vásárolt magának s minden szabad idejét ott tölti. Kedvenc sportja a horgászás, ping-pong és vitorlás-csónakázás. Legelőször 1938-ban lépett fel film-szerepben.

Érdekes és tréfás véletlen, hogy nálunk éppen abban a Brahms-versenyben mutatta meg ismét eszményi szépségű játékát, melyről az egykorú kritika 1879-ben Joachim előadása után azt állította, hogy „verseny a hegedű ellen”, egy másik kritikusk pedig, hogy „háromteteles húr-háború zenekari kísérettel”. Azóta egy hegedűs műsoráról sem hiányzik. Régebben Kulenkampff német hegedűművész egy teljes éven át nem játszott más művet, csak a Brahms-versenyt körűtjain. — Heifetz azelőtt gyakran keltette a hívös és tartózkodó művész benyomását, ki csak elkápráztatni képes, de nem felmelegíteni. Talán Huberman perzselő napjának árnyékában éreztem én is így annak idején. De az a nap lenyugodott már s Heifetz is inkább közvetlenebb és egyénibb lett, semmint eláfáult volna. A Brahms-verseny előadása az antik görög szobrászatra emlékeztetett, melynek ideális formai szépsége az esztétika csúcspontját jelenti. Heifetznél már nem is csak páratlan hegedűjátékát élvezzük, hanem szintén a görög művészet kiforrott tökélyét. Mint egy kris-

tálytisztá tó tükrében láthatjuk zenéjét, hol minden kis játékos hullám, a színek és fények szelíd villózába bámulatos hang harmóniába olvad egybe. Huberman harcos volt s örök életében küzdött egy magasabb eszményért. Heifetz már régen megoldott a maga számára minden problémát és fölényes nyugalommal uralja őket. De mindenkor érezzük mégis az élet lehelletét játékában, mely nem kövesedett meg, mint Menuhin előadása.

Ezzel a romantika-mentes Brahms-felfogással szemben a mindig impulzív, játékos kedvű és temperamentumos Leonard Bernstein zenekari kísérete érdekes kontrasztot szolgáltatott. Bevallom, a mű eleven képét s a szerző szellemét hibeiben mutatta meg, mint a kiváló szólista, de a kettőjük közötti felfogásbeli különbség nem szolgálta az előadás egységét.

A Filharmoniai hangverseny megnyitóját Haydn 88. sz. g-dur szimfóniája volt, melyet nálunk már Mollinari és Kuszevitzky is vezényelték. Haydn mintegy 116 szimfóniája közül itt alig ötöt adtak eddig elő. A kényelemszeretet netovábbja valóban! Érdekes, hogy még mai napig, — több mint 140 évvel halála után — nem jelent meg művének teljes jegyzéke s állandóan fedeznek fel még eddig ismeretlen kéziratokat. Hecceg Eszterházy, kinek hosszú éveken át szolgálatában állott, számos operát rendelt tőle. Ezek kézírata az Eszterházyak könyvtárában feküdt még a háború előtti évekig s minden kísérlet, hogy ezeket a közönség számára is hozzáférhetővé tegyék, meddőnek bizonyult. Minden bizonylat azóta már sikerült börtönükből kiszabadítani őket s lehet hogy — bár a Mesternek nem a dalmű volt legfőbb erőssége — nyilvánosságra hozataluk nagy meglepetésekkel szolgálhat még.

Leonard Bernstein ezt a szimfóniát az a mámoros jókedvvel és hévvel adta elő, mely úgy rá, mint a mű vaskos humorú utolsó tételére jellemző. Sőt a csodálatos largó-tételt is, mely a haydni kedély egyik legmélyesegesebb megnyilatkozása, rendkívüli megértéssel tolmácsolta, — ebben felülmúlva még mestereit, Kuszevitzkyt is. Viszont némi hátrányát érezhettük, hogy Bernstein nem játszott azelőtt vonóhangszert, mint Toscanini, Ormándy vagy Kuszevitzky s így az énekesrűség a vonósokra nem jutott érvényre. A csellók szélesen zengő hangját épűgy nélkülöztük, mint a hegedűkben a finom stakkatókat. De egészben véve üdítő és magávalragadó előadás volt.

Bemutatásra került egy itt ismeretlen amerikai szerző, Roy Harris egyteteles szimfóniája is, mely az ottani zene új törekvéseit mutatja, amennyiben a néger befolyásoktól függetlenül akarja magát és eredeti amerikai stílust akar teremteni. Harris modern harmóniákkal dolgoz fel egy gregorián koralt és a régi olasz zene forrásaitól merít. Néhány részlete erőteljes és kidolgozása is mozgalmasság és változatos. Leonard Bernstein persze remekelt előadásával.

BACH-EST KÉT ZONGORAVAL

Két zongora együtt már majdnem egy zenekar. Bachnál nem annyira az orgonát pótolta, mint egy lehetőséget mégtöbbszölamúságra. Egy versenyművet

Megérkeztek nyári modeljeink

női, férfi- és gyermekcipőkben

BAMBI-CIPŐK

JERUZSALEM

Princess Mary, Rex mozi házban. Magyarul beszélünk. 4228

Üdülni, pihenni jöjjön a

VARDA penzióba

Köser magyar konyha, vikend, kirándulások előjegyzésre.

HERZLIA GIMEL. — Tel.: 283.

4804

még négy zongorára is irt zenekarral. Két kézzongorás versenyt vonósnégyeskísérettel a Muzéumban hallhattunk Sahava Idelsack és egykori mesternője Vince-Krausz Iona koncertjén. A fiatal telavivi művészönö nemrégén tért haza látogatóba Amerikából, hol Rose Lhewinne-nél fejezte be tanulmányait s múlt évben Hollywoodban egy zenei versenyen első díjat nyert. Az előadás szelleme nagyvonalú volt. Gyakorlatban a két kitűnő művész együttműködése kevésbé volt ideális: Sahava Idelsack tartózkodóbb és halkabb előadásmóddal ezáltal kissé háttérbeszorult, s kevésbé adott alkalmat képességeinek bemutatására. Vince-Krausz Iona markáns egyénisége mint Bach-játékos, mindig remekül érvényesül.

A Bach-év kimagasló eseményei közé tartozik külföldön Pablo Casals, a legnagyobb élő csellóművész fellépte franciaországi önkényes számkivetésében, a spanyol határ mellett fekvő Ville de Prades-ben. Tudvalevően Casals a Franco-uralom elleni tiltakozása jeléül vonult vissza évekkkel ezelőtt a nyilvános szerepléstől s csak Bach iránti tiszteleté jut-tatta kifejezésre, mikor az ottani katedrálisban megtartandó háromhetes ünnepek vezetését átvette s személyesen is fellép. Mikor a város polgármestere fogadta az ott letelepedő Mestert így üdvözölte: „Ugyanúgy csodáljuk most az Ön hallgatását, mint egykor muzsikáját!” Az ünnepségen egyébként három zsidó művész, Szigeti József, Isaac Stern és Rudolf Serkin is résztvesz.

Nálunk július hónapban országos Bach-ünnepeket terveznek, melyeken az összes zene- és énekeskarok közreműködnek majd. A részletes műsort még nem ismertették. A jeruzsálemi rádió meghívta egy Bach-sorozat vezénylésére Otto Klemperert, a budapesti Operaház karmesterét is, de utóbbi ausztráliai szerződése miatt kénytelen közreműködését lemondani. Mint halljuk azonban, a meghívás — mely régi vágyának teljesülését jelentette — nagy örömmel töltötte el.

Pataki László

JÉGSZEKRÉNY

vásárlás előtt ne mulassza el megtekinteni legújabb modellű praktikus jégszekrényünket.

Cena jégszekrények 1.10 m magas, elsőrendű kiállítás, hatóság árak!

MOSAVAKNAK ARKÉDVEZMÉNY

Galili, jégszekrényüzem

SCHLESINGER SLOMO ÉS FIAI

JAFFA, XII. 81.

3910

Harry előszeretettel énekel. Repertoárja nem nagy, rendszerint egy bánatos templomi melódiával kezd, elcsuklásokkal és rezgetésekkel, majd egy pattogó, hazafias induló következik, kifogástalan új héber nyelven, végül egy pajzán, jiddis kuplé, mely a barbiról és nejeről szól. A baj csak az, hogy halálisan megbántja vele a fedélzetén ült rabbiakat és nejeiket, akiknek legszentebb ünnepeivel forrtak össze a templomi énekek, akik izráéli látogatásuk alatt bele szerettek az új héber indulókat daloló izráéli fiatalokba, akiknek eszményképét úgy rombolják ezek a kis ugrifüles diákok, mint ahogy Harry sikamlós és durva élelődelésel ütnek sebeket szemérmes érzékenységükön. Egy szép holdvilágos estén, a kifeszített kockás uti plaidből készült mennyezet alatt, Hary feleségül veszi szöke aráját. Két kurta hétré esupán, mert Harrynak nagyon derék hitevese van otthon és idősebbik fia díjat aert a „kálidzsbán”, de annál mulatságosabb. A szertartást két fiú végzi, a nyoszolyóányok is a komániából kerülnek ki, az ara pihegve omlik a nyugágyra, ahol a szendvicsekben álló nászlakomát tartják. Harry énekel, a diákok is énekelnek és nagyon sokunknak fáj a szelvény, hogy ez az „izráéli sarok”.

A gyönyörű nemzeti táncokra gondolk, amelyeket Kibbuc Dálilában láttam, ahová az ország fiatalága felvonult, a dalokra, melyek úgy teremnek az Emek mezőin, mint a kalászkok, a furulyákra, melyek hegyi pásztortűzek mellett szólnak. És a Palmach ünnepeket látom, a kis lobogó lélekfánkokat, melyeket az elcsélt emlékezők a fáklyákat melekkel staféták futottak és úgy ér-

zem, sérelem éri őket ott a sarokban, ahol Harry és a kis szeleburdi diákok nyekergik: Risonim támid anachnu...

Este, hideg, szitáló ködben érkezünk Gibraltárra. A tenger émos, szürke párákba burkolódzott, kedvtelen volt és ingerült zúgása fenyegető. Az Óceán vadul lökte el magától a szivére siető, kis hajót, indulatosan meglődította, hogy minden utasa beleremegett. Az ágyak nyikorgni és himbálódzni kezdtek, a gyomrot kis daruk húzták-núzták a torokig. Másnap megürült az étterem. Az utasok boldog, támolyogva mászták a lépcsőket. Harry harsány nevetését kis kalapácsok verik vissza a halántékunkon. Behűnyt szemünk előtt cincérek, szakácsok, stewardok és a kapitány vonulnak el óriási, émeletyítő, ételes talakkal, bomló húsokkal, rothadó halakkal, penészes zöldséggel. A kazánokból és csövekből olaj, füst, gőz, gáz száll, előtűnk hullámszik a tenger és löki fel magából a szagokat, szagokat, szagokat...

A levegő telítve volt veük, a takaró és párna is, nem volt menekvés. Akinek volt Dromominja, az émeletyést szüntető „biztos” hatású gyógyszerre, féltékenyen vigyázott rá és eltitkolta az ájuldozó zöld arcukat előtt. Aki mégis adott, azzal örök szövetséget kötöttek, mint az életmentő bajtársal a harctereken.

„Ez a halálveríték már rajtam” — gondolom én is elgyötörtén, — és könnyeim lassan szivárogni kezdenek. Milyen keveset éltem, — siratom magam mélyeséges számalommal, — milyen fiatal vagyok még és most itt kell pusztulnom nyomorban. Milyen boldog voltam, milyen csodálatosan boldog, otthon, a szá-

razföldön, csak nem tudtam. Hogy imádom szilárd talajon álló kis criffemet és a cene sem volt olyan borzasztó. És mindez már a múlté, elmúlt, mint egy áom, mint egy elpukkant szappanbuborék. Most itt halok meg, az Óceán közepén, kiszolgáltatva a keselyűknek, melyek májamat tépik, mint Prometheusét, mikor a tüzet ellopta. Jaj, én nem ilyen tüzet akartam, jaj, én nem ilyen lovat akartam, mikor vágyakozva néztem a csábitó, kék fátlyú tengert és a sikló, aranyfényű hajókat, a telavivi parton. Csak volna erőm, hogy megfogalmazzak egy levelet valakinek, akinek szívem utolsó dobbanását küldöm és intó szöveget mindazoknak, kiket vonzanak a távolságok és tengerek...

Hét napig tombolt a tenger. Láttam égig csapó hullámait, láttam vonagló, üvöltő rohamait, láttam tébolyító mozdulatlansággal, nagy fekete falként egy helyben állni, láttam kavargó örvényekbe sodródva eltűnni újra. Erősen kinyitot tam tüzelő szememet és megnéztem őt bösen, vadul, félelmetesen is. Tíz percenként új hírek keltek szárnyra. A kapitány nem emlékszik hasonló viharra! A hajó történetében még nem fordult elő! Az óceán történetében sem fordult elő...

A hat nap elteltével, pozdorjává zúzva, gyöngén, de megint elkezdtek járni. Lent deifinek hosszú sora siklott a vízi promenádón és fölötűnk újra megjelentek fehér fehékként a sirlányok, a közeledő lrgalmas föld követel.

A sárga, ványadt kis arcokra új rúsz kentek az asszonyok és deli lovagjaik, akik vinnyogva húzták meg magu-

kat egy kabin mélyén a vihar alatt, sudár gerinccel jártak körülöttük. A búcsú estélyi gazdag vacsoráját már újra mindenki végigeszli. A teritékek mellett tarka cilinderek, csillogó fejdzsek, melyeket mindenki feltűz az esti mulatságra.

A „Bolond Lány” új selyempipőket viselt, a „Kecske” pillangós nyakkendőt. A „Fekete Donna” csipkekendőt dobott fejére, mint a templomos asszonyok és alatta vörösen izzott parázna mosolya. A görög fiú ismét haldokolt egy pamlagon és az amerikai asszony néha végighúzta arcán kis fehér kezét. Harry frakkban, klakkban bankettet rendezett a diákoknak. A búcsúlakoma ugyan nagyon bőséges volt és később szendvicseket, italokat is szolgáltak fel, de Harry szükségesnek tartotta, hogy egy cenával viaskodó kis ország diákjai, nagy dözsöléssel vonják magukra a figyelmet. Az elköltött pénzből talán halkán és észrevétlenül felépíthetett volna egy új olé számára egy crifont. De e gondolat senkit sem bántott. Harry sugárzott, a lányok hazafias, himzett Wizo-bluzban, kis fűzetből énekeltek a héber dalokat. Mindenki érdeklődéssel figyelte, mert már sokat hallottak Izráélról...

A hajót vitték a táncoló hullámok és a táncoló lábak a mámorba fúlt hajó felé. A Szigetre szürke függönyök omlottak, ahogy közeledtünk a parthoz, de halványan átsilantak rajta a fények. „Here, here, the lady in the water” kiabálta egy pöttömnyi kislány, aki már egy éve nem látta a Szabadságszobrot és most nagyon megürült neki. Nagyon megrendően hatott csakugyan. Glóriája élt-tött a newyorki kódón...

Szemtől szembe egy negyedmillio lako háziurával

Írta: Mihájloviics Sándor

A háziurak társadalmi sosem örvendőt tulságos nagy népszerűségnek Izraelben, annak ellenére, hogy az ország építésében látható módon kivették részüket. A háziurak ezrei már akkor kezdtek bele nagyszabású építkezésekbe, amikor az olék tizezrei még nem is gondoltak alijára. Nem is olyan régen — még tíz évvel ezelőtt — a Rotaschild Bulvárd minden fáján több volt a kiadó lakásról szóló cédula, mint a zöld levél. Nem egy háztulajdonos került csődbe, mert hosszú hónapokon keresztül üresen álltak a lakások s nem volt máiból törlesztésre az amortizációs kölcsönöket. Akkor ismeretlen fogalom volt a kulcspez. A krízisek idején, ha a lakó hosszú hónapokon keresztül nem fizetett lakbért, a háziúr nem is gondolt a kilakoltatásra, mert semmi biztosítéka nem volt arra, hogy az új lakó jobb fizető lesz. Nem egyszer fordult elő, ha a háztulajdonos szerényen megemlítette lakójának, hogy már három eszeje is elmult és nem kapta meg a lakbért, mire az olyan meggyőzően indokolta meg nemfizetését, hogy a beszéd végén a lakó „vágta” meg a háziurat egy rövidlejárattal egy-kétfontos kölcsön erejéig. Abban az időben a háziúr sorsa a lakótól függött. Ha a háztulajdonos udvariatlan volt, a lakó egyszerűen kiköltözött egy modernbb lakásba, a régi háziúr pedig, ha sikerült kinyomoznia a régi lakó új címét, úgy peresíthette járandóságát, amit meg is kapott a végrehajtási osztály útján, tíznapos havi részletekben.

De tévedés volna azt hinni, hogy abban az időben szimpatikusak voltak a háztulajdonosok a lakók szemében. Mert ilyen az emberi természet: nem szíveli azt, aki tőle pénzt követel. Ezért nem lelkesednek Ruttenbergért, mert pontosan küldi a számlát, pedig a kért összeget becsülettel megfizet. Nem lelkesednek az adószedőért, mert pénzt követel. Pedig nem saját céljaira szedi be a pénzeket, hanem az állampénztár javára. Sőt, néha éles vizály támad férj és feleség között, ha az asszony erélyesebben kéri a hetipénzt, vagy követeli annak felemelését.

Ezek után könnyű megérteni, hogy a lakók nem lelkesednek egy olyan háziúrral, akinek negyedmillio lakója van Izraelben. Az olvasó bizonyára magától is rájön arra, hogy egy negyedmillio lakó háziura Izraelben nem lehet más, mint az Apotroposz. Nincs is hiány panaszból ellene. Egyesek kifogásolják, hogy nem végzi pontosan a tatarozásokat, magas lakbéréket követel, sőt az utóbbi házösszeomlásnál kapcsolatban is halk vádakat suttortak ellene.

Felkerestük Reisel urat, az elhagyott javak helyettes kormánybiztosát, Jaffa és a déli kerület telthatalmú urát. Reisel úr külseje egyáltalán nem emlékeztet a karikatúrákról ismert bész háziurak típusára. Jambor, szolid pakid típus, aki a közönséggel való érintkezésben még kfar-szabai községtitkár korában szerzett tapasztalatokat. Mai napig is kfar-szabai lakos és onnan jár be naponta jaffai hivatalába.

Az Apotroposz ellen felmerült panaszokkal kapcsolatban mosolyogva jegyzi meg Reisel úr, hogy súlyos tévedés volna azt hinni, hogy az Apotroposz 750 alkalmazottja a gonoszok társasága, míg a lakók százakkal földreszántják a nyugalomukat.

— Hivatalunknak — mondja Reisel úr — többszáz ezer ügyfele van. Ezek közül 12 ezerrel nem állunk szerződéses viszonyban, mert összeomlásukban lévő házakba költöztek be, figyelmeztetésünk ellenére. Ezekkel a lakókkal lakbérteli viszonyban nem állunk, tőlük lakbért nem szedünk.

— A szerződések birtokában lévő lakások egyrésze azonban úgy bánik a lakókkal, hogy az egyenesen kétségbeesztő. Ha a lakók így viselkednének egy magánháztulajdonos vagyonával, úgy az államnak külön bíróságot kellene felállítania a háztulajdonosok panaszainak tárgyalására. Önkenyesen, minden engedély nélkül törlik a falakat, helyeznek el ajtókat, ablakokat, néha az alappilléreket is megromlaltatják, miáltal a ház összeomlását idézik elő. 31 rendőrt alkalmazunk Jaffán kizárólag az engedély nélküli lakásátalakítások megakadályozására. A lakók azonban ügyfeleink ügye többek a rendőrökénél. Az éj lepte alatt végzik az átalakítási munkálatokat, vagy a szoba becséjében törlik a közfalakat és a rendőrcsapat nincs jogában állítani a lakás küszöbét, mert ezáltal magánlakosságot követne el. Ha azután megpedemnek a ház falát, akkor kétségbeesetten fordulnak hozzánk segítségért. Így

történt Rex levéthordó esetében is. A levéthordó elpanaszolta baját a szerkesztőségnek, csak azt felejtette el megemlíteni, hogy a ház egyik lakója egy shunat hátkvái vállalkozóval törtétt ki egy közfalat, szétverte a ház néhány tartóoszlopát és ez lézete elő a bajt. Ez nem az egyedüli eset.

MEGNYILT

• choloni uszoda

Üdülhet, sportolhat, kávéházunkban szórakozhat

Feltámadnak az elégetett könyvek

Írta: Szenes Erzsébet

Németországban újra kiadják Heine verseit, a Buch der Lieder-t. Ott égett a máglyán, mely csak görögtűznek bizonyult, s most feléled hamvaiból, mint a mesebeli Fénix. Az édes versek, a heinei strófák: micsoda hiú, gögös, ostoba, gonosz ábránd volt kiirtani őket a világból. Mintha azt egyáltalán lehetett volna! Mintha Heinet meg lehetne semmisíteni. Ha történetesen nemcsak Németországban került volna a versüket a máglyára, hanem az egész világra, ha ténylegesen egyetlen példány sem menekült volna meg a tűz lángjaitól, meggyőződés, hogy a Buch der Lieder darabjait akkor is újra összeszedhették volna, pontosan, emlékeztetőül. Alig van költő, akinek verseit annyian tudnák betéve, kívülről, mint Heine verseit és speciálisan a Buch der Lieder dalait. Az eredeti kéziratot könnyen össze lehetne állítani és újra nyomni, szívek és agyak örzik a szöveget és az édes dallamot, „ércnél maradandóbban”.

Auschwitzből Fallerslebenbe kerültem a hadigyárba. A hitleri hatalmas gyárváros, mely kizárólag hadiipari céljaira épült, állandóan erősen bombázták az angolok. Hosszú órákon át ültünk társaimmal a bunkerben. Ilyenkor csak a zárt ajtók előtt jártak le s fel az örök, benn a bunkerben nem volt senki német, száz-százhuszan szorultunk össze egy-egy helyiségben. Ezek voltak a legjobb óráink, (még a gondolat, velük pusztulni is megnyugtatóbb volt, mint kényszermunkákkal gyűlölt uralmukat támogatni). Ebben a viszonylagos nyugalomban, hogy elfűzzük kintző gondjainkat a megfélemlítettünk a maró éhségről, előbb önkénytelenül, aztán egyre tudatosabban kialakult egy szellemi atmoszféra. Mi a szegények, a megverték, a megaláztatottak, a rongyosok, kincseket őriztünk, a szegények kincseit, a szellem kincseit. Ezeket nem lehetett tőlünk elvenni csak az életünk árán. Befűt, olvasmányt nem láttunk hónapok óta, a könyv, álom volt. De itt volt az emlékezet, nekem jutott az eszembe, hogy állítsunk össze egy verses antológiát, emlékeztetőül. Es garadával ömlötték a szajakról a versek, az egyik megkezdte, a másik folytatta, a harmadik kiegészítette. Részegető, édes munka volt: volt heinei vers, Villont, Petőfit szavalták, Goethe és Jiri Wolkert. S egy-egy verset elmondunk hússzor, százszor, hónapok alatt, néha egész éjszakákon verseket mondtunk felváltva, míg berregtek a repülőgépek a búgtak a szirénák, míg Németországban városok dőttek össze a cserével temették maguk alá az embereket. Így éltünk mi kegyér nélkül, repán, versekkel.

Azért mondom, hiú, gögös, ostoba fantazmagória volt Heine verseit tűzbe dobni, nem égették el azokat a tűz lángjai. Nem pusztultak ki azok magában Németországban sem, ahol a lelkeket egészen elcséltette a vak gyűlölet, s az ostobaság. Mert a Loreley-i balladát, a „népdalt” nem lehetett többé elűzni a nép szájáról. Ez a Rajnából felszálló aranyhajú bossorkány megbabonázták őket, a vérükben volt s énekel, énekel, akár akarták, akár nem. Ezt a heinei varázslatos szöveget a nép kénzeletéből tüzes vasal sem tudták kiirtani. A

— Ennek ellenére megelőzéssel kell megállapítanom, hogy negyedmillio lakók közül mindössze talán nyolc-tíz van komolyabb nézeteltérésünk. Az Apotroposznak ugyanis indokolt esetben jogában áll kilakoltatási végzést hozni s a lakónak módjában áll ez ellen felebbeszéssel élni. Eddig összesen hat ilyen felebbeszéssel foglalkoztatja a bíróságot. Ha a lakók számarányát a perekhez viszonyítjuk, megállapíthatjuk, hogy a magánháztulajdonosok és lakók között ennél sokkal nagyobb mérvű a peresedés.

Ami pedig a magas üzletbepanaszokat illeti, arra vonatkozólag Reisel úr úgy véli, hogy e körül nagyobb a lármája a kelleténél. Jaffán például három ezer üzlethelyiséget adtak bérebe, ebből több, mint kétezret műhely céjaira. Az ipari üzemek évi bérét a város és az Apotroposz 2. oszt. elosztásban állapította

GLUCK BUTOR

TEL AVIV, Szomo Hameloch u. 100. Arlosoroff-arok (13. autóbuss megálló.)

Különleges európai szabadalmazott patent rekamiék. — Komplette szabátórok. OLE-BUTOROKAT VESZUNK!

meg négyzetméterenként. Ez pedig egyáltalán nem mondható uszorabérnek. Az üzlethelyiségek tulajdonosai a telavivi békebeli boltberekhez akarják viszonyítani az általuk fizetett bérösszegeket. Ez az összehasonlítás nem helytálló, mert ma senkinek sem juthat eszébe, ha Tel Avivban üzlethelyiséget akar kibérelni, hogy azt a békebeli áron követelje. Tíz év óta az árak rendkívül arányban emelkedtek, de az Apotroposz csak igen kis mértékben követte ennek az áremelkedésnek az útját. Viszont nem tehetünk arról, hogy emberek alaptól nélkül nyitottak üzleteket. Nem szabad elfelejteni, hogy az Apotroposz nem jótékonyági intézmény. Különben is 1930 március 31-től a lakók védelméről szóló törvényt az elhagyott javakra is kiterjesztették és így nincs megkülönböztetés a régi és új zsidó városok lakóinak jogi helyzetében. Minden baj annak fakad, hogy a lakók az Apotroposz által kezelt vagyont közprédának tekintik, holott ez állami vagyon és az állam elvárja, hogy legalább úgy respektálják, mint minden más magántulajdonost.

A lakások nagyrésze Jaffán egész másként épült, mint Tel Avivban. A nagy lakásoknak is csak egy bejárattal van, mert az arab azt akarta, hogy ha az ajtó bezárja, feleségeinek ne legyen külön kijárata. Ugyancsak minden lakásnak csak egy konyhája van. A régi lakónak nem volt többre szüksége. Ma ilyen nagy lakásokban több család lakik és mindegyik külön konyhát akar magának berendezni, sőt külön bejáratot. Minthogy pénzzel nem rendelkeznek, nem fordulnak mérnökhöz, vagy más szakemberhez a munkák elvégzése céljából, hanem azt lehetőleg a legolcsóbban akarják megoldani, amelyért azután néha nagyon is drága árat fizetnek.

Reisel úr határozottan cáfolja azt a vádat, hogy amióta az Apotroposz kezelésébe mentek át a jaffai házak, gyakoribbak a házösszeomlások. Nem tudja megérteni, mi összefüggés volna a kétféle között. Az igazság az, hogy a legtöbb esetben a lakók sajátkezűleg ássák meg sirjukat a szaktudás nélkül végzett átalakítási munkálatokkal, no meg ha régen összeomlott egy arab ház, a héber sajtó nem szentelt ennek különös figyelmet és nem foglalkoztak a szerencsétlenséggel napokon át hasábkokon keresztül.

A lakóházakon kívül nagy mezőgazdasági birtokok is kerültek az Apotroposz kezelésébe. Körülbelül 4 millió dunam szántóföld felett rendelkezik az Apotroposz, amelyből ezidőszert csupán 1 millió dolgoznak meg, munkások és mezőgazdasági gépek hiányában. Az Apotroposz azonban arra törekszik, hogy a meg nem művelt területeket is vízhozattal lássa el és ha kellőszámú traktor felett fog rendelkezni, úgy egy talpalatnyi föld sem marad parlogon. Az Apotroposz kezelésében van még 35 ezer dunam narancsos és 100 ezer dunam olajerdő és szőlő. A múlt évben az Apotroposz kétfélmillio munkanapért fizetett bért és Reisel úr boldog volna, ha tízmillio munkanapot érnének el.

A legtöbb zavart a jaffai óváros lakói idézik elő, akik minden figyelmeztetés ellenére beköltöztek a romszerű házakba. Érdekes, hogy az emberek nem veszik komolyan a figyelmeztetéseket és csak akkor kapnak észhez, ha a ház a fejük fölétt összeomlik. Az Apotroposz terve vette ezeknek az épületeknek a lerombolását, azonban nehéz megoldani a kilakoltatottaknak a sükunproblémáját. Ennek a problémának a megoldása nem tartozik az Apotroposz hatáskörébe, hanem ez az állam és a Szochnut feladata. Nekünk elég fejtörést okoznak a meg lévő házaink. Hogy is mondták bölcselink: „Nagy vagyon sok gondtal jár.”

Reisel úr utolsó szavai azonban nem hatnak ránk különösképpen, mert mi tudjuk, hogy a vagyonnal járó gondot minden szegény ember szívesen vállalná...

Ne mulassza el az alkalmat! Rendelje meg azonnal, míg a készlet tart

„MANHEIM”-Mű Héber-Magyar — Magyar-Héber

SEJÁTART ÉS TANKÖNYVET.

Egyedáruottás nagyban és kicsinyben!

ISMERT KAPHATÓ MŰSZAKI KÖNYVEK:

Villanyzerelés, vízvezetékcsatlósítás, szaktalospár, ésszerkeszték, építésmértek, stílusismeretek, díszkóvára, cukrázspár, sütőipar, kávéházipar, kosmetika, vagyászat, talajművelőgépek, autószerelés, stb., stb.

MEGERKEZTEK az 1930. budapesti szépirodalmi újdonságok. Ismétlődik az Izrael legnagyobb magyar könyvtárába.

KÖNYVEKET, KEPESLAPOKAT JO ÁRBAN VASABOLUNK! KÖNYVEK KÖTÉSÉT OLCSON VALLALJUK!

„DAAT” KÖNYVTAR. KÖNYVBOLT, T. A., ROTSCILD ST. 60.

Bucsu Moszkvától

Írta: Ignazio Silone

Vasárnap Kolarov tapintattal és humorral látta el feladatát. Meg volt eszére szállodal szobáiba egy pohár teára. Minden kérés nélkül rátért a fájdalmas problémára. „Legyünk ősszintek” — mondotta nekünk mosolyogva — „hát azt hisztek, hogy én olvastam a dokumentumot? Nem, soha sem róla, nem olvastam. Az igazság kedvéért azt is meg kell mondanom, hogy a dokumentum nem is érdekelt engem. Sőt taványbucyok, még akkor sem olvastam el, ha Trockij titokban elküldene nekem egy másolatot. Kedves olasz barátaim, ez nem okiratok kérdése. Nagyon jól tudom, hogy Olaszország az akadémizmus klasszikus hazája, de mi itt nem vagyunk akadémia. Mi itt kélszövegben állunk egy harcra, amely az orosz központi direktoriumban két rivalizáló csoport között a hatalomért folyik. Melyik csoportot akarjuk támogatni? Ez a lényeg. Nincs itt helye dokumentumok fölött való vitatkozásnak. Nem arról van szó, hogy a kudarcba fulladt kínai forradalomról megtudjuk a történelmi igazságot. Két ellenséges csoportnak a hatalomért való harcáról van szó és tudjátok meg, hogy a két csoport között nem lehet szó kompromisszumról. Nekünk is választanunk kell. En magam már döntöttem. En a többségi csoport mellett vagyok. Feltehetően mondhat a kisebbség, amit akar, tehát, amit akar, szerkeszthet a többség ellen olyan dokumentumokat, amelyeket akar, én ismétlem csak azt mondom nektek, én a többség mellett vagyok. Dokumentumok nem érdekelnek engem. Mi nem vagyunk itt akadémia.”

„Ez a teát öntött és úgy mért végig bennünket, mint egy tanító, akinek két haszontalan, makacs kölyökkel kell foglalkoznia. „Elég világosan beszéltél?” — kérdezte, miközben főleg én felém hajolt.

„Természetesen” — válaszoltam — „abszolút világosan”. „Meggyőztetek?” — kérdezte újra. „Nem” — mondtam. „És miért nem?” — akarta tudni. „A helyett, hogy válaszolnék neked” — mondtam — „azt kellene elmagyaráznom neked, miért ellenzem a faszizmust”. Kolarov rossz arcot vágott, látszott rajta, hogy bosszankodik, Togliatti óvatosan fejtette ki véleményét, bár az ő nézete sem volt kevésbé elutasító, mint az enyém. „Az ember” — mondotta — „nem csatlakozhat le előre, csak úgy egyszerűen, a többséghez, vagy a kisebbséghez. Az ember nem tévesztheti szem elől a kérdés politikai alapját.”

Kolarov az atyafi részvét mosolyával hallgatta fejtegetéseinket „még túl fiatalok vagytok” — mondotta, miközben az ajtóhoz kísért. „Még nem fogtátok fel, mit jelent az, hogy politika.”

Másnap reggel a legfelsőbb tanácsban megismétlődött az előző napi jelenet. Szokatlanul ideges atmoszféra uralkodott a kis szobában, amelyben körülbelül egy tucat férfi szorongott. „Magyarázták a helyzetet olasz elvtársainknak?” — kérdezte Sztálin Kolarov-

vót. „Tökéletesen” — biztosította a bulgár. „Ha egyetlen delegátus ellenem fogja a javasolt határozatot — mondotta újra Sztálin — nem lehet a plénum elé terjeszteni. A Trockij elleni határozatot csak egyhangulag lehet elfogadni.”

Másid felénk fordulva hozzátette: „Olasz elvtársaink elfogadják a javasolt határozatot?”

Tanácskoztam Togliattival, majd bejelenttem: „Mielőtt véleményt mondhatunk a határozatról, látnunk kell a szövegforgó dokumentumot”. A francia Albert Trainé és a svájci Umberto Dros szintén hasonló értelmű nyilatkozatokat tettek. (Később ők is kiváltak a kommunista internacionáléból).

„A javasolt határozatot eszennel levesszem a napirendről” — mondotta Sztálin. Es akkor megismétlődött az a hisztérikus jelenet, amelynek előző nap is szemtanúi voltunk. Kuusinen, Rákosi, Pepper és a többiek tiltakoztak, dühöngtek, tomboltak. Tellmann „betrányos” magatartásunkból azt a következtetést vonta le, hogy bizonyára egész antikommunisták működésünk Olaszországban téves vágyakozások hálal és ha a faszizmus még mindig olyan szitár Olaszországban, annak minden bizonyos mi vagyunk az okai. Ezért azt követelte, hogy az olasz kommunista párt politikáját gondos revízióval vessék alá. A vizsgálatot lefolytatták. A fanatikus cenzorok igyekeztek megtorolni „szemtelen” magatartásunkat és ezért megállapították, hogy a kispolgári szellem hatja át politikánk alapvonalait. Ezt a politikát az előző évben Antonio Gramsci szabta meg és ez volt irányadó egész működésünkre. Togliatti úgy határozott, a helyesebb lesz, ha ketten levelet intézünk az orosz kommunista párt Politikabüroijához megmagyarázunk, mi kémszavak tettünk bennünket arra, hogy a végrehajtóbizottságnak azon az emlékeztető ülésen ilyen álláspontot foglaljunk el. Azt írtuk a levelemben, hogy egyetlen kommunista sem vonja kétségbe orosz elvtársaink történelmi cisbbségét az internacionálé vezetésében. Ez a tény azonban különleges kötelességeket ró az orosz elvtársakra. Nem élnének ezek a jogokkal mechanikus és autoritáris módon. A levél Bucharin kezébe került, azonnal hivatott bennünket és azt ajánlotta, vegyük vissza a levelet, nehogy még jobban tönkretegyük amugyis szörnyű és lehetetlen politikai helyzetünket.

Komor, szomorú, tehetetlen napok következtek életemben. Azt mondtam magamban: hát tényleg idáig sülyedünk? Hát ezért sínylödtek emberek börtönökben, ezért áldozták fel életüket? Hát ezért vállaltuk a bolyongást, a szamárságot, az életszűnyt, ezért vagyunk idegenek saját hazánkban? Nem-sokára lethargikus állapotba kerültem. Lesülyedtem arra az utolsó fokra, amikor megbénul az ember akaratereje és hirtelen megszűnik a fizikai ellenállás is.

Mielőtt elhagytam Moszkvát, egy olasz munkás jött hozzám látogatónak.

Több éve itt Oroszországban menekültem. A faszista törvényszék több évi szabadságvesztésre ítélte, emiatt szökött meg. (Azt hiszem, az illető kommunista a mai napig). Azért jött, hogy panaszkodjék a megalázó feltételek ellen, amely mellett a munkásokat dolgoztatják abban a moszkvai gyárban, ahol ő maga is dolgozik. Hajlandó volt megbékelni az anyagiak hiányával, mert úgy vélte, hogy ennek megjavítása nem függ az egyén jó vagy rosszakarásától. De azt nem bírta megérteni, miért van a munkásság a gyárvezetéshez kényekedvénék kiszolgáltatva. Miért nincs a munkásoknak tényleges szervezetük, amely megvédené érdekeiket. Miért kell ebből a szempontból is sokkal rosszabb helyzetben lenniük, mint a kapitalista országok munkásainak. A munkásjogok többsége, amelynek akkora reklámozást, nem volt egyéb, mint elmélet, mert a valóságban ezek a jogok nem léteztek.

Visszatelejezővel Berlinben azt olvastam az újságban, hogy a kommunista internacionálé végrehajtóbizottsága súlyosan megrögtte Trockijt egy emlékirat miatt, amit a legutóbbi kínai eseményekkel kapcsolatban írt. Elmentem a német kommunista párt irodájába és felvilágosítást kértem Tellmanntól. „Ez hazugság” — mondtam neki élesen.

De ő megmagyarázta, hogy az internacionálé szabályai azt a jogot biztosítják az elnökségnek, hogy sürgős esetekben a végrehajtóbizottság nevében hozzon határozatot. Abban a néhány napon, amit Berlinben voltam kénytelen eltölteni, míg hamis papírjaim elkészültek, azt olvastam a lapokban, hogy az amerikai, magyarországi és csehszlovákiai kommunista pártok mélyszégyenülést fejezték ki a Trockij-féle levél fölött. „Ugy látom tehát, hogy a titkosított dokumentumot végre megis nyilvánosságra hozták” — mondtam német elvtársaimnak. „Nem” — válaszolta. — De remélem, hogy az amerikai, magyarországi és csehszlovákiai kommunisták példája megtanít benneteket arra, mit jelent a kommunista fegyelem”. Szavaiban az irónia leghalványabb árnyalatának sem volt nyoma. Amit mondtak, azt komolyan mondta. Ezek a szavak a maguk teljes szomorúságában pontosan leírték ahhoz a hídreszerű valósághoz, amelyre vonatkoztak.

Egészszégy okok miatt kénytelen voltam azonnal egy svájci szanatóriumba utazni. Összes politikai terveimet kénytelen voltam későbbi időpontra halasztani. Egy nap találkoztam Togliattival, egy svájci faluban és nem messze az én szanatóriumomtól. Hosszasan, világosan és őszintén megmagyarázta nekem az okokat, amelyek arra késztették, hogy azt a vonalat válassza, amelyet választott. Az internacionálé mai helyzetéről — mondotta — semmi esetre sem megnyugtató semmi csetre sem kellene. De a legjobb akaratunk mellett sem áll módunkban megváltoztatni. Figyelembe kell vennünk az objektív történelmi körülményeket. Nem véletlen, hogy a proletáriátus forradalma ilyen formákat ölt. Hogy ezek a formák nem egyesnek a mi egyéni ízlésünkkel, ez egyszerűen a mi pechünk. Ettől függetlenül milyen más kiút van? Mi történt azokkal a kommunistákkal, akik kiléptek a pártból? Gondolj kérlek — mondotta — a szociáldemokrácia siralmas helyzetére.

A Togliatti érveire felhozott ellenvételeim nem voltak különösképpen rendezettek és megfontoltak. Ennek egyszerűen az volt az oka, hogy Togliatti érveit tisztára politikai érvek voltak, míg az a vihar, amelyet az utóbbi események kavartak fel bennem, igen távol volt a politika határaitól. Vajon azok a „kegyetlen történelmi formák” amelyek előtérbe kerültek, nem újabb formái-e annak az embertelen valóságnak, amely ellen fellázadtunk? Olyan voltam abban az időben, mint egy ember, akit súlyos csapás ért, mint egy ember, aki még áll a lábán, jár, beszél, mozgatja kezét, de nem tudja pontosan, mi történt vele.

A következő évek során lassan és nehezen tisztázódott bennem a helyzet. A mai napig is sokat gondolok rá és igyekszem minél mélyebben, minél átfogóbban megérteni a dolgot. Ha könyveket írtam, az volt a szándékom, hogy megértem a dolgokat és ezt a megértést embertársaimnak tolmácsoljam. Egyáltalán nem vagyok biztos benne, hogy elértem erőfeszitésem végső határát. Ez az igazság: az a nap, amelyen elhagytam a kommunista pártot, nagyon szomorú nap volt számomra, olyan volt,

A besztercei (Naszód) és vidéki élők
 Hétfőn, Szíván hó 13-án (május 29) délután 5 órakor a jaffai HADAR-kávéházban (King George 35)

Azkérő-ünnepélyt rendeznek
 a mártírok emlékére, amelyre Beszterce városból és környékéről származó összes élőkkel ezennel meghívja
A SZERVEZŐ BIZOTTSÁG.
 Az ünnepély után baráti összejövetel lesz. (4358)

PENSION TIVON UZDIN
 103
BONOV VARAKAPOT 36.

A legjobb kenyér, gyönyörű kilátás, óriási park TANCHELLYEL. Napi étkezési élelmiszer, hivatalos árakon. Elközveti helyrendelés tanácsos.

mint egy súlyos gyásznap, elveszett ifjúságom gyász. Olyan vidékről származom, ahol az emberek feltűnő hosszú ideig tartják a gyászt. Nem egykönnyen szabadul meg az ember egy olyan hatalmas élménytől, mint amilyen a kommunista párt földalatti mozgalmának megszervezése. Valami marad benned, hatása kitörülhetetlenül rányomja bélyegét karakteredre. Valóban mindegy, hogy lehet ismerni az egykori kommunistákat... Különös embertípust képeznek, mint az egykori katolikus papok vagy az egykori katonatisztek. Az egykori kommunisták száma ma igen tekintélyes. „Az utolsó harc” — mondtam nemrég Togliattinak vélesem — a kommunisták és a volt kommunisták között fog lefolyni.

Miután elhagytam a kommunista pártot, kínosan vágytam arra, nehogy beleakadjak valamely frakcióba, vagy a volt kommunistákhoz álló szakadarcsoportba. Sose bántam meg ezt a lépést, mert nagyon jól tudtam, hogy ezek az összes frakciók és csoportok sorsszerűen kicsinyes szekták kell, hogy legyenek, amelyek a hivatalos kommunizmus összes hátrányaival — féltékenységgel, koncentrátsággal, absztrakcióval — rendelkeznek anélkül, hogy bírnák azokat az előnyöket és jótulajdonságokat, amelyeket a hivatalos kommunizmus az őt követő nagy munkástáborból merít. A minden áron való ellenzékieskedés logikája sok volt kommunistát igen messzire sodort, néha egészen a faszizmusig.

Amikor számvetést csináltam és sorra vizsgáltam azokat az indítóokokat, amelyek kilépésemhez vezettek, rájöttem arra, hogy alig van valamelyes közülük azokhoz az ideiglenes körülményekhez, amelyek közvetlen módon okozták kilépésemet. A szociálmuszba vetett hitem azonban ma inkább élvívemben, mint bármikor. Azt hiszem, nyugodtan mondhatom ezt, mert egész életem emellett tanuskodik. Tulajdonképpen hitben visszatértem oda, ahonnan elindultam, amikor először lázadtam fel a régi társadalmi rendszer ellen. Ez volt a hit, amely az igazi testvériség szükségét hangsúlyozta, amely kidomborította az ember felsőbbrendűségét mindazokkal a gazdasági és társadalmi apparátusokkal szemben, amelyek őt elnyomják. Az idők során hozzájárult a különös tisztelgés az iránt az emberi hajlam iránt, amely mindig el akar szakadni önmagától, amelynek forrása az emberi szívben rejlő örökös nyugtalanság. Nem hiszem azonban, hogy ez az én speciális szociálmuszom. A fent felsorolt „örült igazságok” jóval megelőzték a marxizmust. A múlt évszázad második felében ezek az igazságok meghonosodtak a munkásmozgalomban, amely az ipari kapitalizmusból született meg és ezek az igazságok a mai napig is az inspiráció leghűségesebb forrásai maradtak. Több ízben mondtam el véleményemet a szocialista mozgalom és a szocializmus elmélete közötti kapcsolatáról; ezt a kapcsolatot egyáltalán nem szabad merevnek, változhatatlannak tekinteni. A tudományos fejlődés során ezek az elméletek kimehetnek a divatból, vagy háttérbe szorulhatnak, a mozgalom azonban folytatja útját. Ha azonban különbséget teszünk a munkásmozgalom doktrínere és empiristái között, tévedés lesz engem ez utóbbiak közé sorolni. Hitem szerint a szocialista politika nem függ semmiféle különleges elméletől, csak a szivbeli hittől. Minél inkább hangoztatja egy szocialista elmélet „tudományos” mivoltát, annál mulandóbb; de a szocialista értékek maradóak. Az elméletek és az értékek közötti különbséget nem értették meg kellőképpen, habár ez az alapvető differencia. Maroknyi elméleten iskolát lehet alapítani; de maroknyi értéken kultúrát, civilizációt és emberek közösségi életének új útjait lehet felépíteni.

Miért fizetni többet?

CIGARETTA
 a legfinomabb dohányból

LA-KOL ÁRON

AZMON

30 CIGARETTES
90 PRUTA

JERUSALEM CIGARETTE MFG. Co. LTD

FŐVÁROSI ÚTMUTATÓ

KÉPESLAP

Kérjük jeruzsálemi előfizetőinket
 hogy az esedékes előfizetési díjat esentül

Jeruzsálemi fiókladóhivatalunkban

BEN JEHUDA 2. (KAPU ALATT)

keddiék befizetni. — Tel.: 3992.

Engedménvt adunk

VETEL-ELADAS
 ÓRA JAVÍTÁS
 ARANY—EZÜST—EKSZER

Ehrenthal-Klein

JERUZSALEM, King Georg 2. sz.

HIVATKOZZON E HIRDETÉSRE!

Uira megnyilt
 a belvárosban az isyencek őtörme, a

TALPIOTH

BEN JEHUDA M.

Elsőrendű különlegességek ugy ételben, mint itatban

Sándor
 a magyar szakács.

Tel.: 2535.

Órák, ékszerék, szemüvegek
 SZAKSZERŰ JAVÍTÁSÁT
 jótállással vállalom

Márkás órák nagy választékban

Pazerini László

Jeruzsálem, Princess Mary 8. szám

Legkellemesebben üdülhet

CARMİ PENSIO-ban

JERUZSALEM, Talpiot. — T.: 3343.

Kimondottan jó és kóser magyar konyha, — gyönyörű kert. — Előjegyzés kívánatos.

4184

Plissé - Himzés

ajour, előnyomda, gomblyukázás, gombáthuzás, harisnyaszemfeszítés

GALANDAUER

JERUZSALEM, St. Louis 39.
 Princess Mary sarok. 4300

EXPRESS OCCASION

Porcellán, kristály és nippel vétele-eladása. — Ugyanott töltőfólkak.

JERUZSALEM, BEN JEHUDA 5. a lépcsőházban.

Meghívásra bárhová jövünk! 4041

Író- és számológépek

vétel, eladás, javítás, kölcsönzés, csere és héberre átépítés.

HERSKOVICS

JERUZSALEM, LUNZ UTCA.
 (Taxi Kesherral szemben.) Tel. 2735

FÉRFI- ÉS NOI CIPO
 Minden árnívön a legjobb

MAUTNER ÉS TSA

JERUZSALEM, BEN JEHUDA 9 sz.
 Carmel Mizráchi-ház.
 Magyarul beszélünk.

PERFECT

Fordito, másolo, sokszorosító iroda

JERUZSALEM, MAMİLLA 34.
 (Picadilli mellett) 4301

PANORAMA

NYÁRI SZARAKOZÓHELY —
 ETTEREM — TÁNC —
 GYERMEKPARK

EJM KAREM
 Jeruzsálem mellett. 10-es autóbuz.
 Magyar tulajdonos:
SILBERSTEIN GYÖRGY.

Lakásátzállítás
 Elvámotás
 Beraktározás
 Csomagolás

OREX-szállító

JERUZSALEM, Ben Jehuda u. 6. sz.
 Telefon: 2783. 4266

Mindenféle háztartási és ipari

GUMİCIKKEK

kaphatók a

jeruzsálemi gumiszaküzletben

NACHLATH SHIVA, Olon térnél.
 Telefon: 5525 4231

Cukrászt

fiatal, tapasztalt munkaerőt azonnali belépésre keres

"NADA" cukrászda

MOSHAVA GERMANIT 11-4.
 JERUZSALEM 4367

Magyarok és jugoszlávok figyelmébe!

Nagy választék órákban és ékszerekben. — Óra és ékszerjavításokat szakemberrel vállal

Justic Dávid

JERUZSALEM, Julians Way 36/31.

HOFFER
 füző-szalón

(Frankl Ilona)

BUDAPEST, Kossuth Lajos u. 10.
 szalonját megnyitotta

JERUZSALEMBEN
 Ben Jehuda 17. szám alatt.
 4341

Automata mosoda

BEN JEHUDA

Fehérneműjét elhozzuk és 24 óra belül kimosva hazaszállítjuk Jeruzsálem és környékére.

JERUZSALEM, ...
 Ben Jehuda u. 36. A Kupat Cholim mellett 4328

Jeruzsálemi kölcsönkönyvtár az Eggeddel szemben lévő kis utcában hirdetések és előfizetéseket is felvesz az Uj Kelet részére.

Biztos megélhetés

Jól, csejnosan berendezett ület, 3 szobás lakással átadó.

Cím: a jeruzsálemi fiókladóban.
 4364

Nyári idényre

nagyméretű, különbejáratu szoba terrasszal, Ein-Karem legkezebb részén, autóbuz-végállomásánál

KIADÓ

Autóbuzközlekedés ¼ óránkint.
 Ein-Karem B-63. 4365

William Lee, pittsburgi milliomas az utolsó tíz évben kizárólag bolhatenyészéssel foglalkozott. Eltekintve attól, hogy a bolhákat mindenféle cirkuszi mutatványokra tanította és ezzel szórakozott, végül fejébe vette, hogy felhizlal egy bolhát és megfigyeli, milyen súlyt tud az elérni. A világ minden részéből hozatott bolhákat, míg végre Ceylonból kapott egy olyan bolhát, amelyről azt állították, hogy megfelelő hizlalás mellett cserebogár nagyságúra tud megnöni. Ezért a bolháért Lee 7.500 dollárt fizetett. Azután hozzáfogott a hizlaláshoz. Legnagyobb meglepetésére a bolha tényleg majdnem akkorára hizott, mint egy cserebogár. Ekkor kiderült, hogy a bolha, melyet Jokondeneknek nevezett el, nem bolha, hanem valamilyen különleges ceyloni növényevő rovar, mely apró korában nagyon hasonlít a bolhához. És erre William Lee a 7500 dolláros vételáron kívül még sokezer dollárt költött el.

Uj Szó, Bratislava.

A Marshall-terv propagálására Siciliában dalokat rendeltek a terv előnyeinek dicsőítésére, majd pedig trubadorokat szerződtettek, hogy Sziciliában énekszóval hirdessék a Marshall-terv áldásait. Így végre a sziciliai falvak népe is megtudhatja, mi a Marshall-terv.

A trubadorokat az olasz kormány fizeti.

News Chronicle és Magyar Nemzet

A japán Atami üdülőhelyen két munkás fogadott, hogy a gazolin-tartályba dobott cigarettavég nem fog robbanást okozni. A robbanás következtében két-száz ember sebesült meg, közöttük 90 súlyosan, 1500 ház dőlt össze és hitezen váltak hajléktalanná. Az egyik fogadó felet a kórháza, a másikat a börtönbe szállították.

Newsweek.

Ruba Mildred Ayres az angol Courts-Mahler. Negyedévenként jelenik meg egy-egy édeskés, szerelmi regénye, melyet a szigetország közönsége szétkapkod. Azt mondják, hogy ő Anglia leggazdagabb írónője, akinek Dél-Angliában értékes kastélya és drága porcellángyűjteménye van.

Mikor megkérdezték, minek köszönheti hatalmas írói sikerét, ezt válaszolta:

— Az olvasót egészen a hálószoba ajtajáig vezetem, azután az orra előtt hirtelen becsapom az ajtót.

„Ste und Er“.

A Daily Worker, az angol kommunista párt Londonban megjelenő hivatalos lapja azt javasolta, hogy a Buckingham-palota egyik szárnyát királyi szöveggyárrá változtassák át, melyben a király, a királyné, az összes herceg és hercegnők dolgozzanak. A készítményeket azután Amerikába szállítanák, ahol a királyi munkát jól megfizetnék — dolárban.

A lap a Mary anyakirálynő által készített kézimunkaszöveg amerikai eladását hozza fel példának, melyért 10 ezer dollárt fizettek Amerikában. A „Daily Worker” kismámítja, hogy ha a királyi szöveggyár hetenként csak 10 ezer szöveget készítene, úgy négyszer annyit dollárhoz lehetne jutni, mint amennyit Anglia a Marshall-terv révén kap.

Yedioth Chadaschof.

A Michigan állambeli Utica város jótékonyági egyesülete estélyt rendezett, melyen „meglepetés-borítékokat” is árultak. Egy ilyen boríték ára hat dollár volt. Az egyik „meglepetés-boríték” vásárló tényleg meglepődött, mikor borítékjában a város polgármestere kedvesen meghívja — egy éjszakára a város börtönbe.

The American Magazín.

Kenneth D. Roeder professzor, aki a medfordi Tuft Collegiumban rovarok ideg-reakció vizsgálatokat végez, bosszsan jelentette, hogy a hadsereg által szállított svábbogarak egy része olyan lusta volt, hogy még tudományos célok érdekében se voltak hajlandók bármiféle mozgást végezni.

Hartzel Friend szóttoni lakost súlyos testi sértés vádjával bíróságra vették. A vádolt egyik megrögzött nemfizető adósát sértette meg súlyosan testileg oly módon, hogy egyik kezét megharapta és fogai között tartotta mindaddig, amíg másik kezével nem állított ki neki egy 15 dollárról szóló csekket.

Time.

Asszonyom, NA HODITANI AKAR Universal krém

Legyen mint a is kapható Erdős Magda KOSMETIKAJÁBAN Dáhlia szalon, Jeruzsálem, KING GEORGE 12. Tel.: 5400.

Kiállítások Tel-Avivban

**NATANIEL WEBER KIÁLLITÁSA
A KATZ GALERIÁBAN**

A múlt évben tragikusan elhunyt művész felesége rendezte meg a kiállítást, amelyben szobrok és néhány festmény bizonyítja Nataniel Weber sokoldalú művészetét. Szobrai közül legfigyelemreméltóbbak a miniatűrök, amelyek mély gondolatok kifejezői. „Az első estélyi ruha” egyszerűségében egy fiatal leány szemérmesen visszafojtott örömet és reményességét tolmácsolja. Igen érdekes „A koldus” szobra is. Nagyobb szobrai közül igen hatásos „A síró nő” amint arcát kezébe fektetve, meggörnyedve zokog.

A néhány kiállított olajfestmény közül a legértékesebb talán a „Zöld studio”: a tágas, szellős, zöld falú műterem megnyugtató hatást kelt a nézőben szelíd derűjével és nyugalmával.

Ugyanez a derűs hangulat árad a „Kökörcsin”-t ábrázoló csendéletből is. — Altalában a fiatalon elhunyt művész képei és szobrai komoly elmélyülésről tanuskodnak és azt mutatják, hogy Nataniel Weber valószínűleg még sokat fejlődött volna.

**ABRAHAM GAMES
GRAFIKAI KIÁLLITÁSA
A MUZEUMBAN.**

Abraham Games londoni zsidó grafikus szokatlan, de annál érdekesebb kiállítása látható a telavivi múzeumban: két termet betöltő reklám- és közérdekű hirdetés sorozata ez. Egyik reklám ötletesebb és szellemesebb a másiknál, ami azt mutatja, mily sokat jelenthet az ipari, kereskedelmi és a közéletben, ha a reklámszöveg művészi töltettségű és leleményes is. Hogy csak egy-kettőt emeljünk ki a sok közül: Egy színes utcai plakát, amely a közönséget, főleg a gyerekeket figyelemzteti, hogy a talált bombákhoz ne nyuljanak, az összes bombák színes rajzait látjuk. Alatta rimes vers hívja fel a figyelmet, mi a teendő, ha a fent ábrázolt bombák egyikére bukkanunk. Ez a plakát a nagy német légitámadások idején jelent meg. Egy másik plakát, amely ugyanazok a háború alatt készült, hallgatásra hívta fel az angol katonákat és civileket is, stílizált kakas-figurát ábrázol, nagy piros tarajjal, alatta a következő szöveggel: When you go out, don't crow about... the things you know about. (Ha kimész, ne kukorékolj ki semmit abból, amit tudsz.)

Abraham Games a londoni „Royal College of Art” tanára és a kereskedelmi és ipari reklám specialista. Izraelben hivatalos meghívásra látogatott el, hogy szaktanácsokkal lássa el a kormányt ezen a téren. Mint teoretikus sok összefüggést lát az utcai reklámok és a nép lelki alkata között. Véleménye szerint az izléses, szellemes és egyszerű reklámnak komoly népszerűsítő hatása van és Izraelben sokat lehet és kell tenni még ezen a téren.

**NACHUM GUTMANN
AKVARELL-KIÁLLITÁSA
A MUZEUMBAN**

Nachum Gutmann ez alkalommal 36 akvarellt állított ki, amelyeknek csaknem ötven százaléka a Kinerethez kapcsolódik a nézőt. „A Kineret szirkletben”, „A két Kineret”, „A Kineret nap-sütésben”, „Naplemente a Kinereten”, „Tavasza a Kinereten”, „Házak a Kineret mellett”, „Halászkok a Kineret partján” stb., a művész különös nosztalgias vonzódását mutatják a héber tenger iránt. Gutmannak mindegyik képe üde, derűs, könnyed és valami kellemes, tisztult atmoszférát áraszt maga körül. Ezt a hatást azzal éri el, hogy egyszerű vonalakkal színez minden fölösleget — ami által szellősek, levegősek lesznek a képek, másrészt, mert nagy fehér és világoskék színpoltokkal operál.

**FENGERI KIÁLLITÁS AZ ISRAELI
MŰVÉSZEK OTTHONÁBAN
(Rech. Alharizi 9.)**

Több mint 60 festő és három szobrász közel 120 művet állított ki, amelyek mind tenger, vagy vízrel kapcsolatos témát dolgoznak fel. És ez is minden, amiben a művek hasonlítanak egymásra. Különböző stílusban, kivitelben és értékben is. Mint minden ilyen tömeges kiállításban, ebben is sok a gyenge mű. De van benne sok értékes is. Holmanna „Tibériásban” (48) című képe finom kivitelű, szép kép. Frenkel Jicchak „Tel-avivi kikötő” (86) erős kék színeivel, energikus vonalaival mély benyomást

APRÓHIRDETÉSEK

Ami apróhirdetés díja... (szöveg részletek)

BECEZÉSEI FORRÁSOK

REPONA... (szöveg részletek)

Férfi-, női- és gyermek-pizsamák, fehérneműk és ruházati cikkek olcsó beszerzési forrása: Winkler, Tel-Aviv, Beth-Lechem u. 8. — Cena-árak. A 257

NAPELLENZŐK, FAREDONYÓK

Stolcz, Tel Aviv, Geulah 35.

BUTORVASARLAS előtt okvetlen keresse fel Polacsek Gábor asztalosműhelyét JAFFA, XII. ucca 53 (sarok). Uj és használt bútorok. Eladás, vétel és csere.

ROSENBERG órásmester, óra, ékszer eladás, vétel, javítás. Tel Aviv, Allenby 85. az udvarban.

BUTORT legelőnyösebben vehet, készíttethet Grünfeld Testvéreknel, T. A., Jochanan Hasandlar 18 (Senkin saroknál). Polírozások szakszertű készítése. Hívásra házhoz megvönik

KULÖNFELE

Agytollat és pelyhet vesz Goldlist-cég, Tel Aviv, Allenby 81-83. Készít paplanokat, párnákat, valamint szakszertű javításokat. A 267

Rádióvétel csak Rádió-Blumannál, Tel-Aviv, King George 44. Legújabb modellek, legnagyobb választék. Részletfizetés Javitások gyorsan és olcsón. 3000

ADO és ENGEDELY ügyében, bármily nyelvű beadványával, minden ügyes bajos dolgával forduljon bizalommal Artzihoz! T.-A., Hakishon 72. Található 3-tól 5 óráig.

Vegyztisztítás (szárazon), elsörángú, megbízható, a leggyorsabban, műstopolás, kelmefestés, függönymosás és spannolás, fehérnemű elrakásra készen, „ASTA” finommosó intézet, Tel Aviv, Geula utca 43. (Néhány ház az Allenby-től.) A 158

Pedikúr, tyúkszem, bőrkeményedés és körömbenővéssek fájdalommentes eltávolítása 250 milért Batia & J. Kolani, cipőüzlet, Tel Aviv, Jehuda Halévi u. 39. Nachlat Benjámin sarok. A 71

VOGLER JAKOB, órák-ékszerész szölete, mthelye, Allenby 45-47, az udvarb.

TÁRS

Tender, vagy háromkerékű motorbiciklivel rendelkezőt, tőke nélküli közreműködő társnak keresek. — Ajánlatokat „Biztos kenyér” jellegre a kiadóhivatalba kérek. (A 351)

LEVELEZÉS - HAZASSÁG

26 éves fiatalember megismerkedne 20-28 éves, tisztességes, komoly leánnyal Tel-Aviv környékéről. Fényépes levelet tükosan megörzöm. Választ „Nyugodt élet” jellegével a kiadóba. A 345

21 éves, csinos, szép, magas, barna lányomat férjhezadnám. „Csak komoly” jellegre a kiadóba. A 372

Leit. Ruven olajfestményének „Zápor Tibériásban” (86) komor ószi arnyalattal etégikus hangulatot fejeznek ki, Stenzel Nechemia képe „Csónakverseny a Járkonon” (108) kellemes, hangulatos kép. Arje Merseer három fémdomborművel szerepel. Mindhárom menekülteket ábrázol, az egyik anyja menekül gyermekével a koncentrációs táborból a hullámokon keresztül, a másik kettőn menekültek ugrálnak ki csónakjaikból és a part felé osonnak az éjszaka lepie alatt. Mindhárom a Mersernél ismert drámai erőt fejezi ki. A Chevel Jami Löjisbrael a kiállítás három legjobb művét díjjal jutalmazza.

Dr. Marton Gicelin

ADAS - VETEL

Tűrtararvet... (szöveg részletek)

VARRÓGÉP-MERKAZ (központ) vétel-oladás, avítás, kimondott szaküzlet. — Tel-Aviv, Bét-Lechem 8. Beafólal Sunkál!

AGYTOLLAT ES PEHELYT VESZ MIDDLE EAST FEATHER INDUSTRY. Ganzl és Molnár. Tel-Aviv. Merkaz Wolowelsky 5/22. POB 142. Tel.: 80415

Alkalmi vételek mindenféle bútorban, elsörángú kivitel, kicsinyben és nagyban. Scheiner bútorraktár, Tel Aviv, Scheinkin u. 13. A 163

Eladó teherautók. Ujonnan tesztelt, dupla kerékű buldog Chevrolet és fél Buldog Bedford. Fraenkel, Jazur 205. A 359

Antikvitást, aranyat, ezüstöt, porcelánt stb. vesz Pollák Endre, Jaffa, Derech Jaffa-Tel-Aviv 13. A 365

Gépek: asztalosoknak, mosógépek, centrifugálók és forró mángorlók. Vétel. Eladás. — Bizomány. M. Stahl, Tel Aviv, Harakevet u. 2. A 343

Keresek megvételre kisebbfajta kompresszort festéshez pisztollyal vagy anélkül „A 389” jellegre a kiadóba. A 369

KÖNYVEK - KÖNYVTÁRAK

Legjobb magyar könyvtár a „HADASH”

Könyveket magas áron veszünk. — Szakkönyvek, szótárak eladása. „HADASH”, T. A. Hayarkan u. 59. (Allenbytől a hatodik ház.)

Jó és új könyveket olvashat JAMBOR ELSEVA kölcsönkönyvtárában, Tel-Aviv, Allenby 84 (az udvarban).

Mi adunk a legtöbbet magyar és román könyvekért. „Hadash” könyvtár, Tel Aviv, Hajarkon 59. A 366

Bátyiámiak! Modern, jó könyveket olvashatnak Somróninál, Bét Magen David. A 367

KERESESEK

Weinfeld Gyurit (Aradról), Haifán lakott, keresi unokanővére és sürgős értesítést vár Weinfeld (Vidor) Márta. Címe: Jaffa, 2-es utca (Bosztrusz) 9. Kaf-fé Rivoli. A 357

Vidor Magda (Teszlerné Budapestről), azonnal keressem fel, levele van nálam. Címem: Kafé Rivoli, Jaffa, 2-es utca. (Bosztrusz) 9. A 358

Ki tud róla?

FRUCHTGARTEN HEINRICH (Fanta) Kassáról 1948-ban alijázott címét kérem leadni Uj Kelet haifai fiókkiadóba, Shapira 13. 4370

Lichtmann Juliát és Magdát keresi Finck Jicchák, Zárnoga, Nechevot mellett. A 360

OKTATÁS

Tanuljon táncolni ANCELSZ intézetben, Tel Aviv, Alkija utca 3. Csoportos és privát órák.

AKAR TÁNCOLNI TANULNI? Akkor Gath Jánosnál, Tel Aviv, Ben Jehuda 64. Magánórát — kurzusok.

Nőruha szabásművelés (mérték után és konfekció) modellirozást tanuljon Mosevics Nándornál. Szabásminták minden fazonra megrendelhetők. T.-A., Lessing 34. sz.

ALLAS - FOGLALKOZAS

HÁZVEZETŐNÖ

három személyes, ápolat háztartás önálló vezetésére, elsöráneni főznituddással, aki minden házimunkát je vállal. Jó fizetéssel keresetlik Be-mutatkozás este 8-tól 10-ig.

ENGLANDEP

TEL AVIV, PINSKER U. 70. 4363

Nylon-táskák készítéséhez segédet és varrónót azonnal felveszek. Tel Aviv, Lord Samuel 36. Balogh. A 334

Perfekt magyar szakács állást változtatna. Jellege „Szakmabeli” a kiadóhivatalba. A 349

Finom női konfekció részére kerestetnek önálló perfekt varrónók és tökéletes 42-es alakú kézilány. Cím: Deutsch Lilli, (Jazur) Mismar Haseva, Rechov Jud 5. A Vaad mellett.

Női fodrászt, jó munkaerőt, férfit vagy nőt, keres „Szalon Lea” Ramat Gan, Bialik 28. A 370

KOZMETIKA

MIRJAM KOZMETIKA

TEL-AVIV, HAYARKON u. 44. Pattanásos arcok speciális kezelése gyors eredménnyel. Tartós haj eltávolítás diatermiával. Kvarc, arcápolás legújabb módszer szerint. Tartós szempillafestés. Krémek nagy választékban. Naponta díjtalan tanácsadás.

Egyéniségének megfelelő frizura

természetes színű hajfestés, speciális módszerrel készülő tartós hullám. kizárólag ESTHER hölgyfodrásznál. TEL AVIV, BEN JEHUDA UCCA 74 Magyar nyelvű kiszolgálás

BÉCSBEN és BUDAPESTEN 16 éven át működött

KOZMETIKAI SZALON tökéletes arcápolás, szempillafestés, végleges szőreltávolítás, diatermia **LA BELLA** Dr. Kovács Eleméux TEL-AVIV, CREMIEUX 23. (5-ös Habimah előtti megálló)

„SALON LEA”

NŐI FODRÁSZÜZLET RAMAT GAN, BIALIK UTCA 28. Hajfestés, tartós hullámítás, modern szép frizurák. LEFKOWITSNÉ, HEITLER KÁTÓ Uj olék részére méltányos árak! 4343

LAKÁS - BÉRELET

Lakás kell? Lakást akarsz kiadni? Fordulj Ringel Sándor legismertebb lakásközvetítési irodájához. Joung. Tel Aviv. Nachlat Benjamin 39.

Lakást, szobát, machszant, bájith-mesutavot a legelőnyösebben közvetít: Herzfeld és Weinberger, T.-A., Mea-Shearim u. 35. Geulánál 10-12. 4-6-ig. A-136

Elcsereálném Jeruzsálemben, a Germán Kolónia főutcáján lévő egyszerűszochnut-lakásomat (mellékkel) eladóval, hasonló haifai, vagy Haifa közeli környékbeli lakásra. Cím a jeruzsálemi fiókkiadóban. A 361

Rotachild Blvd. 15-a ajatt, közel az Allenbyhez, iroda vagy szalon céljaira alkalmas helyiség átadó. Herzl és Vig, női divatszalon, Tel Aviv, Rotschild 15-a. A 356

Lakás teljes ellátással Herzlia melletti mesekben (szoba és terrasz) a nyári fődényre kiadó. Herzlia, POB 43. A 350

Elcsereálném Kirjat-Motzkin-i (Haifa) egyszerűszochnut-lakásomat hasonlóval Tel Avivban, Jaffán, vagy környékén. Pollák c/o Fruchter, Tel Aviv, Shuna+ Rasso 70. A 371

Bútorozott szobát keres Izrael területén Rezes-Reich György (Arad). Cimeket: Lineberg, Tel Aviv, Arba Aratzot 9. A 377

Egy, vagy két szobátársat keresek tel-avivi szobámba. „Barátság” jellegre a kiadóba. A 388

HAIFAI UTMUTATO

HÁZIASSZONYOK!!
MEGNYILT

EDNA - HEN Au'amata mosoda

LEGUJABB WESTINGHOUSE GÉPEKKEL

Haifán-Shapira-u. 2. ALATT CHASAN SHUK SAROK.

TELEFON: 3380.

Mos klór- és vegyszer nélkül. — Mosás előtt fertőtleníti. — Gyors és elsőrangú kiszolgálás. — Nyitva reggel 7-től este 7-ig. 4385

LA-TAF HAIFA, a ház ahol

GYERMEK ÉS BÉBI kocsány járóka szék ruházat

NORDAU-U 28 minden van a gyermekeknek

Nagy választék **BABÁK-BAN** és mindennemű bel- és külföldi JÁTEKARUBÁN

Nagy választék órákban, ókorekben, arany és ezüstörökben

N. DICKMANN

HAIFA, JAFFA UT 48. Saját javítműhely.

Fényképezőgépek Látogass

Fizessen elő az

UJ KELET-re

PÉNZT

ARANY, EZÜST és ÉKSZER ÉRT

Lombard House Hadar

Haifa, Herzl u. 16 Technicum Bldg

Dr. SCHLEICHER M.

bőr- és nemibetegségek, szexuális zavarok specialistája

megnyitotta rendelőjét HAIFÁN, Csfát utca 3. alatt a Herzlia-gyógy-szertárral szemben.

Rendel 8-10-ig és 4-6-ig. 4360

KÉTSZEMÉLYES KAUCSOK

35.- IP-TOL FELJEBB

Európai bútorok nagy választékban.

OCCASION MERKAZ

HAIFA, KHAYAT UTCA 1. SZÁM. Kaffé Merkaz mellett. 4265

1-2-3 SZOBÁS LAKÁSOK a Hádár Hákármelen, a Kármel hegyen, a haifai szőlőben, Tivonban bérbeadó és eladó.

EXISZTENCIÁL

TELEK és HÁZAK (bérházak és családi házak)

S. Sternberg és Fia

HAIFA, HERZL UTCA 28. SZÁM 9-1-ig és 4-6-ig. Tel.: 3716, 2345. 4320

ORTHOPÉDIA

Ludtalpbetét
Sérvkötő
Ortopéd-tűző
Gumi-harisnya
Térdzsorító

Laboschinski Kurt

ortopéd üzem

HAIFA, Arlossoff-u. 8.

Hol szórakozzunk Haifán?

Haifai mozik műsora:

ORION Telefon 4988	Elveszett emberek szigete Broderick Crawford, Anna May Wong
MAYON	Race Street G. Raft, William Bendix, M. Maxwell
M A Y Telefon 5844	A gyöngy Steinbeck regénye filmen.
HADAR Telefon 5800	Sakov, a kovács Jiddisül beszédű film
ARMON Telefon 4944	Manhandled Dorothy Lamour Dea Duryea
EN DOR	A Jolson-történet Szines film. Larry Parks Evelyn Keyes
O R A H	A berlini uton Oroszul beszédű szines film! Iváchi premier! M. Golovai, Freilich
A M P H I - THEATRE	Dumas regénye. Szines film! A három testőr Lana Turner Gene Kelly
JÓL	TRIKOTÁZST - FEHÉRNEMŰT - NAZERUMAT OSAK FANTASY NAL. M. DEENTSON HECHALUTZ U. 16. vásárolható.

EJJELE-NAPPAL MINDENÜVE Taxi-szolgálat

MERKAZ MICPAH

Telefon: **2525**
4150 4995

rendelkezésre áll

Állomások:
HADAR: Herzl u. 9. és Jona u. 6. Csúsz Néményi
ALVAROSBAN: Uj Mészáros
BÁT GALEMBAN: ARH u.

HERSCHKOVITS LILLY LEVA (LEVICE) HAIFA
SCHULTZ ANTON FARKASD

cimek hiányában ezúton hívjuk meg k. rokonainkat, barátainkat és ismerőseinket e hó 28-án, vasárnap, Szíván 12-én, délután 5 órakor Haifán, Clirine utca (Angol Karantén, Shemen mellett) tartandó esküvőnkre. 4386

Katz Rózsi (Menücsát)-Rehovot
Reisfeld Eliezer (Szászregén)-Rehovot

cimek hiányában ezúton hívják meg rokonait, barátait és ismerőseiket május 20-án, délután 6 órakor Rehovoton, Béth Haikár teremben tartandó esküvőjükre. 4893

Horn Smuel és neje Lea ZAGREB-LUDD
özvegy Weisz Dezsőné NOVISAD-LUDD

örömmel hívják meg rokonait és barátait, gyermekeiket:

ESZTER ÉS GYORGY esketési ünnepélyére.

Szertartás és fogadás 1950 június 1-én, csütörtök d. n. 5 órakor, Ludd, Zadik u. 28., Kaffé Mordechajban.

Minden külön értesítés helyett. — Sürgőnycim: M. V. 13. 4856

KLEIN MARGIT DEBRECEN
GUTMANN TIBOR DEBRECEN

cimek hiányában ezúton hívják meg rokonait és ismerőseiket folyó hó 30-án, kedden délután 6 órakor tartandó esküvőjükre, Jaffán, Mosava Germannt, 298-as utca 10 sz. (Volt 10-es utca 5. sz.) 4385

HAIFAI APRÓHIRDETÉSEK

Forróvizállóra ragaszt kristályt, mosogató medencét, porcellánt, keramikát, üveget, márványt stb. Uhlmann esztető, Haifa Jalag u. 1. A 215

Veszünk

antikvitásokat, európai és amerikai műtárgyakat, festményeket, finom porcellánokat, kristályokat, szervizeket, ezüstműtárgyakat, ékszer, órákat, zongorát, szőnyegeket, finom ág- és asztalneműt stb.

IZRAEL LEGNAGYOBB OCCASIO-ÜZLETE

ARON KOŠIN & LJUBARSKY

HAIFA, Herzl-u. 26. az Anglo-Palestine Bankkal szemben

Bütor legjobban vásárol. Taubernél, Hechalutz utca 15. Vesznek hozott holmit. 3905

Vesznek magyar könyvet, könyvtár. — Modern Magyar Kölcsonkönyvtár, Haifa, Herzl 61 „Signon” helyiségben. 3632

Kiváltjuk liftjét, díjmentesen veszünk fixre és bizományba mindent, amit hozott. Occasion Lifting, Haifa, Bank-u. 17.

Esküvőkre, briszekre elsőrendű cena édes- és sóz teasüteményt készít Popper cukrászat, Haifa, Vadi Salib 12, emeleten. (A 314)

Lakást kaphat fiatal ember teljes ellátással. Steinberger Béla, Haifa, Stanton u. 24. (A 362)

Bétszaktár. — Szekrények, asztalok, szék, búffék, a legolcsóbban. — Máchán Rahitins, Eisig, Haifa, Hechaluc 14. A 197

Gazdag gép megvételre keresték. Ajánlatokat Silberman, Haifa, Stanton 68. A 363

Mosógatóélyes ruhákat társat keres kis tőkével, jó vidékre. Bővebbet a haifai fiókkidóban, Shapira 13. A 364

Tollat, pelyhet, vesz-elad Rosenberk Chaim, Haifa, Hamalachim 29, pince, lépcsőházi bejárata. Ugyanott paplankészítést saját és hozott anyagból vállal. A 348

Commae, angol háromtonnás teherkocsi és 6 tonnás nyolckerekű pótkocsi eladó. Mose Rosenthal, Haifa, Kirjat Etjahu, Máchán Maavar, Criff 302. A 373

46 éves, jóméglelésű, intelligens asszony férjhez menne. „Váltásos érzelmi” jelige, Haifa POB 1094. A 374

Morita Tender, 400 kg-os eladó Markovits, Haifa, Kirjath Etjahu, Rehovot Dvor 20. A 395

Bütor legjobban vásárol. Taubernél, Hechalutz utca 15. Vesznek hozott holmit. 3905

Vesznek magyar könyvet, könyvtár. — Modern Magyar Kölcsonkönyvtár, Haifa, Herzl 61 „Signon” helyiségben. 3632

Kiváltjuk liftjét, díjmentesen veszünk fixre és bizományba mindent, amit hozott. Occasion Lifting, Haifa, Bank-u. 17.

Esküvőkre, briszekre elsőrendű cena édes- és sóz teasüteményt készít Popper cukrászat, Haifa, Vadi Salib 12, emeleten. (A 314)

Lakást kaphat fiatal ember teljes ellátással. Steinberger Béla, Haifa, Stanton u. 24. (A 362)

Bétszaktár. — Szekrények, asztalok, szék, búffék, a legolcsóbban. — Máchán Rahitins, Eisig, Haifa, Hechaluc 14. A 197

Gazdag gép megvételre keresték. Ajánlatokat Silberman, Haifa, Stanton 68. A 363

Mosógatóélyes ruhákat társat keres kis tőkével, jó vidékre. Bővebbet a haifai fiókkidóban, Shapira 13. A 364

Tollat, pelyhet, vesz-elad Rosenberk Chaim, Haifa, Hamalachim 29, pince, lépcsőházi bejárata. Ugyanott paplankészítést saját és hozott anyagból vállal. A 348

Commae, angol háromtonnás teherkocsi és 6 tonnás nyolckerekű pótkocsi eladó. Mose Rosenthal, Haifa, Kirjat Etjahu, Máchán Maavar, Criff 302. A 373

46 éves, jóméglelésű, intelligens asszony férjhez menne. „Váltásos érzelmi” jelige, Haifa POB 1094. A 374

Morita Tender, 400 kg-os eladó Markovits, Haifa, Kirjath Etjahu, Rehovot Dvor 20. A 395

A Hitachdut Oléj Hungária közleményei

TEL-AVIV:
A Hitachdut Oléj Hungária legközelebbi Oneg Sabbatját Jaffán június 2-án péntek este tartják meg, melynek előadója dr. Hermann Dezső lesz.

A tel-avivi Hitachdut Oléj Hungária női bizottságának tevékenysége. A Hitachdut Oléj Hungária női bizottsága megkezdte rendszeres kultúrélőléteit. Minden vasárnap délután 5 órai kezdettel a Savoy-szálló (Geula 5) külön kerthelyiségében lesz megtartva. Az első kultúrélőléte vasárnap, június 4-én fog tartani.

Rádió - Gramofon - Hanglemezek
VÉTEL - ELADÁS
Rádió BRAUN
JERUSALEM, HERZL UTCA 201.
Szemben a városi kerttel, 1., 3., 6., 15-ös autóbussz állomással. 4372

Amerika zsidósága továbbra is részt vállal a zsidó állam terheiben

Dov József közellátási miniszter beszámolója amerikai elményeiről

Dr. Dov József közellátási miniszter esztendőnkön délután beszámolt a sajtó képviselőinek amerikai utjáról. Mint ismeretes Dov József az Egyesült Zsidó Gyűjtőakció meghívására utazott Amerikába. Utjának megvált a várt eredménye: több helyen elsimította a belső konfliktusokat, elhárította a Gyűjtőakció útjába tornyosuló akadályokat és az akció kezdeti eredményei felül múlták a tavalyi eredményeket.
— Nagy önmény volt számomra — mondotta Dov József — a zsidó állam keresztény barátainak magatartása. A washingtoni országos konferencián, melyen 1600 delegátus vett részt, szép számmal jelentek meg keresztény személyiségek. Az amerikai kormány két tagja is jelen volt. Kihangsúlyozták lelkiismereti kérdések számúra, hogy a zsidó állam fellépését és prosperit-

jon. Ez az egyetlen módja annak, hogy jóvátegyék azokat a bűnöket, amelyeket az emberiség a zsidó néppel szemben elkövetett. Ezek a kijelentések, amelyek a fiatal Roosevelttel és hasonló személyiségek szájából hangzottak el, nagy hatással voltak az amerikai zsidókra, akik az utóbbi időben sokat beszéltek a kettős lojaltságról.
— Ez a rövid két hét — folytatta a miniszter — amelyet Amerikában töltöttem, arról győzött meg, hogy Amerika zsidósága továbbra is hajlandó viselni a zsidó állam fejlesztésével járó anyagi terhet. Nem tagadom, mindenütt, ahol megfordultam, feltették a kérdést: „Mikor fog a zsidó állam végre megállni a maga lábán?” Az amerikai zsidóság — mondották — saját szükségleteiről, iskoláiról, templomairól, kórházairól, öregjeiről kell, hogy gondoskodjék. Ismét újra el kellett magyaráznom, miért nem jelenti az állam megalakulása a végső cél elérését, miért kell továbbra is a legerősebb zsidó közösségnek, az amerikai zsidóságnak támogatnia az ezernyi gonddal-bajjal küzdő zsidó államot. A magyarizációt elfogadták. Mindenütt a legnagyobb megértésre találtam. Így érthettem el, hogy Washingtonban, Chicágóban, Detroitban és néhány más amerikai nagyvárosban hatalmas lendülettel megindítottam a gyűjtőakciót. A washingtoni konferencián például az első nap 5 és fél millió dollárt fizettek le kész-

Mintás selyemvistrák
új divatminták, 90 cm széles
„Lakol” ár - **.530** métere
Mintás selymek, mosóáruk nagy választékban a
DROR
textilruházban
TEL-AVIV, WOLFSON 22.
2444

pénzben. Hasonló eredményeket értünk el a többi helyeken is.
— Alkalmam volt látni, mit jelent a zsidó állam felállításának ténye az amerikai zsidók számára. — mondotta a továbbiakban Dov József. — Ha a vallástól és a zsidó kultúrától egyre inkább eltávolodó amerikai zsidóság szívesen és bőkezűen adakozik, elsősorban a zsidó államnak ad. Büszke arra, hogy a zsidó állam létezik. A cionizmus kezdeti fogva hirdette, hogy a zsidó állam megalakulása gyökeresen fogja megváltoztatni az állam területén kívüli élő zsidók helyzetét is és így nagy elégtétel volt számomra az Amerikában szerzett tapasztalat. Éppen azok részéről tapasztaltam ezt fokozottabb mértékben akiknek családjuk 80-100 év óta élnek Amerikában és az állam kijelentésével cionistaellenes magatartást tanúsítottak.

FŐVÁROSI ÚTMUTATÓ

Gyermekalbum 7 kiadandó fevétellel
MŰVÉSZI KIVITELBEN
FOTO MITZPAH
JERUSALEM, HERZL-UTCA 285/I. Bejárati a büfé mellett. 4374

Ha bármit eladni, vagy venni akar, forduljon bizalommal
DOMUS-hoz
ahol részletfizetési kedvezményt is kaphat.
Jeruzsálem, Juliáns utca 1. 4373

Ne csak arveréseken,
HANEM NAPONTA IS
o'csón vásárolhat
teljes szobaberendezéseket, egyes bútordarabokat, eredeti olajfestményeket, zongorát, szőnyeget és ELADHAT a
BAAZAR-ban
JERUSALEM, Juliáns Way 13. (1., 6., 7. autóbussz. — A Couch iroda mellett) 4374

Pigmentalkrém
Eltünteti a szeplőt és májfoltokat. Tápálja és tisztítja az arcot.
Kapható: Körpner
„MARGARIT”
Gyógykozmetikájában
JERUSALEM, Jaffa utca 506 sz. (a rendőrséggel szemben.) Tel. 5170.
Hivatkozzon a hirdetésre, 10 százalékos enedményt kap. 4309

Ha szakszerű kiszolgálást akar, úgy bizalommal látogassa meg
EKSZER ÜZLETÜNKET
KÁSHI TESTVÉREK
JERUSALEM, King George 14. sz.
Órás: Schirmann Zentáról.
TEL AVIV, ALLENBY 90.
Órás: Beck Misi Suboticáról.
TEL AVIV: NACHLAT BENJ. 48.
Mindennemű ÓRA és EKSZER javításokat szakszerűen és jótállással végzünk. 4376

Himzöműhely
KERES
szekmében jártas személyt. Válaszokat Jeruzsálem főközközbé, Ben Jehuda 2. 4372

Veszünk és eladunk:
kristályokat, porcellánokat, szervizeket, figurákat, miniatűröket, antik bútort, kézműmunkát, varrógépet stb.
BRUNN és BEROHN
JERUSALEM, Princess Mary.
Rex-mozsi épület. — Telefon: 2427

Hat hónapra ítélték a „pacifista” Neturé Karta tagot

„Morális” okokból nem jelentkezett sorozásra

Jeruzsálem (Az Új Kelet tudósítójától). — A jeruzsálemi járásbírósg tegnap hathónapi elzárásra ítélte a 28 éves Weissfisch Arjétt, aki nem jelentkezett katonai sorozásra. Weissfisch, aki a Neturé Karta nevű szélsőségesen vallásos csoporthoz tartozik, a tárgyalás folyamán azt állította, hogy vallási és erkölcsi okokból nem jelentkezett, amit a Neturé Kartában való tagságával bizonyított. A

SPORT

LABDARUGÁS
Szombaton az első ligában csupán két mérkőzés kerül lebonyolításra. Az egyik Haifán a Bétár Tel-Aviv és Hápoél Haifa csapatai között, a második Jaffán a Hápoél Rámát-Gán és Hápoél Rison lecion csapatai között.

KOSÁRLABDA
Chederón a helyi Hápoél „Smuel” kupát irt ki a somroni kosárlabdacsapatok számára. Ez a kupa a helyi Hápoél tagjának, Smuelnak az emlékére örökíti meg, aki elesett a felszabadító háborúban.

Ausztria Magyarország 5:3
A magyar válogatott labdarugócsapat 5:3 arányban vereséget szenvedett Bécsben az osztrákoktól. Ez a vereség meglepetésként hat, mert a magyar válogatott az elmúlt hónapokban győzelmet győzelemre halmozott. Megverte a svéd, a francia, a cseh, az osztrák válogatottat (Budapestben) és így már azt hitték, hogy nincs ellenfele a magyar labdarugó csapatnak Európában.

— E hónapban 18 gyermekparalízis volt Jeruzsálemben. Tudósítónk jelenti: Nyitások helyről szerzett kimutatás szerint május elsejétől 24-ig összesen 18 gyermekparalízis megbetegedés fordult elő Jeruzsálemben. A betegek nagy részét a Sárász Csedek-kórházban kezelik. Eddig három gyerek esett a járvány áldozatává.

Nem lesz tanítósztrájk vasárnap

A Tanítók Szövetségének vezetősége szerdán a késő éjjeli órákba nyúló ülésen nem hozott döntő határozatot a tanítósztrájk kérdésében. Az ülésen ismertették a kormányt az elvárást, hogy további két hónapot adjanak számára a tanítók követeléseinek felülvizsgálására.

A vezetőségi ülésen résztvettek a Hiszdatrut vezetőségének megbízottai is, akik határozottan követelték, hogy a vezetőség ne utasítsa el kérések a kormány kívánását. A vezetőség úgy döntött, hogy nem határoz a saját hatáskörében a kormány javaslatai fölött, hanem vasárnap délután 4 órára összehívta a szövetség választmányát. Ezen a választmányt ülésen fognak dönteni arról, hogy milyen határidőt hajlandók adni a kormánynak az érdemleges tárgyalások

megkezdésére. Ez a határozat mindenestre annyit jelent, hogy a legközelebbi napokban nem fog tanítósztrájk kitörni az országban.

A nők szerepe és jelentősége a HUR-ban

Irta: ROSENFELD VIOLA (Tel-Aviv)

A Natanán összeülő országos értekezlet alkalmából számos cikk jelent meg. Néhány cikk gondolatmenete annyira távol áll a mindennapi valóságtól, mintha nem is itt élne a cikkírók és nem gyakorlati problémáról, hanem valamilyen elvont filozófiai kérdésről volna szó.

Anélkül, hogy ezekre részletesen rámutatnék, legyen szabad nekem egy valóban gyakorlati kérdést felvetni, amely fontosabb, mint amilyennek látszik. Ez a nők szerepe a Hitachdut Oléj Hungária szervezetében.

Véleményem szerint a fűsű magyar szektora érvényesülésének egyik elengedhetetlen tényezője a nők aktív bekapcsolódása a szervezeti életbe.
A Hitachdut Oléj Hungária célkitűzése között — amelyeket a natanai konferencia írásba fog foglalmi — ötven százalékban olyan feladatok szerepelnek, amelyeket, vagy kizárólag, vagy túlnyomórésztben nők tudnak elvégezni. Taglétszámot növelni, embereket a HOH csoportjai részére megnyerni a nők feladata. Az új ötlet támogatni tanácsokkal, jó szóval, utbaigazítással — a nők tudnak. A férfiakkal pénzzel esetleg tudnának segíteni — ha volna pénz. Munkát keresni — főleg nőknek és szakképzett férfiaknak — a nők alkalmasak és hajlandók Átképző kurzuson szólni, főzni a nők taníthatóknak, Teadulónak, szociális munka, kultúrösszejövetelek kifejezetten női feladatok és így tovább. Nincs olyan munkaterület, amelyen a nők ne lehetnének a tényleges munkatársak. Ennek ellenére a nőket eddig alig vonták be a HOH munkájába. Tel-Avivban történt erre nézve sikeres kezdeményezés, de nem olyan mértékben, amj az egész HOH szervezetre kihatott volna.

Biztos vagyok benne, hogy a nők bevonása a HOH munkájába nagy mértékben felgyorsítja a szervezet aktivitásának eredményességét az élet minden vonalán és megvalósítaná a végcél elérését, amely nem más, mint az, hogy a magyar alijja melőbb olvadjon be maradtalanul az egyetem-s jlsuvba. A Hitachdut Oléj Hungária akkor fog jó munkát végezni, ha melőbb töltőlegessé teszi önmagát.

Jeruzsálemi mozik műsora:

SEMADAR	KALÓZOK (Frederick Marck, Gál Franciska, Akim Tamiroff)
EDISON	
STUDIO	

HIREK

5710 Szíván 10, péntek
1950 május 26
Gyertyagyújtás ideje: 7.15
5710 Szíván 11, szombat
1950 május 27
Heti szakasz; Nász
Szombat kimenetele: 8.13

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Tel-Aviv, Rechov Schlesinger 11. szám,
telefon: 29-98. — Fiókok: Jeruzsálem,
Rechov Ben Jehuda 2. sz., telefon 39-92;
Haifa: Rechov Shapira 13, telefon 24-53.
Az Uj Kelet előfizetési ára negyedévre
2.250 IL. Apróhirdetési díjszabás 25 pruta
savanként, legkisebb hirdetés 250 pruta.

— Uj iskolák nyílnak Jeruzsálemben.
Tudósítónk jelenti: A Hitzadut a közeljövőben négy új iskolát épít Jeruzsálemben. Kettőben már a jövő iskolaévben megkezdődik a tanítás. Egy további iskola még ez év folyamán nyílik meg a „Schmidt College”-ben, amelynek nagyrésze most a közellátási minisztérium irodahelyiségeitől szolgál. A minisztérium azonban kiköltözik az épületből, amely a német Szent Károly-rend tulajdona. A rend tiz apácája, akik a mandátum előtt a Schmidt Collegeben tanítottak, az óvárosba megy át, ahol német leányiskolát nyitnak.

Pehelyért, ágytollért

UJ ÉS HASZNÁLTÉRT
külföldi megbízásból,
napi áron felül
fizetünk. Meghívásra vidékre is
megyünk. — Érdeklődni:
WEISS, TEL AVIV POB 2740.

— Jeruzsálemi fiókiadóhivatalunk felvesz hirdetéseket és előfizetéseket házhoz kézbesítéssel. Ben Jehuda 2. Telefon 3992.
— Orvosi hír. Dr. Grosswirth Jenő nőgyógyász, Jeruzsálem, Jaffa út 506.
— Beér-sóval olvasóink figyelmébe! Előfizetéseket pontos házhoz kézbesítéssel, továbbá hirdetéseket az Uj Kelet részére felvesz megbízottunk, Turi Moshe Magyar kölcsönkönyvtár, Beér Sáva, 16-os utca, Chevrat Chasmal mellett.

Élelmezési hírek

Élelmiszerosztás Tel-Avivban és vidéken. Citrom: 150 gram a sin-váv 22. szelvényre. Az osztás a hatodik kerületben folyik. Mismis: 150 gram a 275 számú lyukasztási szelvényre. Az osztás az 1. és 2. kerületekben folyik. Tea: szervezettek, intézmények és magánfogyasztók teaadagjuk átvételére céljából forduljanak a Nektár-céghez, Hágáll-ucca 3. Konyhák, üzemek, gyárak a Stern-cégnél, Kármel-ucca 11. veszik át adagjukat.

JERUZSÁLEM. Mismis: 200 gram, kilónkénti ára 505 mil. Szelvény nem szükséges. A szétosztás az 1. és 4-es kerületekben folyik. Citrom: 150 gram a sin-váv 27. szelvényre, kilónkénti ár 70 mil. A szétosztás a 9., 11-es kerületekben folyik. Valencia-narancs: 500 gram a sin-váv 26. szelvényre, kilónkénti ár 84 mil. A szétosztás a 3., 4., 6., 8., 9 kerületekben folyik.

Jeruzsálem: Élő szárnyas: A fogyasztóknak a mai napon kell kiváltaniok fejadagjukat a sin-váv-7 szelvény ellenében, mert különben a szelvény elveszti érvényét. — Kávé: Azok a fogyasztók, akik nem kapták meg kávé-fejadagjukat a dálet-23-29 szelvény ellenében megkap-hatják teaadagjukat. Ezek a szelvények vasárnapig, május 28-ig vannak érvényben.

Burzsoà nacionalizmusval vádolta meg utodja Clementis volt csehszlovák külügyminisztert

Prága (UP). Vladimír Clementis volt csehszlovák külügyminisztert és két más magasrangú kormányzati személyiséget azzal vádolták meg nyíltan, hogy letértek a kommunista párt vonaláról. A vádat Clementis hivatali utódja, Vilem Siroky jelenlegi külügyminiszter emelte ellene a szlovák kommunista párt 9-ik kongresszusán tartott beszédében. Siroky szerint Clementis „burzsoà nacionalizmust” csinált.

A másik két magasrangú állami tisztviselő, akit Siroky megnevezett, dr. Gustáv Husák, aki öt éven át a szlovákiai népbiztosok tanácsának volt az elnöke

Ma nyílik meg Natanján a Hitachdut Oléj Hungària országos konferenciàja

Ez a föltűnőkor népgyűlés lesz a natanjai és környékbeli magyarajkuak részére

Ma, pénteken délután 3 órakor kezdődik a natanjai Metropol-szálló termelében a Hitachdut Oléj Hungària országos konferenciája. Hónapok óta folynak az előkészületek erre a konferenciára. Ezek során a HOH-helyi csoportok megválasztották delegátusait. Külön bizottság készítette elő a HOH új országos szervezeti szabályzatát, amelyet a konferencia jóváhagyása után a kormányhatóságoknál bejegyeznek. Ezzel legális formát fog kapni a HOH országos szervezete és a jövőben ennek keretében egységes irányítás mellett fognak működni a HOH-helyi csoportok.

A konferencia iránt érthetően nagy az érdeklődés. Az ország minden részéből ma érkeznek meg a delegátusok és vendégek Natanjára. A konferencia, amelyen általános vita is fog lefolyni a HOH feladatáról.

előreláthatólag fordulópontra fog jelenteni a magyar nyelvű újság életében. Nagy érdeklődés nyilvánul meg a natanjai

Egyiptomban nagyon kedvező hatást tett a háromhatalmi nyilatkozat

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

Közelkeleten. A három nagyhatalom magatartása az Izrael és az arab államok között folyó fegyverkezési versenyből eredő veszélyek tekintetében figyelembe veszi azt a felfogásukat, amelyet az Atlanti-paktum gazdasági kihatásairól folytatott megbeszélések során jutattak kifejezésre. Akárcsak az Atlanti-

és a környékbeli magyarajku zsidóság körében a natanjai Studio-moziban, ma este 8.30 órakor megtartandó népgyűlés iránt. A HOH vezetősége él az alkalommal, hogy a magyar nyelvű zsidó közélet vezetői Natanján összegyűljenek és a natanjajuk számára külön népgyűlést rendez. A népgyűlés keretében Herman Cvi, a Szochnut vezetőségének tagja, a kíta-osztály vezetője és dr. Kasztner Rezső, a közellátási minisztérium sajtófőnöke tartanak előadást, a HOH részéről pedig dr. Marton Ernő, dr. Haldu György (Tel-Aviv) és dr. Szabo Émilju (Natanja) szólal fel.

paktum tagállamainak, a Közelkelet számára is megfelelő védelmi programot kell megteremteni, amely ne legyen ellentétben az érdekelt országok gazdasági egyensúlyával.

Illetékes angol körök azt remélik, hogy a nyilatkozat enyhítést fog hozni katonai téren a Közelkeleten és lehetővé teszi úgy az arab államoknak, mint Izraelnek, hogy minden erőfeszítésüket a lakosságuk életfelfrívójának emelésére összpontosítsák. E körök szerint ez a legjobb módja annak, hogy eredményesen lehessen harcolni a kommunista beszivárgás ellen ezen a területen, amelynek elsősorban politikai és gazdasági egyensúlyra van szüksége, minthogy a Közelkelet az összekötő kapocs a nyugati hatalmak és a távolkeleti országok között.

Londonban rámutattak arra, hogy néhány héttel ezelőtt Egyiptom biztosítékot adott Angliának és Amerikának, hogy az általuk részére szállított fegyvereket sohasem fogja egyetlen szomszédállam ellen sem felhasználni. Hasonló kötelező ígéretet tett Transzjordánia, Szaudi-Arábia és Irák az angol kormány felé. Izrael pedig az amerikai kormány felé. Illetékes angol körök úgy tudják, hogy Szíria és Libanon hasonló biztosítékot adtak Franciaországnak.

Kairó, (AFP). Illetékes egyiptomi körök a legmesszebbmenő megelégedésüket fejezték ki a háromhatalmi nyilatkozat fölött, amelyben Egyiptom kitérő nyilatkozatának jóváhagyását látják. Ez a politika egyrészt arra irányul, hogy megvédje az országot egy Izrael részéről lehetséges bármilyen támadás esetére, másrészt pedig ellene van a Nagy-Szíria terv megvalósításának.

Kairó szerint London, Páris és Washington megegyezett abban, hogy a maga hatalmas garanciáit adja a belső arab biztonsági paktumhoz, amelyet Egyiptom kezdeményezett. Ez a paktum elsősorban arra irányul, hogy minden egyes arab államot alkalmassá tegyen bármilyen külső támadással szembeni ellenállásra, azonkívül pedig, hogy véglegesen megszüntesse azt a veszélyt, amelyet a Hasimita uralkodóház ambíciói teremtettek Szíriában. Az arab biztonsági paktum formulája, bizonyos mértékig kielégítő az izraeli kérdés szempontjából is, amennyiben garantálja a fegyverszüneti egyezmények által létesített határokat anélkül, hogy bekezerző dást tenne kötelezővé, amelyet az arab államok nem hajlandók aláírni.

Szíria nyeri a legtöbbet. Az egyiptomi fővárosban úgy vélik, ha Egyiptomnak nem kell félnie a gázai övezet ellen irányuló „meglepetéstől”, Abdallah nyugodtan élvezheti Palesztina keleti részének átcsatolásával járó előnyöket. Kairói körök szerint az egyezmény legnagyobb hasznát élvezője Szíria lesz, már a legközelebbi jövőben, mert végre alkalma nyílik arra, hogy belső stabilizálásán dolgozzék, ami rendkívül sürgős probléma, miközben biztos lehet abban, hogy sem Irák, sem Transzjordánia részéről nem lesz erőszakos beavatkozás az ország ügyébe.

Kairóban ezenkívül arra is rámutatnak, hogy Franciaországot speciálisan megbízták a beiruti és damaszki kormányval való kapcsolat megteremtésével. Ez a tény világosan mutatja, hogy London és Washington elismeri azt a hagyományos barátsági kapcsolatot, amely Libanon és Szíria, valamint Franciaország között fennáll, mint ahogyan az angolok részéről a Hasimita-országoknál tett lépéseket elismerik Anglia különleges kapcsolatait ebben a zónában. Ezért a háromhatalmi nyilatkozattal szembeni első benyomás Egyiptomban nagyon kedvező.

Elsőrendű PENZIOT

keres szakember megvételre, vagy bérbé, esetleg társulna.

Cím: POB 4008. Tel Aviv. 4001

Nyomatott az Uj Kelet nyomdájában Tel Aviv, Schlesinger u. 8. Tel.: 20-20

Trygve Lie visszaérkezett Amerikába

Truman elnök csak az Achesonnal való megbeszélés után fogja tudni, hogy milyen eredménnyel járt az UNO főtitkárának útja

New-York (AFP). Trygve Lie, az UNO főtitkára csütörtökön délután Londonból jövet megérkezett a newyorki repülőtérre. A várakozó újságíróknak tett kijelentése szerint „semmi oka sincs arra, hogy elégedetlen legyem.” Trygve Lie azt is közölte, hogy a lehető legrövidebb időn belül megjelenik Truman elnöknel és előzőleg Dean Acheson külügyminiszterrel fog tárgyalni. Arra a kérdésre, hogy béke lesz-e, vagy pedig újabb háború felé halad a világ, az UNO-főtitkár azt válaszolta, hogy tele van reménnyel.

Washington, (AFP). Heti sajtóértekezlet alkalmával Truman elnök csütörtökön kijelentette, hogy még nem tájékoz

tatták Trygve Lie körútjának eredményéről, valamint arról sem, hogy ez az akció milyen mértékben járulhat hozzá a béke megszilárdításához. Az elnök Acheson külügyminiszterrel fog értekezni arról, hogy milyen fontosságot kell és lehet tulajdonítani Trygve Lie tárgyalásainak és erőfeszítéseinek.

Az elnököt megkérdezték, mi a véleménye Bevin angol külügyminiszternek az alsóházban szerdán tett kijelentéséről, amely szerint Anglia támogatja a kommunista Kína képviselőinek az UNO-ba való befogadását. Truman azonban nem volt hajlandó nyilatkozni erről a kérdéstről.

A 17 - 35 éves nőtlen olékat nem küldik többé átmeneti táborba

Vagy kibucba megy, vagy pedig előre kijelölt sátoztáborba

A Szochnut kítaosztálya nagyjelentőségű határozatot hozott a munkaképes nőtlen olék befogadása tekintetében. A határozat szerint a 17. és 35. év közötti nőtlen férfiakat nem fogják többé olé-táborokba küldeni, hanem a Sár Hállija átmeneti olétáborból azonnal valamelyik kibucba, vagy pedig sátoztáborba mehet-

nek. Ez utóbbi táborokat a munkaügyi minisztériummal együtt a Szochnut most állítja fel az ország különböző pontjain, az országfejlesztési tervek kívánalmai szerint. Az olének jogában van meghatározni, hogy a két lehetőség közül melyiket fogadja el.

Hétfőn egynapos sztrájkot rendeznek a jeruzsálemi egyetem diákjai

Ma ez nem járna eredménnyel, általános diáksztrájk lesz az országban

Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától.) — Hétfőn egynapos figyelmeztető-sztrájkot rendez a jeruzsálemi héber egyetem 1500 halgatója, mivel az egyetem vezetősége nem hajlandó meghosszabbítani a tandíjmentességre vonatkozóan a diákszövetséggel 1946-ban megkötött egyezményt, amelyet ugyancsak hosszas sztrájk előzött meg.

Az egyetem és a diákszövetség között további nézeteltérések is léteznek. Így többek között vitás, hogy kik részesülnek a tandíjmentességben és hogy az egyetem bevételeinek milyen részét fordítsa ezekre a tandíjmentességekre. Mint ismeretes, az egyetem főleg az Egyesült Államokban és más országok-

ban rendezett állandó gyűlésekből fedezi kiadásait és gazdasági osztályának jelentése szerint a diákok által fizetett összegek a bevételnek csak valami öt százalékát képezik.

A diákszövetség a hallgatók 40 százaléka számára követel teljes tandíjmentességet, míg az egyetem legfeljebb 20 százalékig hajlandó elmenni. A szövetség legfontosabb követelése szerint mondja ki az egyetem egyszer és mindenkorra, hogy minden tehetséges diáknak, akinek nincsenek meg a szükséges anyagi eszközök, joga van a tandíjmentességre, illetve a tandíj csökkentésére, nemcsak az utolsó szemeszterek diákjainak.

A mostani rendszer szerint csak kis-számu új hallgató kap tandíjmentességet, mégpedig külön vizsga után.

A vizsály már néhány hónapja házó-dik és a diákok eredetileg bojkottálni akarták az egyetem jubileumi ünnepségeit is. Csak Brodetzky professzornak, az egyetem elnökének személyes közbe-lépésére álltak el ettől a tervtől és el-határozták, hogy az ünnepségek után megkezdik a tárgyalásokat. Közben azonban Brodetzky professzor megbete-gedett és az egyetem többi felelős veze-tői nem hajlandók tárgyalni a diákszö-vevetséggel. Amennyiben az egynapos fi-gyelmeztetősztrájk nem jár eredménnyel, az ország összes főiskolájában szolidáris sztrájk tör ki.

— Ingrid Bergmann házasságot kötött Rossellinivel. Mexikóból jelentik: Csütörtökön délután folyt le a határhoz közeli Ciudad Juarez nevű mexikói város-kában Ingrid Bergmann, a híres svéd filmszínésznő és Roberto Rossellini olasz filmrendező polgári esküvője.